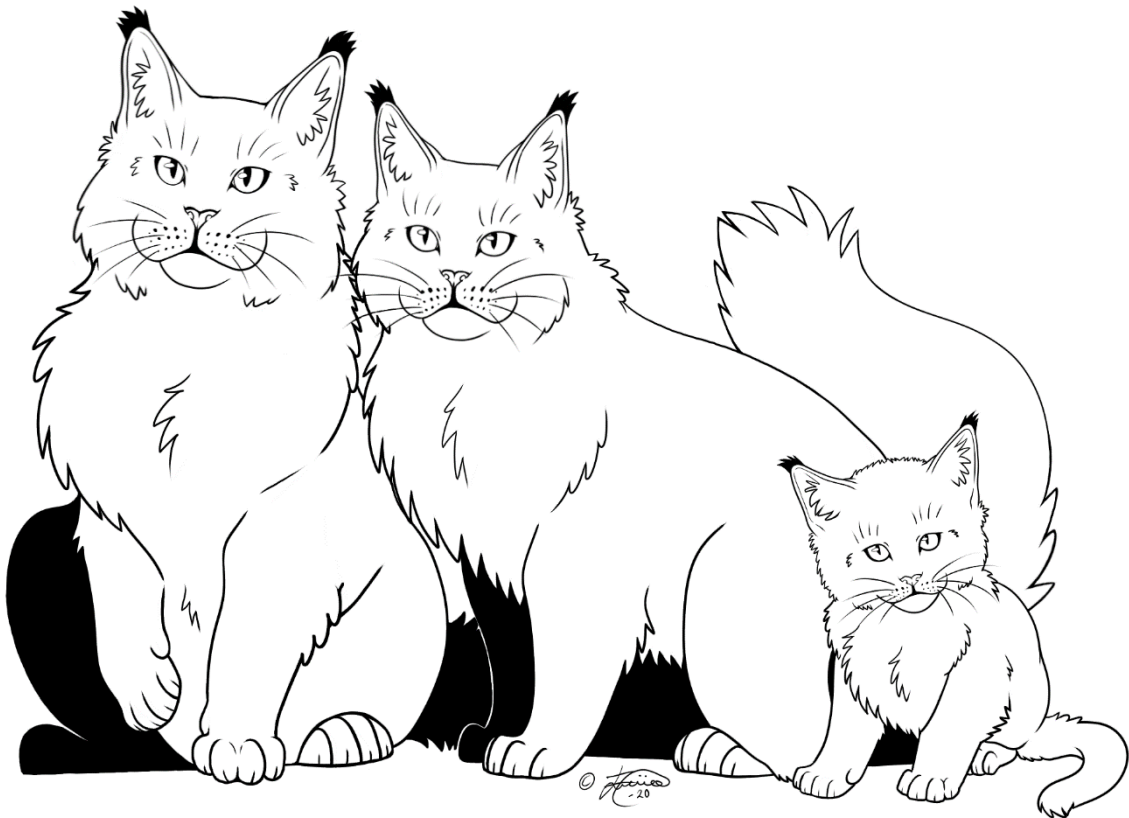


Maine Coon

Kasvatuksen tavoiteohjelma



Suomen Maine Coon -kissat ry

Versio 1

Hyväksytty Suomen Maine Coon -kissat ry:n syyskokouksessa 8.12.2021

*Laatijat: Hautaniemi Monica, Hetekivi Marianne, Huuskonen Sari, Leino Emilia,
Lindfors Kristiina, Kristola Kirsi, Perälä Sanna, Sohlman Riikka, Sorsa Marita*

Sisällysluettelo

1	YHTEENVETO	4
2	MAINE COON RODUN TAUSTA	6
2.1	Maine Coonin syntyperä.....	6
2.2	Rotu Suomessa.....	8
2.3	Muiden kattojärjestöjen merkitys Maine Coon rodulle	9
3	SUOMEN MAINE COON -KISSAT RY JA SEN HISTORIA.....	10
4	RODUN NYKYTILANNE.....	11
4.1	Populaation koko ja kasvatuspohja (geenipohja).....	11
4.1.1	Populaation rakenne	11
4.1.1.1	Tuontikissat.....	11
4.1.1.2	Suomessa syntyneet pennut 2006 -2020	13
4.1.1.3	Sukupuolisuhde.....	13
4.1.1.4	Kasvatuskissojen osuus syntyneistä pennuista	14
4.1.1.5	Sukusiitosprosentti.....	15
4.1.1.6	Sukukatokerroin.....	15
4.1.2	Kasvatuspohja per sukupolvi	16
4.1.2.1	Rodun tehollinen populaatiokoko	16
4.1.2.2	Tehollisen populaatiokoon osuus maksimista.....	17
4.1.2.3	Tehollisen populaatiokoon vaihtelut vuosittain (2006-2020)	18
4.1.2.4	Sukusiitoksen aste.....	18
4.1.2.5	Klooniprosentit PawPedsistä	19
4.1.2.6	Suomessa eniten käytetyt siitosurokset ja naaraat (Top 15)	19
4.1.2.7	Kasvattajien määrä vuoteen 2020 saakka tarkasteltuna	22
4.1.2.8	Suositus yhden kollin maksimijälkeläismääräksi	22
4.1.3	Rodun populaatiot muissa maissa	23
4.1.4	Yhteenveto populaation rakenteesta ja kasvatuspohjasta	23
4.2	Luonne ja käyttäytyminen.....	23
4.2.1	Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä.....	23
4.2.2	Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa.....	23
4.2.3	Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta	25
4.3	Terveys ja lisääntyminen	26
4.3.1	Rodulla esiintyvät sairaudet ja viat.....	26
4.3.2	Suomen Kissaliitto ry:n kasvatus- ja rekisteröintisäännöissä mainitut terveyteen liittyvät säännöt kaikille roduille	26

4.3.3	Suomen Kissaliiton alaisuudessa kasvatettaville Maine Coon kissoille pakolliset tutkittavat ja poissuljettavat sairaudet	26
4.3.3.1	Hypertrofinen kardiomyopatia (HCM)	26
4.3.3.2	Pakollinen HCM MyBPC3-geenin testaus.....	27
4.3.3.3	Pakollinen sydänultraustutkimus.....	27
4.3.4	Suomen Maine Coon -kissat ry:n suositukset tutkimuksille.....	29
4.3.4.1	Lonkkadysplasia (HD eli Hip Dysplasia)	29
4.3.4.2	Patellaluksaatio	32
4.3.4.3	Perinnöllinen spinaalinen lihasatrofia (SMA)	33
4.3.4.4	Polykystinen munuaissairaus (PKD)	33
4.3.4.5	Puryvaattikinaasin puutoksen aiheuttama anemia (PK Def).....	33
4.3.4.6	Kissojen leukemiavirus (FeLV).....	34
4.3.4.7	Kissan immuunikato (FIV)	34
4.3.5	Muut rodulla todetut sairaudet tai viat	35
4.3.6	Yleisimmät kuolinsyyt.....	35
4.3.6.1	Kuolinsyyn ja kuolinajan ilmoittaminen	35
4.3.7	Lisääntyminen.....	36
4.3.7.1	Lisääntymiskäyttäytyminen	36
4.3.7.2	Keskimääräinen pentuekoko	36
4.3.7.3	Astumisvaikeudet.....	37
4.3.7.4	Tiinehtymisvaikeudet	37
4.3.7.5	Tiineyden ennenaikainen keskeytyminen	37
4.3.7.6	Synnytysongelmat.....	38
4.3.8	Pentukuolleisuus.....	39
4.3.8.1	Veriryhmämäärityksellä voidaan estää pentukuolleisuutta.....	39
4.3.8.2	Kissoilla esiintyviä synnynnäisiä vikoja ja epämuodostumia, joita tavataan myös Maine Coon rodussa.....	40
4.3.9	Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat rakenteelliset ominaisuudet 40	
4.3.10	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	40
4.4	Ulkomuoto	41
4.4.1	Ulkomuoto.....	41
4.4.2	Rotumääritelmä (FIFe standardi)	52
4.4.3	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista.....	57
4.4.4	Näyttelyt.....	58
5	YHTEENVETO AIKAISEMPIEN TOIMENPITEIDEN / TAVOITEOHJELMIEN TOTEUTUMISESTA.....	59
6	KASVATUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	60

6.1	Kasvatustoiminnan visiot	60
6.1.1	Lonkkalausuntoja Suomesta	60
6.1.2	Standardin yhtenäisempi tulkinta	60
6.1.3	Kasvattaja mentorointi	60
6.2	Mahdolliset uhat sekä varautuminen ongelmiin	61
6.2.1	Kasvattajakyselyn SWOT tulokset	61
6.2.2	Yhteenveto rotuun kohdistuvista riskeistä	63
6.3	Suosituksat siitoskissoille ja yhdistelmille	64
6.4	Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	65
7	LÄHTEET	66

Kuva 1. Maine Coon ulkoilee talvisessa tarhassa



1 YHTEENVETO

Kasvatuksen tavoiteohjelman (jäljempänä myös KTO) tarkoituksena on ylläpitää ja edistää Maine Coon kissan kasvatusta Suomessa siten, että rotu pysyy lempeäluonteisena, terveenä ja ulkomuodoltaan rodun standardin mukaisena. Tavoiteohjelman toivotaan auttavan kasvattajia ottamaan siitosvalinnoissaan huomioon rodun etu ja riittävä perinnöllinen vaihtelu rodun terveyden säilyttämiseksi. Tavoitteena on myös auttaa kasvattajia tunnistamaan kasvatuksessaan kehittämistarpeet sekä antaa tukea ja välineitä omien tavoitteidensa saavuttamisessa. Kasvatuksen tavoiteohjelma on myös tietopaketti kaikille rodusta kiinnostuneille ja pentua harkitsevalle.

Maine Coon rotu on tullut Suomeen 1989. Anja Lintuneva, joka toi ensimmäiset Maine Coon kissat Suomeen oli myös ensimmäinen Maine Coon kasvattaja ja Suomen Maine Coon -kissat ry perustaja. Rodun suosio on noista vuosista kasvanut tasaisesti ja vuodesta 2004 eteenpäin on Maine Cooneja rekisteröity yli 200 kissaa vuodessa. Tuontikissojen määrä on myös kasvanut tänä aikana tasaisesti. Jos muutamaa vilkkaampaa vuotta ei huomioida, voidaan sanoa, että vuodesta 2010 lähtien Suomeen on tuotu 20-30 kissaa vuodessa. Kokonaisrekisteröintien suhteen vuodet 2012 ja 2019 ovat olleet ennätysvuosia

Maine Coon on näyttävä jenkkipatti. Se on raameiltaan suuri ja sen hyvä lihasmassa sekä jäntevyys antavat vaikutelman voimakkaasta ja jyrävästä kissasta. Kokonaisuus on mittasuhteiltaan sopusuhtainen ja suorakaiteen muotoinen. Kissan jatkeena on pitkä liehuva häntä. Maine Coonilla on keskikokoinen neliömäinen pää, suuret korvat ja ilvestupsut ovat piste I:n päällä. Kaunis, terve ja hyväluonteinen Maine Coon on pitkäikäinen ilopilleri ja elämän sulostuttaja. Maine Coon on ihastuttavan ”puheliias” koko sylin täyttävä perheenjäsen, joka rakastaa seuraa, toimintaa ja ihmisiä. Maine Coon on oppivainen ja vilkas kissa, joka viihtyy myös tarhassa tai valjaissa ulkoilemassa. Kissan upea luonne on yksi rodun kasvatuksessa vaalittavia asioita.

Tärkeitä suosituksia kasvatuksessa ovat laaja terveystestaus, sukutaulujen tuntemus ja siitosprosenttien tarkkailu. Tämän ensimmäisen version populaatio-tilastolaskennan lähtöaineistona on Suomen kissaliiton rekisteröintitietokanta vuoteen 2020 saakka. Tehollinen populaatiokoko (Ne) on Suomen Kissaliittoon rekisteröidyillä kissoilla tähän tehdyn selvityksen mukaan varsin hyvä ja on ollut sitä yli 15 vuotta. Complete Inbreeding (COI) täytyy tuntea ja osata selvittää ennen kissojen yhdistämistä. Kasvattajan tulee myös tuntea käsitteet kloni ja foundation ja osata soveltaa näitä tietoja kasvatuksessaan. Kasvatuksen yhtenä visiona onkin aloittelevien kasvattajien mentorointi, mitä kautta näiden kysymysten kanssa ei kukaan jäisi yksin. Eräänä haasteena ovat kasvattajat, jotka pyrkivät miellyttämään markkinoiden ihanteita ja trendejä. Ilmiö on näkyvämpi ulkomailla, josta pentuja tuodaan Suomeen myös siitoskäyttöön. Kasvattaja voisi myös miettiä onko rodun edun mukaista kasvattaa lähtökohtaisesti lemmikitasoista pentua, vailla tavoitetta rodun kehittämisestä.

Hyvä kasvattaja kantaa vastuuta kasvateistaan. Lemmikkikissojen eräs haaste on niiden vapaana ulkoilu, jota yhdistys ei hyväksy. Tästä syystä kuvituskuivissaan kissan ei koskaan tule ulkoilla vapaana, vaan olla aidatulla alueella tai valjaissa. Kasvattajien rooli mm. näiden ongelmien eliminoinnissa on opastaa pennunostajat asianmukaiseen kissanpitoon ja kaikkeen mikä liittyy kissan hoitoon. Kasvattajan kiinnostus kasvattiansa kohtaan tulee jatkua läpi koko kissan elämän. Saadakseen FIFe kasvattajanimen, mm. näitä asioita opetetaan Kissaliiton alaisuudessa aloitteleville kasvattajille kasvattajakursseilla, joka on Suomessa pakollinen, ennen kasvattajaksi hyväksymistä.



Kuva 2. Maine Coon sisarukset ulkoiluttamassa palvelusväkeään.
Kuvaaja Helena Kemppainen

Tämä kasvatuksen tavoiteohjelma on laadittu Suomen Kissaliitto ry:n kanssa yhteistyösopimuksen tehneen Suomen Maine Coon kissat ry:n KTO-työryhmän toimesta ja se noudattaa Kissaliiton (FIFe) sääntöjä ja suosituksia.

Versio on käynyt Suomen Maine Coon -kissat ry:n hallituksen kommentoitavana, jonka jälkeen yhdistyksen kasvattajajäsenillä 28.11.2021 saakka.

** KTO:ssa esitetyissä kuvissa, kissa ei ulkoile vapaana*

2 MAINE COON RODUN TAUSTA

2.1 Maine Coonin syntyperä

Maine Coon -kissan alkuperästä on monenlaisia tarinoita. Rotu on löydetty Mainen osavaltiota ja siksi nimessä on **Maine**, joka viittaa rodun synnyinseudulle, Yhdysvaltojen koillisimpaan osavaltioon. Ensimmäiset Maine Coon kissat olivat ruskeatiikereitä, joiden tuuhea raidallinen häntä muistutti paljon pesukarhun häntää. Kuten pesukarhu Maine Coonkaan ei arastele vettä ja kun päälle lisätään kissalle tyypillinen taipumus nousta takajaloilleen ympäristöä tarkkaillessaan, on aikoinaan syntynyt uskomus, että Maine Coon olisi pesukarhun ja kissan risteymä. Tämä on geneettisesti mahdotonta. Tarina on kuitenkin varsin yleisesti tunnettu ja se on osa rodun historiaa, sillä tästä legendasta uskotaan olevan lähtöisin rodun nimen loppuosa "**Coon**" (raccoon = pesukarhu).

Toinen risteymään perustuva oletamus on, että Maine Coon olisi Ilveksen ja kissan risteymä, koska Maine Coon muistuttaa Ilvestä tupsukorvineen. Kissan ja ilveksen risteymät ovat harvinaisia, mutta eivät täysin mahdottomia.

Erään teorian mukaan Maine Coon on vuonna 1000 viikinkien laivassa Uuteen Englantiin matkustaneen norjalaisen metsäkissan jälkeläinen. Mantereella ei tiettävästi ole ollut tuolloin alkuunkaan kissoja, ei kotikissoja eikä villikissoja kuten Euroopassa. Vaikuttaa siltä, että ennen eurooppalaisten asettumista alueelle ainoat kissaeläimet, joita siellä alkuperäisenä olisi ollut olivat puuma ja ilves, joista ei ollut kotieläimeksi. Vaikka viikinki Leif Erikssonin miehistöllä on tuolloin ollut mukanaan kissoja, niitä luultavasti olisi ollut liian vähän luomaan Maine Coonin alkupopulaatiota mantereelle, jossa ei alkujaan ollut kesykissoja lainkaan.

Eräs tarina kertoo, että Maine Coon on lähtöisin kuudesta kuningatar Marie Antoinette'n pitkäkarvaisesta lemmikkikissasta. Tarinan mukaan, kun Marie Antoinette oli aikonut paeta Ranskasta merimieskapteenin Cloughin avulla, hän lähetti kissat Ranskan vallankumouksen aikana Wiscassettiin, Maineeseen. Tarinan mukaan kissat olisivat turvallisesti päässeet Uuteen Englantiin, jossa alkoivat lisääntyä. Jälleen on tietenkin vaikea uskoa, että muutama pitkäkarvakissa olisi sadassa vuodessa voinut vaikuttaa paikalliseen kissapopulaatioon niin voimakkaasti että siitä olisi kehittynyt, vuonna 1793 Mainen kissa.

Sitten on vielä tarina kapteeni Coonista, joka matkusteli Uuden Englannin osavaltioissa kauppalaivan kapteenina 1800-luvun alkupuolella. Tarinan mukaan kapteenin pitkäkarvaiset kissat seurasivat häntä kaikkialle. Kun kapteeni lähti aluksesta, samalla mihinnousulla hänen kissansa parittelivat satamakissojen kanssa, sinä aikana, kun hän kävi kauppaa paikallisten kanssa. Kun yhdeksän viikkoa kapteenin vierailun jälkeen paikalliseen kissapopulaatioon alkoi ilmestyä pitkäkarvaisia pentuja, oli tuumattu "jälleen yksi Coon kissa!"

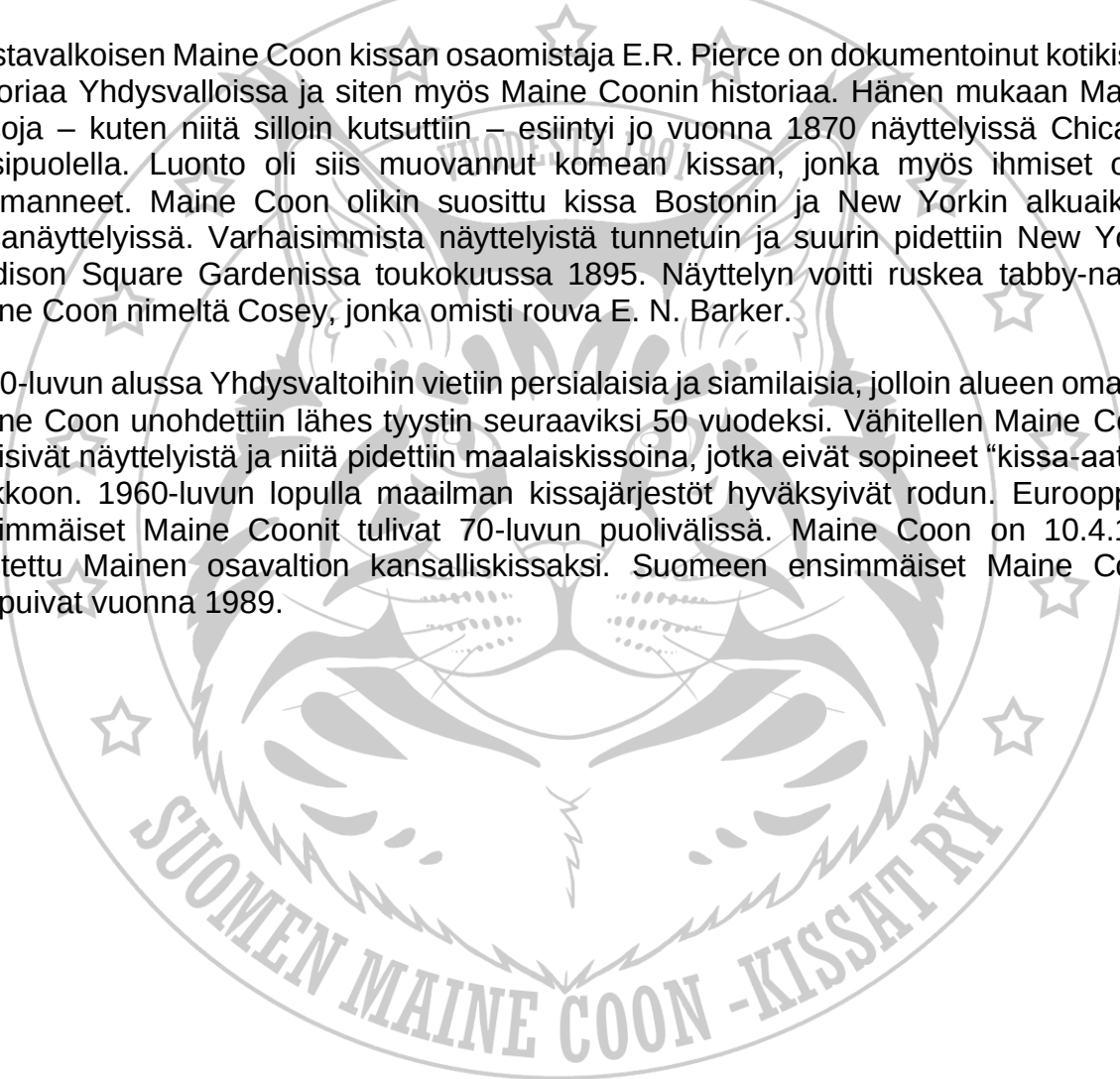
Todennäköisimmän syntyteorian mukaan, kun asutus levisi Uuteen Englantiin, kulkeutui laivojen mukana uudelle mantereelle myös kissoja. Kapteeni Coonin lailla monilla aluksilla on varmasti mukana ollut myös kissoja. Nykyinen Maine Coon olisi siten kaikkien näiden englantilaisten, viikinkien ym. merimiesten laivakissojen jälkeläisistä syntynyt risteymä. Rotu kehittyi mantereelle, jossa ei alkujaan tiedetä olleen kesykissoja eikä villikissalajeja.

Mainen osavaltiossa talvet ovat ankaria ja kylmiä. Kova ilmasto todennäköisesti muovasi Maine Coonista vahvan ja säänkestävän kissan. Maine Coon on syntynyt luonnonvalinnan tuloksena ja vain vahvimmat ja suurimmat kissat, jotka olivat sopeutuneet noihin ilmasto-olosuhteisiin, pystyivät selviytymään ja lisääntymään. Silloisissa olosuhteissa, ihmisen miellyttämisen taito, älykkyys ja kyky hankkia oma elanto saalistamalla tehokkaasti haittaeläimiä, ovat todennäköisesti olleet avainasemassa, vapaana eläneen kissapopulaation kannalta.

Kerrotaan, että jo 1850 -1860-luvulla maanviljelijät kertoivat tarinoita ja kehuskelivat Mainen -kissansa voimista ja älykkyydestä. Ko. vuosikymmenien aikana nämä samat viljelijät aloittivat maatalousmessuilla oman kissanäyttelynsä Skowhegan Fair, joissa Maine Coonit eri puolilta aluetta kilpailivat tittelistä "Maine State Champion Cat".

Mustavalkoisen Maine Coon kissan osaomistaja E.R. Pierce on dokumentoinut kotikissan historiaa Yhdysvalloissa ja siten myös Maine Coonin historiaa. Hänen mukaan Mainen kissoja – kuten niitä silloin kutsuttiin – esiintyi jo vuonna 1870 näyttelyissä Chicagon länsipuolella. Luonto oli siis muovannut komean kissan, jonka myös ihmiset olivat huomanneet. Maine Coon olikin suosittu kissa Bostonin ja New Yorkin alkuaikojen kissanäyttelyissä. Varhaisimmista näyttelyistä tunnetuin ja suurin pidettiin New Yorkin Madison Square Gardenissa toukokuussa 1895. Näyttelyn voitti ruskea tabby-naaras Maine Coon nimeltä Cosey, jonka omisti rouva E. N. Barker.

1900-luvun alussa Yhdysvaltoihin vietiin persialaisia ja siamilaisia, jolloin alueen oma rotu Maine Coon unohdettiin lähes tyystin seuraaviksi 50 vuodeksi. Vähitellen Maine Coonit hävisivät näyttelyistä ja niitä pidettiin maalaiskissoina, jotka eivät sopineet "kissa-aatelin" joukkoon. 1960-luvun lopulla maailman kissajärjestöt hyväksyivät rodun. Eurooppaan ensimmäiset Maine Coonit tulivat 70-luvun puolivälissä. Maine Coon on 10.4.1985 julistettu Mainen osavaltion kansalliskissaksi. Suomeen ensimmäiset Maine Coonit saapuivat vuonna 1989.



2.2 Rotu Suomessa



Suomeen ensimmäiset Maine Coon kissat toi Anja Lintuneva Tanskasta vuonna 1989. Hän oli myös ensimmäisen suomalaisen Maine Coon -pentueen kasvattaja. Huvikummun kissalaan tulivat ensimmäisinä naaras Blue-Bell af Bamsebo ja uros **Guldfakse's Tequila Sunrise** (kuvassa 3). Hieman myöhemmin Huvikummun kissalan kasvatuskäyttöön saapuivat mm. Kylie Child of Maine ja Löve Hulen's Tiffany. Alun vuosina 1989-1991 rekisteröitiin Suomen Kissaliittoon 44 Maine Coonia. Näistä oli 11 tuonteja ja 33 Anja Lintunevan kasvattamaa pentua.

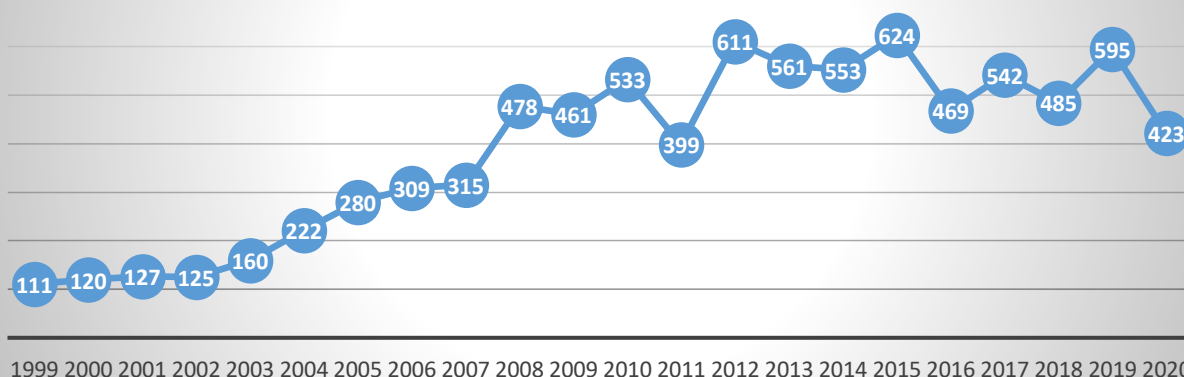
Kuva 3. Guldfakse's Tequila Sunrise

Rotu alkoi saavuttaa nopeasti suosiota, ja vuonna 1992 rekisteröitiin Maine Cooneja jo 81, joista tuonteja yhdeksän ja kasvattajiakin oli jo seitsemän. Tuontikissojen määrä on lähtenyt nousuun vuonna 2003, jolloin niitä rekisteröitiin Kissaliittoon 20.

Vuodesta 2004 eteenpäin on Maine Cooneja rekisteröity yli 200 kissan vuosivauhtia. Tuontikissojen määrä kasvoi tasaisesti. Vuosi 2010 oli runsaiden tuontien vuosi, silloin Suomeen tuotiin 47 Maine Coonia. Tästä on jatkettu 20 - 30 kissan tuonnin vuosivauhtia, kunnes taas vuonna 2019 tuotiin 43 kissaa. Kokonaisrekisteröintimäärien suhteen vuodet 2012 ja 2019 ovat olleet ennätysvuosia (Kaavio 1).

Rodun suosio on kasvanut ja Maine Coon olikin Suomen Kissaliiton rekisteröinneissä vuonna 2019 eniten rekisteröity rotukissa. Tuolloin rekisteröitiin Suomen Kissaliittoon 595 Maine Coonia. Useimmiten Maine Coon on ollut sijalla kaksi, Ragdollin ollessa suosituin. Sukupuolijakauma rekisteröinneissä menee lähes tasan, naaraista on rekisteröity hieman vähemmän. Kissaliiton alaisuudessa Maine Coon rotua kasvattavia kissaloita on ollut otanta-aikavälillä 1989 – 2020 yhteensä 237. Vuonna 2020 Suomen Maine Coon -kissat ry:n jäsenenä oli 70 kasvattajaa.

Rekisteröintien kehitystä vuosittain (sisältää tuonnit)



Kaavio 1. Maine Coon kissojen rekisteröinnit Suomen Kissaliittoon (FIFE)

2.3 Muiden kattojärjestöjen merkitys Maine Coon rodulle

Maine Coon rotua tuodaan Suomeen ja rekisteröidään Kissaliittoon useiden eri kattojärjestöjen alaisuudesta. Suomessakin kasvatetaan Maine Coon kissoja eri kattojärjestöjen alla ja ne ovat ulkoisesti hyvin samanlaisia kuin Suomen Kissaliiton (FIFe) alaisuudessa kasvatetut. Yhteistä muille järjestöille on se, että ne ovat keskittyneet lähinnä rekisteröintiin. Vaikka muut kattojärjestöt eivät vaadi samoja terveystestejä kuin Suomen Kissaliitto, muiden kattojärjestöjen alaisuudessa on paljon kasvattajia, joilla vanhempien terveyttä on tutkittu hyvinkin laajasti. Se, että terveydentilan tutkiminen on vapaaehtoista, on pennunostajan kannalta lisävalppautta vaativa asia, jos kissa hankitaan muualta kuin Suomen Kissaliittoon rekisteröityneeltä kasvattajalta. Tähän on listattu muista kattojärjestöistä yleisimmät.



TICA (The International Cat Association)
Hyväksyy ylimääräiset varpaat (polydactyl).
Vanhempien terveystestejä rekisteröintiin ei vaadita.



CFA (The Cat Fanciers' Association)
Standardissa on haluttu painottaa jalkojen vahvuutta ja suoruutta.
"Eturaajat ovat suorat. Takajalat ovat suorat katsottuna takaa".
Virheitä "valkoiset napit, valkoiset medaljongit tai valkoiset täplät".
Vanhempien terveystestejä rekisteröintiin ei vaadita.



WCF (World Cat Federation)
Standardissa on kerrottu korvista, että ne ovat lähes pystyasennossa ja korkealla. Korvien välinen etäisyys on **enintään** korvan leveys. Vanhempien terveystestejä ei vaadita.

Muissa kattojärjestöissä on voimassaolevia rajoituksia sinisilmäisyydelle. 1.1.2022 astuu FIFessä voimaan sääntö, jonka mukaan siniset silmät ovat sallitut vain valkoisille, bicolour, harlekiini tai van -kissoille.

3 SUOMEN MAINE COON -KISSAT RY JA SEN HISTORIA

Suomen Maine Coon -kissat ry on ainoa aktiivisesti toiminut Maine Coon rotuyhdistys. Se sai alkunsa Pälkäneellä 17.8.1991. Silloin nimeksi ehdotettiin SF-MAINE COON r.y., allekirjoittajina Anja Lintuneva, Leena Raitio-Munne ja Marja-Riitta Tapaninen. Huhtikuussa vuonna 1992 yhdistys järjesti jo ensimmäisen esittelynäyttelyn Pälkäneellä ja jäsenlehti alkoi ilmestyä kaksi kertaa vuodessa. Yhdistys jakoi valmistuneille ja paneelikissoille pokaaleja. Ensimmäinen ulkomaantuonti, Guldsfakse's Tequila Sunrice, valmistui Eurooppa Championiksi 6.9.1993. Yhdistys hyväksyttiin yhdistysrekisteriin ja nimi vaihtui Suomen Maine Coon -kissat ry:ksi.

Ensimmäisen kymmenen vuoden aikana yhdistys oli runsaasti esillä erilaisilla messuilla. Rodun suosio oli valtaisa ja moni uusi harrastaja löysi rodun tätä kautta. Vuonna 1999 tuli 10 vuotta ensimmäisen Maine Coonin saapumisesta Huvikummun kissalaan Suomeen. Sen kunniaksi järjestettiin Maine Coonien erikoisnäyttely Mikkelissä 27.3.1999, yhteistyössä Itä-Suomen Rotukissayhdistyksen – ISROK:n – kanssa. Tässä näyttelyssä rodun Suomeen tuoneesta Anja Lintunevasta tehtiin yhdistyksen kunniajäsen.



Kuva 4. Eurooppa Champion ja komea pokaali

Yhdistys on pyrkinyt järjestämään vuosittain tapahtumia ja terveysaiheisia luentoja jäsenilleen. Yhdistyksellä on takanaan vuosia, jolloin talkoolaisia ja innokkaita hallituksen jäseniä olisi ollut reilusti tarjolla ja vuosia, jolloin tekijöitä ei juuri ole löytynyt. Vuonna 2004 yhdistyksellä oli jäseniä noin 270 ja yhdistyksen piirissä olevia kasvattajia 43. Vuonna 2020 Jäseniä oli 299 ja kasvattajajäseniä 71. Suomessa ei Suomen Kissaliiton kanssa yhteistyössä toimi muita aktiivisia Maine Coon rotua harrastavia yhdistyksiä. Yhdistyksen alaisuudessa on useita vuosia toiminut terveystöryhmä ja vuoden 2020 alusta kasvatuksen tavoiteohjelman työryhmä.

Suomen Maine Coon -kissat ry:n tarkoituksena on kannustaa ja tukea terveen Maine Coon -kissarodun kehittymistä alkuperäisen standardin hengessä. Samalla se haluaa edistää Maine Coon -kissojen kasvatusta, tunnetuksi tekemistä sekä toimia rodusta kiinnostuneiden yhdyssiteenä. Tarkoituksen toteuttamiseksi yhdistys pyrkii harjoittamaan tiedotus ja neuvontatoimintaa, ylläpitää rotuesittelypöytä kissanäyttelyissä, järjestää esittelynäyttelyjä ja ylläpitää yhteyksiä ulkomaalaisiin kissaharrastajiin. Yhdistys voi myös tarjota jäsenistölleen vapaaehtoisia erillispalveluja harrastus- ja kasvatustoiminnan tueksi.

4 RODUN NYKYTILANNE

4.1 Populaation koko ja kasvatuspohja (geenipohja)

Seuraavassa tarkastellaan suomalaisen Maine Coon populaation kokoa ja kasvatuspohjaa sen Suomeen saapumisen alkuajoista alkaen. Koska lähteenä käytettävissä on ollut Suomen Kissaliiton (SK) rekisteröintitietokanta, tämän tarkastelun ulkopuolelle jäävät ne kissat, jotka on kasvatettu muun kattojärjestön alla.

Populaatiokoon ja geenipohjan selvittäminen on tärkeä osa rodun nykytilan selvittämistyöstä. Kasvattajien tulisi olla tietoisia monimuotoisuuden merkityksestä ja ymmärtää, mitä he voivat tehdä sen eteen. Jatkossa KTO:n tavoitteena on ylläpitää tietoutta kehityssuunnasta päivitysten yhteydessä. Lähdeaineiston Maine Coon kissoilla tämän päivän tilanne on hyvä. Tavoiteohjelman tilastoissa ja laskelmissa mm. **tehokaan populaatiokoon (Ne) laskennassa on käytetty kissojen syntymäaikaa**, minkä vuoksi vuosittaiset lukemat eroavat vuosittaisista rekisteröinneistä. Suomessa Maine Coon siitosurosten ja -naaraiden keskimääräinen ikä pentujen syntyessä, kautta-aikojen tilastosta laskettuna, on kolme vuotta.

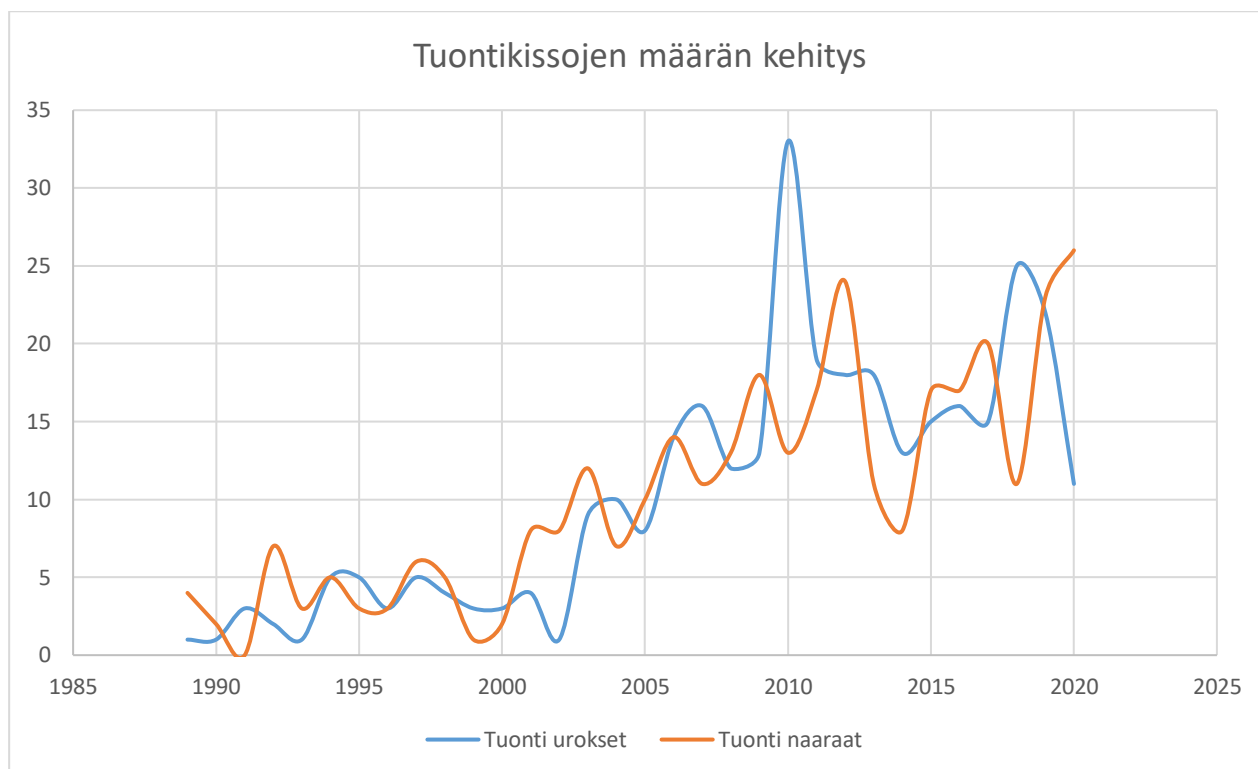
4.1.1 Populaation rakenne

Maine Coon kissojen rekisteröinnit Suomen Kissaliittoon olivat voimakkaassa kasvusuunnassa 2008 luvulle saakka. Siitä eteenpäin vuosivaihtelua on ollut jopa yli 200 rekisteröinnin verran, mutta keskiarvona viimevuosille on hieman yli 500 rekisteröintiä vuodessa (Kaavio 1). Rekisteröinneissä ovat mukana tuonnit, joita viimeisen kymmenen vuoden aikana ollut keskimäärin 35 kissaa vuodessa.

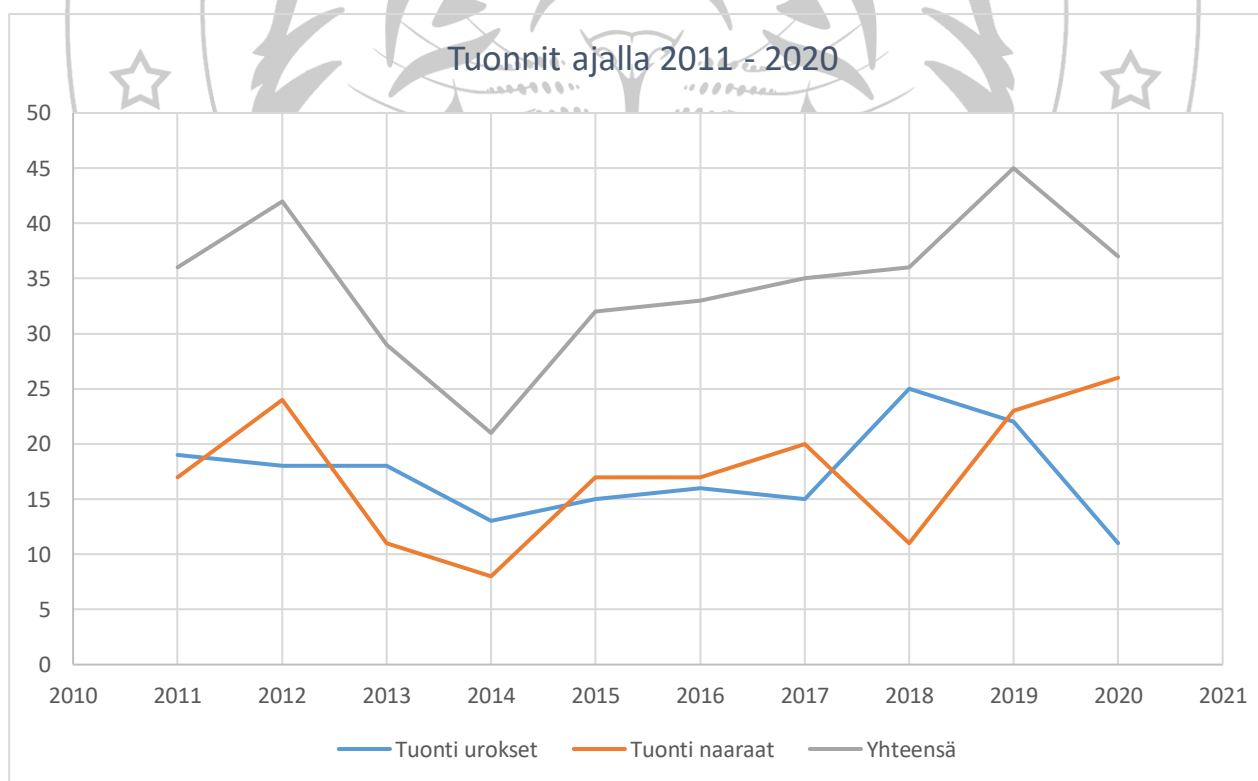
4.1.1.1 Tuontikissat

Suomalainen Maine Coon kasvattaja hankkii siitoskissoja yhä enenevässä määrin ulkomailta. Siksi ei voi korostaa liikaa harkitun tuonnin merkitystä. Aktiiviset kasvattajat hakevat tietoisesti ”uutta verta” kasvatustyöhönsä. Tuontien määrän kasvu johtuu myös osin siitä, että aloittelevan kasvattajan on vaikea hankkia kissa kotimaisilta kasvattajilta jalostusoikeuksin ja siksi kasvattaja joutuu usein turvautumaan tuontikissoihin. Tämä on sekä tiukkaa omistaan kiinni pitämistä, että varauksellisuutta uusien kasvattajien kohtaan. Tuttuus, luottamus ja yhteistyö kulkevat käsikädessä ja on luonnollista, ettei hyviä suhteita voi luoda hetkessä. Tämä tilanne on rodun kannalta olla yhtä lailla haitallinen ja positiivinen asia. Kasvattajien laaja yhteistyö kuitenkin tuottaisi rodun kannalta parempaa tulosta kuin kovin rajallinen ja rajoitettu yhteistyö.

Epäsuotuisia voivat olla harkitsemattomat tuonnit, joissa ei ole mietitty tuotavan kissan sukusiitosastetta tai ei esim. ole verrattu sukutaulua jo olemassa oleviin Suomessa kasvatettaviin sukuihin. On hyvä pohtia edistääkö rodun monimuotoisuutta sukutaulukopioiden (jo Suomessa kasvatuksessa olevien sukulaiskissojen) tuominen tai kotimaassa niiden luominen. Positiivisia rodun kannalta ovat tuonnit, joissa kasvattaja on perehtynyt asiaan ja valikoi tuontikissansa huolella. Tällöin toivon mukaan tuodaan standardin mukaisia kauniita kissoja sekä terveitä kissoja, joiden mukana saadaan uutta geenipohjaa.



Kaavio 2. Maine Coon -tuontikissojen määrien kehitys kautta aikojen



Kaavio 3. Maine Coon tuonnit vuosina 2011 - 2020

4.1.1.2 Suomessa syntyneet pennut 2006 -2020

Taulukossa 1 on esitetty aikavälillä 2006 -2020 syntyneet pennut, kasvattajat, joilla on ollut pentuja, pentueiden määrä, montako eri emää ja isää ko. vuonna on ollut. Näiden avulla on voitu laskea keskimääräinen pentuekoko/ vuosi. Samoin pentueiden määrä/vanhempi ja kasvattaja.

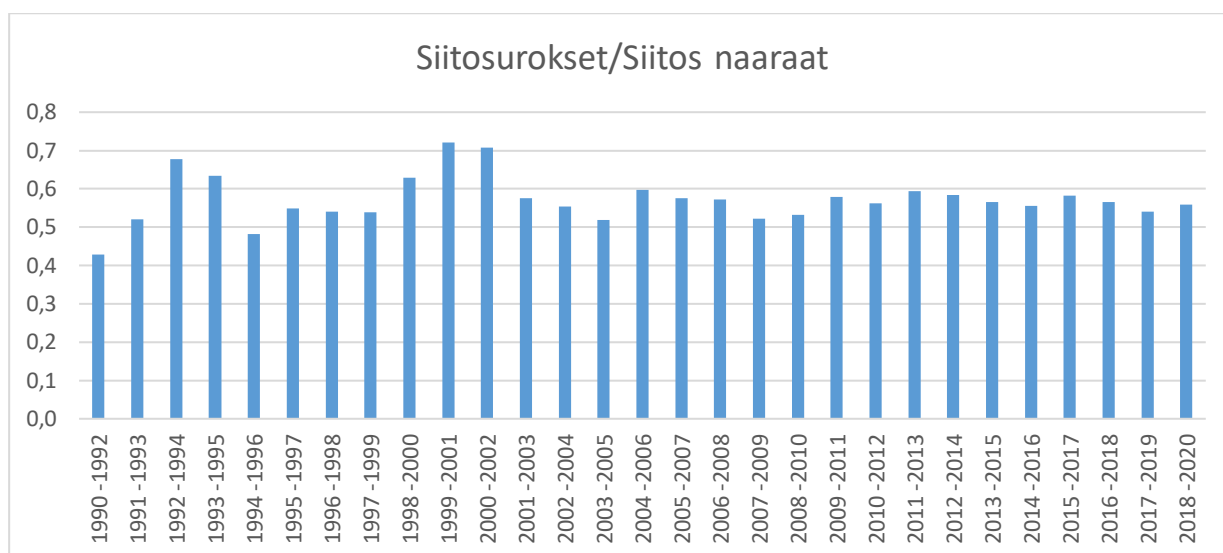
Taulukko 1. Pentueiden ja mm. kasvattajamäärien kehitys 2006 - 2020

Vuosi	Syntyneet pennut	Kasvattajat joilla pentuja	Pentueet	Emät	Isät	KA pentue koko	Pentue /uros	Pentue /naaras	Pentue/ kasvattaja
2006	282	40	74	66	40	3,81	1,85	1,12	1,85
2007	335	44	83	78	50	4,02	1,66	1,06	1,89
2008	470	54	112	101	57	4,20	1,96	1,11	2,07
2009	399	56	103	94	54	3,87	1,91	1,10	1,84
2010	493	56	115	105	65	4,26	1,77	1,10	2,05
2011	412	53	115	105	70	3,57	1,64	1,10	2,17
2012	542	58	134	122	78	4,04	1,72	1,10	2,31
2013	550	60	134	117	75	4,10	1,79	1,15	2,23
2014	519	59	126	116	66	4,11	1,91	1,09	2,14
2015	516	60	127	118	78	4,06	1,63	1,08	2,12
2016	498	63	120	112	68	4,14	1,76	1,07	1,90
2017	512	57	120	111	73	4,27	1,64	1,08	2,11
2018	461	52	117	106	68	3,94	1,72	1,10	2,25
2019	522	53	127	114	66	4,11	1,92	1,11	2,40
2020	354	41	94	86	53	3,77	1,77	1,09	2,29

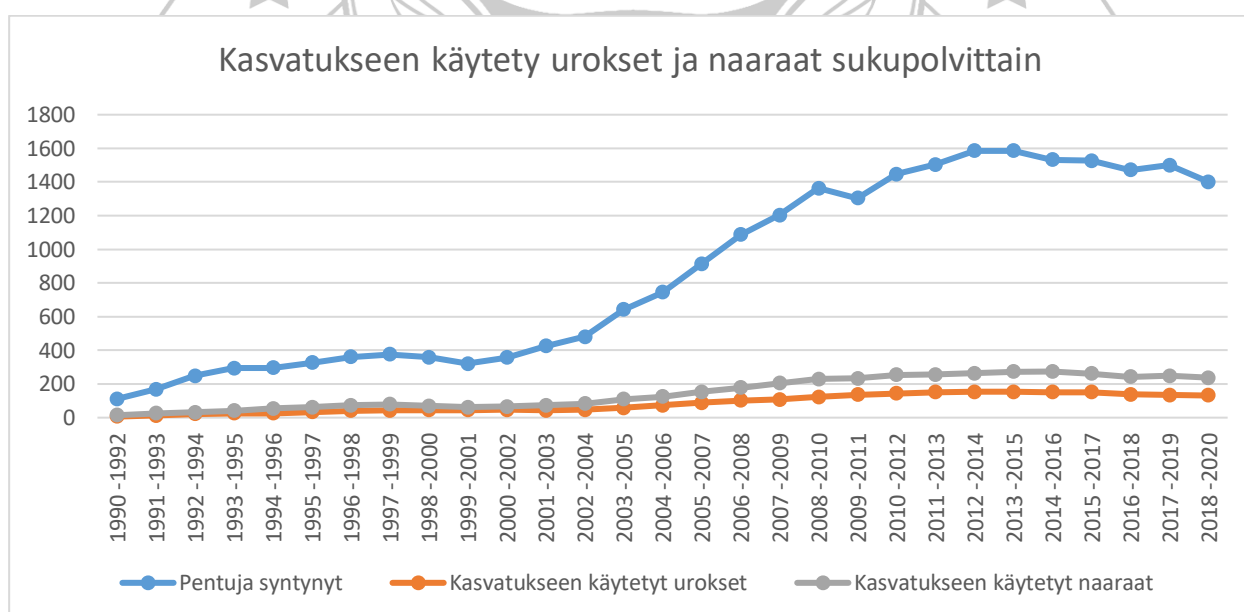
4.1.1.3 Sukupuolisuhde

Seuraavassa on esitetty siitoksessa käytettyjen urosten ja naaraiden lukumäärien suhde sukupolvittain. Sukupolvi suomalaisella Maine Coon kissalla on kolme vuotta. Uroksilla on ollut enemmän pentueita kuin naarailla. Tämän muillekin roduille ja lajeille tyypillisen ilmiön voi todeta taulukosta, jossa ovat edeltävän 15 vuoden tilastot.

Kasvatukseen käytettyjen urosten ja naaraiden suhdeluku on lähellä yhtä, kun sukupuolia on käytetty tasaisesti. Ko. suhdeluku on ideaalitavoitearvo, joka harvoin toteutuu, mutta sen olisi hyvä olla 0,7. Suhteellinen ero siitosurosten ja -naaraiden välillä on viimeisen 15-vuoden aikana pysynyt melko samana (Kaavio 4).



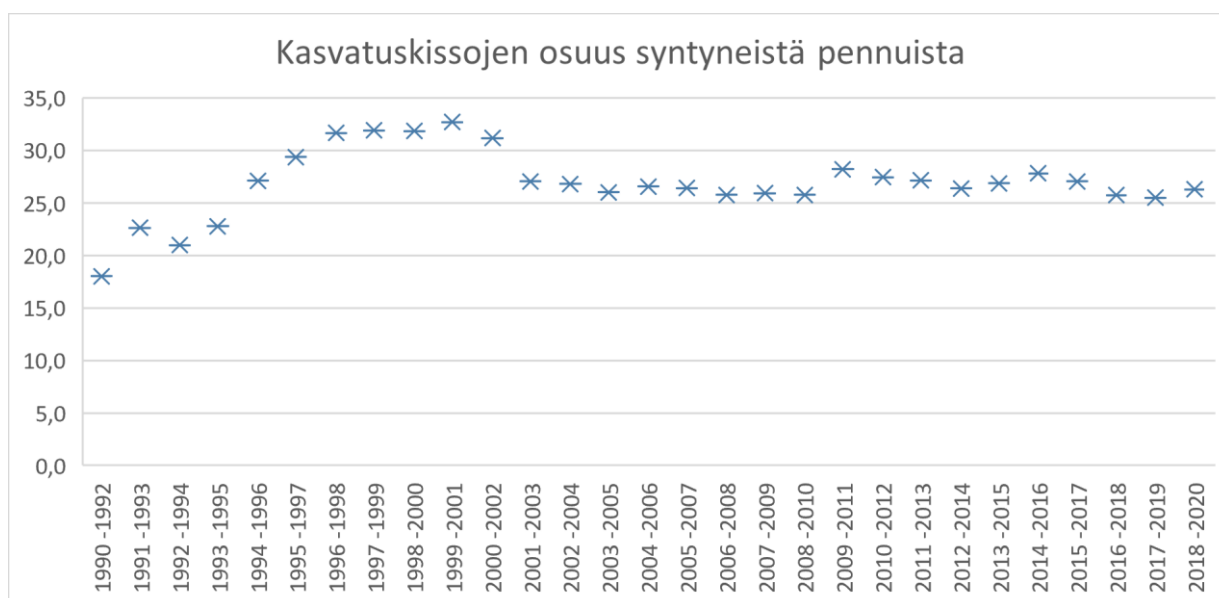
Kaavio 4. Siitokseen käytettyjen Maine Coon urosten ja naaraiden välinen suhde



Kaavio 5. Kasvatukseen käytetyt urokset ja naaraat sukupolvittain

4.1.1.4 Kasvatuskissojen osuus syntyneistä pennuista

Kasvatuskissojen osuus syntyneistä pennuista olisi hyvä olla 30 prosentin luokkaa. Aikojen alusta asti, vuosien 1995 – 2002 aikana osuus on ollut yli 30 prosenttia. Sen jälkeen osuus on ollut enimmäkseen 25 prosentin yläpuolella (Kaavio 6). Lähemmäs 30 % tavoitearvoa päästäisiin esimerkiksi käyttämällä siitokseen kahta pentueeseen syntynyttä jälkeläistä yhden sijaan. Mikäli nämä olisivat uroksia, samalla myös sukupuolisuhde tasoittuisi.



Kaavio 6. Kasvatukseen valittujen kissojen osuus syntyneistä pennuista

4.1.1.5 Sukusiitosprosentti

Sukusiitosprosentti kertoo pennun isän ja emän sukutaulussa esiintyvien samojen kissojen osuuden. Teoriassa se siis ilmaisee, kuinka paljon samoja geenejä vanhemmilta tulee. Suuri sukusiitosprosentti kertoo, että kissan perimä on homogeeninen, eli vaihtelua ei ole kovin paljon. Pieni sukusiitosprosentti kertoo, että perimä on heterogeeninen ja vaihtelua on paljon. Esim. neljän sukupolven sukusiitosprosentti: 6,25 % kertoo, että pennulla voi olla vanhemmiltään tulleita keskenään samoja geenejä 6,25 % kun neljän sukupolven sukutaulussa esiintyy neljä kertaa sama kissa. Suljetussa populaatiossa sukusiitosprosentti nousee koko ajan.

Pentu saa molemmilta vanhemmiltään puolet geeneistään. Teoriassa kaksi pentuesisarusta voivat kuitenkin olla täysin erilaiset geeniperimältään. Jos pentuesisarukset parittaa keskenään, yhdistelmän teoreettinen sukusiitosprosentti on 25%, mutta todellisuudessa se voi olla jotain aivan muuta. Teoreettinen sukulaisuusaste puolittuu jokaisessa sukupolvessa; 25%, 12,5%, 6,25%, 3,125% jne.

Yksilötasolla vaihtelua on enemmän; kissan oma prosentti voi olla suuri ja sen jälkeläisten pienempi. Täytyy siis muistaa, että pennun sukusiitosaste ei riipu vanhempien sukusiitosasteesta vaan siitä, ovatko vanhemmat sukua keskenään. Sisäsiitettujen vanhempien pennun sukusiitosprosentti voi olla 0% tilanteessa, jossa vanhemmat eivät ole mitään sukua keskenään.

Maine Coon rodussa neljän sukupolven sukusiitosasteena 0 on yleinen ja siten täysin mahdollinen esim. tavoitearvona. Kun taas tarpeeksi monta sukupolvea otetaan mukaan laskelmiin (vrt PawPeds Complete Inbreeding %), nollaprocentti on käytännössä mahdoton.

4.1.1.6 Sukukatkerroin

Sukukatkerroin on sukusiitosprosentin ohella toinen indikaattori populaation monimuotoisuudesta. Se kertoo perimän vaihtelusta eri tavalla kuin sukusiitosaste ja sen avulla voidaan arvioida yksilön perimän vaihtelun määrää. Suurin sukatkerroinluku on 100 %, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki mahdollinen geeniaines on tallella. Luvun alentumien kertoo menetetyn perimänvaihtelun määrän, eli sama kissa esiintyy

useammassa kohdassa sukutaulua. **Mitä pienempi sukukatokerroin on, sitä enemmän geneettisestä muuntelusta on menetetty.** Suljetussa populaatiossa sukukatokerroin laskee koko ajan.

Sukukatokerroin lasketaan todellisten ja teoreettisten esivanhempien suhteena. Esimerkiksi neljän polven sukutaulussa on maksimissaan 30 eri kissaa, viiden polven sukutaulussa on maksimissaan 62 eri kissaa jne. Jos kuuden polven sukutaulusta löytyy esim. 31 eri kissaa, tarkoittaa se sitä, että puolet perimästä on teoriassa menetetty. Jos sukukatokerroin on pieni, geneettisestä muuntelusta on menetetty jotain siinäkin tapauksessa, että sukusiitosaste on 0 %. Arvoon vaikuttaa se mitä pidemmälle yksittäisen kissan sukutaulussa mennään.

Sukukatokertoimen laskemisen esimerkki.

Lasketaan kuinka monta eri yksilöä sukutaulussa voi teoriassa olla esim. 4 polven sukutaulussa 30 ja kuinka monta eri yksilöä sukutaulussa on. Jos neljän polven sukutaulussa on esim. 26 eri yksilöä, on sukukatokerroin 86,7%. Tämä lasketaan jakamalla eri yksilöiden määrä (26) teoreettisella maksimilla (30).

4.1.2 Kasvatuspohja per sukupolvi

4.1.2.1 Rodun tehollinen populaatiokoko

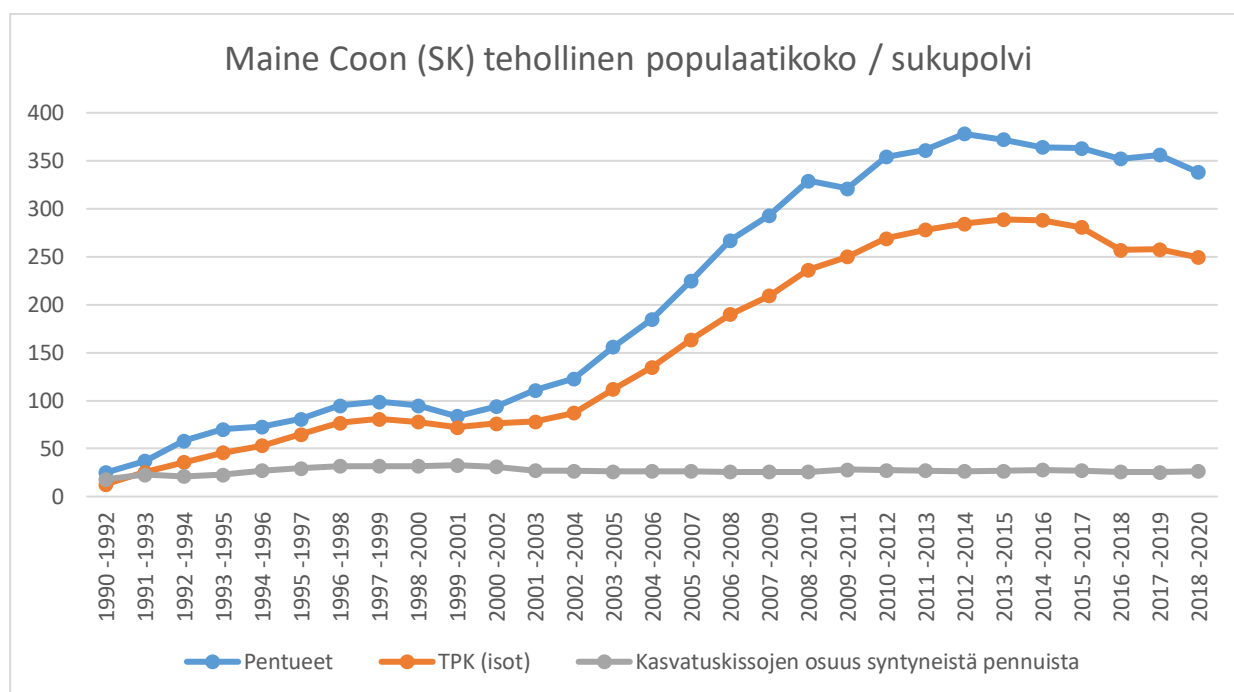
Tehollinen populaatiokoko (N_e) kertoo populaation niiden yksilöiden määrän, jotka tuottavat seuraavan sukupolven. Tehollinen populaatiokoko on tällöin pienempi, kuin itse populaatio. Tehollisella populaatiolla voidaan kuvata jalostuspohjan laajuutta ja populaation geneettistä monimuotoisuutta. Tehollisen populaatiokoon suuruuteen vaikuttavat epätasainen sukupuolijakauma, päällekkäiset sukupolvet, sukusiitos, populaatiokoon vaihtelu sukupolvittain ja vaihtelu jälkeläisten määrässä. Populaation tehollista populaatiokokoa voidaan arvioida usealla eri tavalla, kuten esimerkiksi heterotsygotia-asteiden perusteella. Tehollisen populaatiokoon tulisi olla mahdollisimman suuri, jotta säilytetään hyvät lisääntymisominaisuudet ja vältetään lyhyen aikavälin sukusiitostaantumia. Esimerkiksi jos tehollinen populaatiokoko on 50 yksilöä, sukusiitosaste nousee yhden prosentin sukupolvea kohti. Pieni N_e johtaa suurempaan sattuman vaikutukseen, joidenkin alleelien katoamiseen ja suurempaan sukupuuton riskiin. Jopa täyssisaruksilla on aina hieman erilainen perimä, minkä vuoksi on geneettisesti parempi käyttää kahta veljestä kahdesti kuin yhtä urosta neljästi. Mikä sitten on riittävän suuri tehokas populaatiokoko? 50:tä pidetään ehdottomana alarajana, ja sitä pienemmät populaatiot ovat jo todella suuressa vaarassa. Yleisesti luvun olisi hyvä olla vähintään 100 – 200.

Sukupolvien välinen aika = vanhemman keskimääräinen ikä pentueen syntyessä

Suomessa Kissaliittoon rekisteröityjen Maine Coon siitosurosten ja -naaraiden keskimääräinen ikä pentujen syntyessä on kautta aikojen tilastosta laskettuna kolme vuotta. Kasvatukseen käytettyjen kissojen sukupolvien väliset ajat ovat viimeisen kolmen vuoden ajalta nousseet muutaman kuukauden, keskiarvon ollessa edelleen kolme (3) vuotta. Edellä mainitusta syystä tässä KTO-ohjelman ensimmäisessä versiossa sukupolvi = 3. Kyseistä arvoa on hyvä tarkastella seuraavissa KTO-päivityksissä.

Suomen Kissaliittoon rekisteröityjen Maine Coon kissojen tehollinen populaatiokoko on laskettu suurille roduille tarkoitettulla kaavalla $4*U*N / (2*U+N)$ (tehty peruskaavan korjaus, jossa epätasainen pentujen lkm ja päällekkäisten sukupolvien vaikutusta on

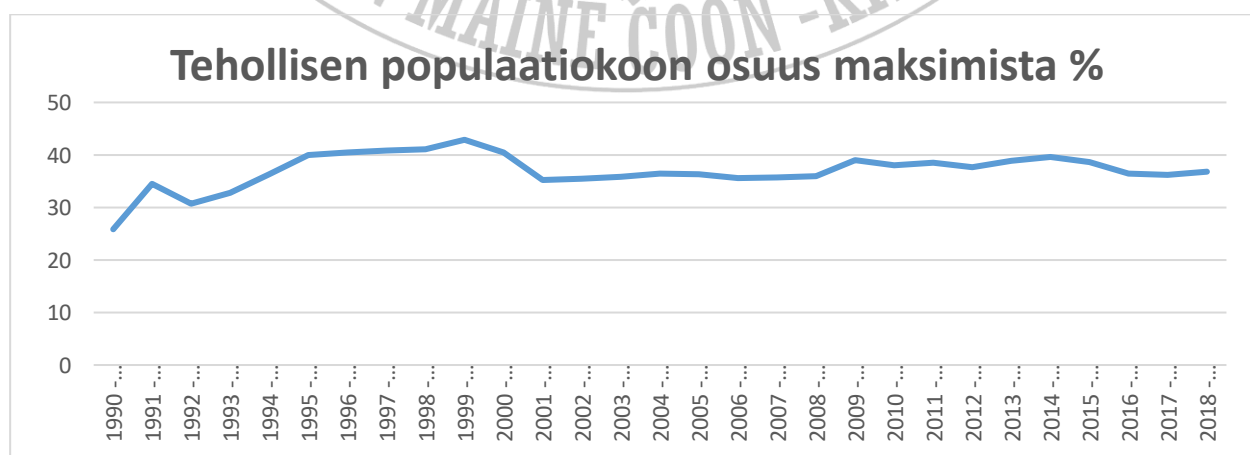
pyritty ottamaan huomioon). **Tavoitteena tehollinen populaatiokoko 100 on saavutettu 2003 - 2005 sukupolvesta ja yli 220 on menty 2007 - 2009 sukupolvesta.** Tehollinen populaatiokoko on siis ollut hyvä jo yli kymmenen vuotta (Kaavio 7).



Kaavio 7. Maine Coonien tehollinen populaatiokoko (Ne) ja sen kehitys 1990 - 2020

4.1.2.2 Tehollisen populaatiokoon osuus maksimista

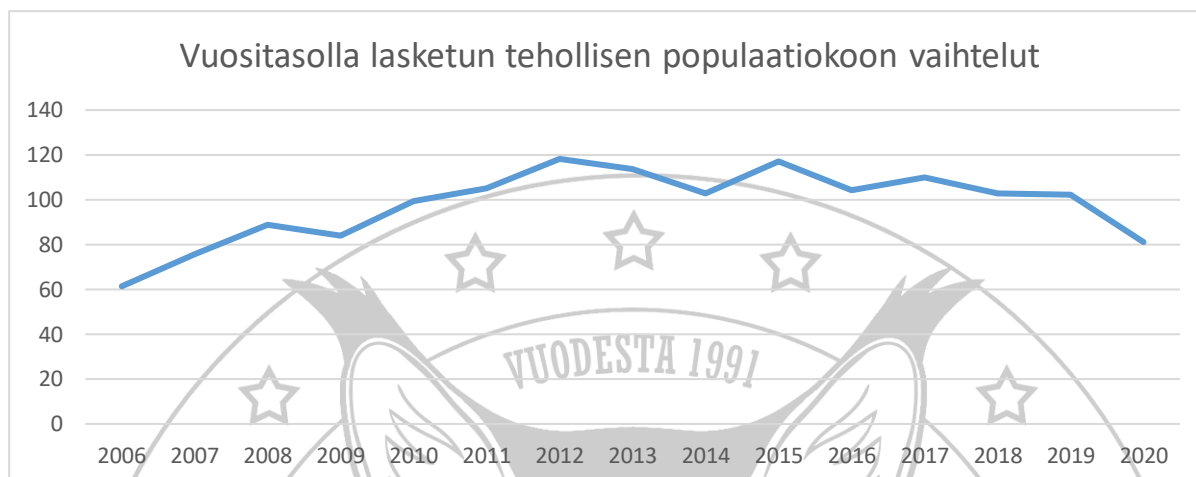
Oletetaan, että jokainen siitoskissa olisi tehnyt vain yhden pentueen, kuten tehollinen populaatiokoko olettaa. Tällöin uroksia ja naaraista olisi yhtä paljon siitoskäytössä. Jos sukupovessa syntyisi esim. 300 pentuetta, tehollinen populaatiokoko olisi 2 kertaa pentueiden lukumäärä, eli 600 (normikaava, ei korjausta). Jos saamme laskelmassamme teholliseksi populaatiokooksi 250, silloin vertaamalla toteutunutta tehollista kokoa maksimiin, saamme tietää, mikä osuus maksimista on hyödynnetty. Esimerkin tapauksessa 250/600, eli 41,6% hyödynnetty. Tarkasteltaessa Maine Cooneja suomessa esimerkiksi sukupolven 2018-2020 aikana siitosmateriaalista on hyödynnetty 37% (Kaavio 8).



Kaavio 8. Maine Coonien toteutuneet Ne:t suhteessa maksimiin

4.1.2.3 Tehollisen populaatiokoon vaihtelut vuosittain (2006-2020)

Vuositasolla lasketun tehollisen populaatiokoon avulla voidaan seurata helpommin tehollisen populaatiokoon nopeita muutoksia, vaikka kaava onkin tarkoitettu käytettäväksi sukupolvittain. Kaavana on käytetty samaa $4*U*N / (2*U+N)$ johon on tehty peruskaavan korjaus. Vuoden 2020 näkyvä lasku voi selittyä mm. Covid-19 vaikutuksilla.



Kaavio 9. Tehollisen populaatiokoon vuosittain lasketut vaihtelut ajalla 2006 – 2020

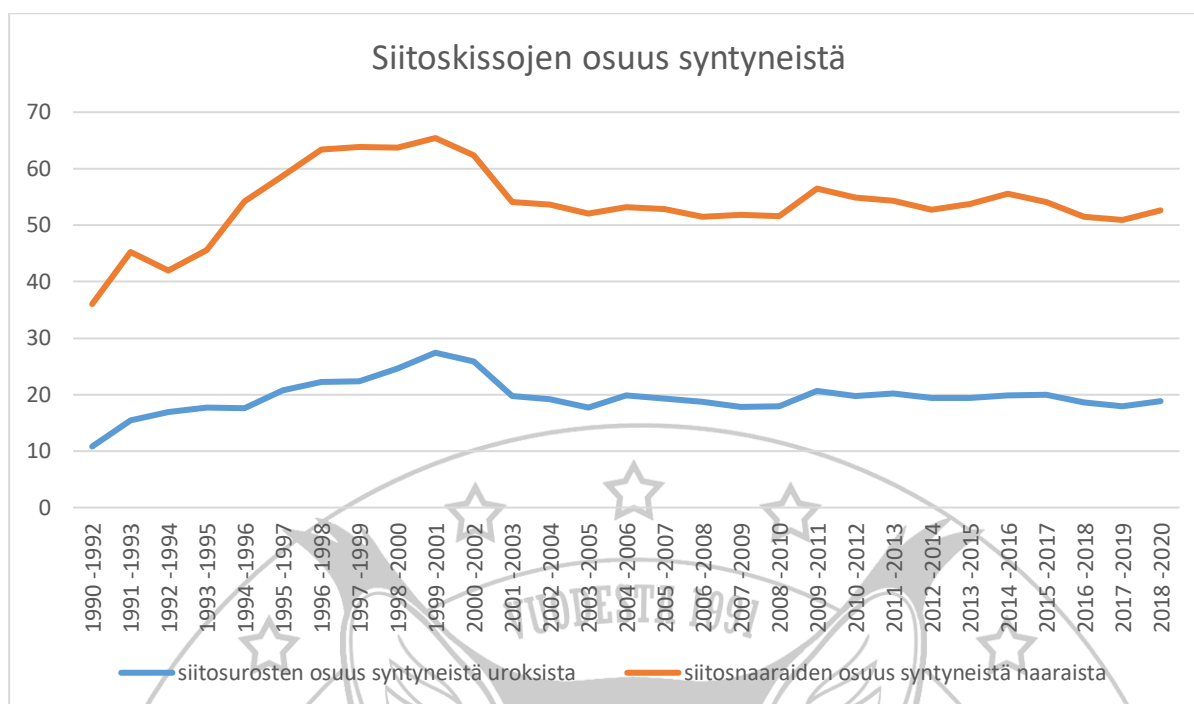
4.1.2.4 Sukusiitoksen aste

Sukusiitos lasketaan kaavalla $(1/(2*TPK))*100$. Kaaviosta 10 näkyy Maine Coon - kissojen suotuista kehitys. Lukeman pitäisi olla alle 1.



Kaavio 10. Maine Coonien sukusiitosasteen suotuista kehitys 2006 – 2020

Kaavio 11. puolestaan kuvaa sukupolvittain kasvatukseen käytettyjen urosten ja naaraiden suhdetta ko. aikana syntyneisiin (tai rekisteröityihin) uroksiin ja naaraisiin. Naaraiden osuus on huomattavasti suurempi kuin urosten. Sama ilmiö näkyi myös jalostuskissojen sukupuolisuhteen kohdalla, kun uroksilla on kautta aikojen ollut enemmän pentueita kuin naarailla (Kaaviot 4 ja 5).



Kaavio 11. Jalostukseen käytettyjen Maine Coon urosten ja naaraiden osuus syntyneistä 1990 – 2020

4.1.2.5 Klooniprosentit PawPedsistä

Maine Coonien yhteydessä puhutaan termeistä kloni ja klooniprosenteista. Klooneiksi sanotaan 17 kissaa, jotka ovat kaikki Heidi Ho Sonkey Bill:n ja Tanstaaf Polly Adeline:n jälkeläisiä ja ovat syntyneet vuosien 1979 ja 1982 välillä. Nämä kissat ovat saaneet kloni nimityksen siitä, kun Heidi Ho Sonkey Bill ja Tanstaaf Polly Adeline saivat useita pentueita ja kaikki heidän jälkeläisensä olivat hyvin samannäköisiä, aivan kuin kloonattuja. Klooniprosentti kertoo, kuinka monta prosenttia kissassa on näitä kloonikissoja. Nämä kloonikissat on listattu ja ne löytyvät mm. PawPedsistä. Tänä päivänä nämä klooniprosentit ovat PawPedsin mukaan usein 35 % tai jopa 50 %. Jalostuskissan maltillisesta klooniprosentista on hyötyä rodun monimuotoisuudelle.

Klooniprosentin selvittäminen, kuten Complete Inbreeding prosentin selvittäminen onnistuu hyvin PawPeds tietokannan avulla. PawPeds on kerännyt tietoa mm. kissojen sukutauluista hyvin pitkään ja mitä laajemmin tätä palvelua hyödynnetään, sitä enemmän siitä jatkossa kasvattajat hyötyvät (<https://www.pawpeds.com/db/?p=mco>). Sukutaulu päivittyy tietokantaan automaattisesti, jos käytät PawPeds hyväksyttyä sydänultratutkimuksen tekevää lääkäriä, mutta jokainen voi toimittaa sinne kissojensa sukutaulun esimerkiksi sähköpostilla.

4.1.2.6 Suomessa eniten käytetyt siitosurokset ja naaraat (Top 15)

Taulukoissa on esitetty pentujen suhteellinen osuus ko. kissan siitoskäytön ajalta syntyneistä pennuista. Suluissa on esitetty ne toisen polven jälkeläiset, jotka ovat omakissassa. Ulkomaille tai muualle rekisteröidyt eivät lähtökohtaisesti ole mukana.

Prosentuaalisesti suurimmat osuudet ovat nähtävissä alkuaikojen 90-luvun kissoilla, joiden osuus kaikista syntyneistä pentueista oli merkittävä. Samoin prosentuaalista osuutta nostaa se onko kissaa käytetty jalostukseen lyhyen ajanjakson aikana. Tämä näkyy luonnollisesti etenkin urosten kohdalla.

Taulukko 2. Top 15 Suomessa käytetyt siitosurokset

Nimi	Pennut (toisen polven)	Syntyneet välillä	Osuus ko. aikavälillä %	Kissala
Guldfakse's Tequila Sunrise *DE	85 (178)	1990 -1998	11,1	Huvikummun Maine, Animatin, Furole de Maine
Krysos Kit Walker	78 (53)	2015-2019	3,1	SweetTail's
Calypso von der kleinen Hummelwiese *D	70 (125)	2006-2008	6,4	Cherry's, Taleak's Norscoon, Chemmal's, CheNiCoon's, TipTop Maine'sking
Witchbreeds Black Pirate *D	67 (144)	2004-2006	9,0	Escape's, Cherry's, Bonneamie, NomenEst, Felido's, Cayenne
Guldfakse's Powhatan*DE	65 (53)	1995-1999	11,3	Huvikummun Maine, Marmatin Tasmanian, Taisirin, Coup-DeMaine, Täydenkuun, Hathor, Carrot's
Victorycoon's Somebody to Love*IT	65 (35)	2012-2018	1,8	Escape's, , NomenEst, CobbaCat's
Monchacocon Elvis Isidor	65 (0)	2014-2020	1,9	DraCoon, GoldenStream's, BellaAmare's, SwingPop, Chatvallon
Nascat Coyote Mustang of Ameliinan *US	65 (45)	2011-2016	2,1	Ameliinan, Ninetale's
Pillowtalk's Simba *DE	59 (6)	2011-2018	1,4	Avericoon, Dracocon, Maikkilan
Carriecocon U'Blackie*PL	56 (101)	2008-2010	4,1	Cherry's, Rotcat, DraCoon, ValhallaMaine, Harmaaturkin, SwingPop
Coonsboro's Tycoon (CFA)	55 (184)	1992-1995	15,1	Furole de Maine, Pimpulan, Essiagan, Magnificat
Løve Hulen's Zappa* DK	54 (171)	1991-1993	49,5	Huvikummun Maine, PowerCat, Magnificat
Stortassen's Picasso*S	53 (93)	2012-2013	4,9	Mainehaan, Hemingway's, Laramillan, Chamberlain, Halden coon's, LovelyLife, Stout-hearted
Amistia's Samson*DK	53 (53)	2013-2019	1,5	Amistia'(DK), Chatvallon, Honey Coon's, Rotcat, Firefox, Mahtitassun, Krysos
Bruno Main Bastet*CZ	53 (112)	2012-2016	2,0	Vuorensinen, CapitalCats, Magnificat

Taulukko 3. Top 15 Suomessa käytetyt siitosnaaraat

Nimi	pennut	syntyneet välillä	Osuus ko. aikavälillä %	Kissala
Elimea Corason (CZ)	47 (83)	1993-2001	4,8	Huvikummun Maine
Escape's Spirit On My Mind	39 (127)	2004-2010	1,6	Escape's
Stout-hearted I Love You	37 (44)	2013-2019	1,0	Stout-hearted
Escape's Izabella Coonzales *	36 (33)	2003-2008	2,1	Escape's
Kylie Child of Maine (NL)	36 (109)	1990-1994	12,5	Huvikummun Maine
Avicats Astraea Escape's * (CFA)	36 (155)	1998-2005	2,7	Escape's
Chamberlain If You Are Mine	31 (39)	2008-2016	0,7	Chamberlain
Cherry's Maine Geena	31 (99)	2005-2008	2,2	Cherry's
Malvina Mur D'Amour RU (WCF)	31 (4)	2015-2019	1,2	Lioncoon
SolarWind's Alcyone	29 (45)	2011-2016	0,9	SolarWind's

Vuorensinen Esmeralda	29 (0)	2012-2018	0,8	Avericoon
Mainehaan Adele	29 (7)	2012-2015	1,4	Mainehaan
Capecoon's Mistress-of-Darkness (CFA)	29 (23)	1995-2000	4,2	Chamberlain
A'Eileen Nova Axis Star (CZ)	28 (68)	2012-2016	1,1	Stout-hearted
Ivanika Flowing Tail (WCF)	28 (0)	2015-2019	1,1	AlfaPet
Long Island Arkiza (PL)	28 (121)	2009-2015	0,8	Vuorensinen

Taulukko 4. Viimeisen 15 vuoden aikana eniten käytetyt 10-15 siitosurosta

Nimi	Syntymäaika	Pentuja/ pentue	Aikaväli	Kissala(t) ellei kasvattaja
Krysos Kit Walker	24.4.2014	78/15	2015-2019	SweetTail's
Calypso von der kleinen Hummelwiese	10.10.2005	70/15	2006-2008	Taleak's, Cherry's, Maine'sking, TipTop, CheNicoon's, Chemmal's
Victorycoon's Somebody to Love	18.7.2011	65/17	2012-2018	NomenEst, Escape's, KobbaCat's(SE)
Monchacocon Elvis Isidor	23.7.2013	65/17	2014-2020	DraCoon, SwingPop, Chatvallon, Goldenstream's
Nascat Coyote Mustang of Ameliinan	16.2.2010	65/13	2011-2016	Ameliinan, Ninetales
Pillowtalk's Simba	1.9.2010	59/15	2011-2018	Avericoon, DraCoon, Maikkilan,
Carriecocon U'Blackie*PL	28.5.2007	56/11	2008-2010	Cherry's, Rotcat, DraCoon, ValhallaMaine, Harmaaturkin, SwingPop
Bruno Main Bastet*CZ	20.12.2011	53/12	2012-2016	Vuorensinen, CapitalCats, Magnificat
Stortassen's Picasso*S	28.11.2010	53/11	2012-2013	Mainehaan, Hemingway's, Laramillan, Chamberlain, Halden coon's, LovelyLife, Stout-hearted
Amistia's Samson*DK	8.1.2012	51/14	2015-2019	Amistia'(DK), Chatvallon, Honey Coon's, Rotcat, Firefox, Mahtitassun, Krysos
Ashok Pretty Coon*CZ	19.12.2005	51/10	2007 - 2008	Cherry's, Tirrelin, Unikuun, Cattivellon

Taulukko 5. Viimeisen 15 vuoden aikana eniten käytetyt 10-15 naarasta

Nimi	Syntymäaika	Pentuja/ pentue	Aikaväli	Kissala ellei Kasvattaja
Stout-hearted I Love You	26.7.2012	37/5	2013-2019	
Chamberlain If You Are Mine	4.11.2005	31/5	2008-2016	
Malvina Mur D'Amour	28.8.2014	31/6	2015-2019	Lioncoon
SolarWind's Alcyone	27.10.2009	29/5	2011-2016	
Vuorensinen Esmeralda	10.8.2011	29/7	2012-2018	
Mainehaan Adele	14.2.2011	29/5	2012-2015	
A'Eileen Nova Axis Star*CZ	1.7.2011	28/6	2012- 2016	Stout-Hearted
Long Island Arkiza*PL	25.9.2008	28/5	2009-2015	Vuorensinen
Ivanika Flowing Tail	6.9.2013	28/5	2015-2019	Alfapet
Checkers Lopez S	9.4.2016	26/4	2017-2019	Sweettails
Lachtetals T-Blue Diamond	10.2.2006	26/5	2007-2011	Chamberlain
Mount Desert's Toscana Sunflower*IT	21.3.2012	26/6	2013-2018	Hemingway's
Sheercats' Alice-D	24.4.2012	26/5	2013-2017	Lobellan
Wytopitlock Leria Kersil*DK	2.11.2005	26/5	2006-2010	Escape's

4.1.2.7 Kasvattajien määrä vuoteen 2020 saakka tarkasteltuna

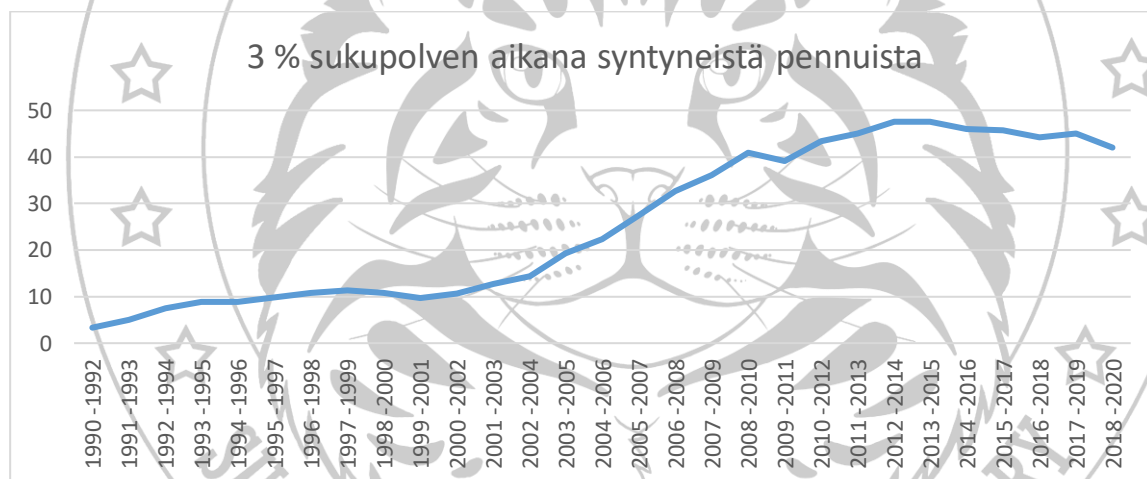
Kissaliittoon pentueen rekisteröineitä kasvattajanimiä on ollut kautta aikojen alusta vuoteen 2020 saakka 237 kappaletta. Viimeisen 15-vuoden aikana Kissaliittoon pentuja rekisteröineitä kasvattajia on ollut 167 kappaletta. Tilastoissa esiintyy useita kasvattajia, joilla on koko tarkastelujakson aikana ollut ainoastaan 1-2 pentuetta. Edeltävän 15-vuoden aikana (aikavälillä 2006 – 2020), kymmenen aktiivisinta kasvattajaa on rekisteröinyt 29 % kaikista syntyneistä pennuista ja aktiivisin kasvattaja 4,4% kaikista ajanjaksolla syntyneistä pennuista. Vaikka uusia kasvattajia tulee koko ajan lisää, tehokkaimpien kasvattajien rooli on merkittävä kokonaisuuden kannalta, ajatellaan sitten kissojen ulkonäköä, terveyttä tai luonnetta.

4.1.2.8 Suositus yhden kollin maksimijälkeläismääräksi

- pienissä roduissa 5 % sukupolven aikana syntyneistä pennuista on maksimimäärä/kolli
- suurissa roduissa 2-3 % sukupolven aikana syntyneistä pennuista on maksimi/kolli

Kun yhden kollin suositus maksimi jälkeläismääräksi on määritelty 2% - 3% sukupolven aikana syntyneistä pennuista, viimeisen vuosikymmenen aikana tuo määrä rodussa olisi keskimäärin 27-41 pentua. Taulukossa 6 vastaavat pentujen %-määrät on esitetty lukuina.

Mihin oma siitoskollisi sijoittuu?



Kaavio 12. Maksimi jälkeläismäärä joka kollilla tulisi olla

Taulukko 6. Edellisen Kaavion 10 viimeisintä vuotta lukuina

Sukupolvi	Pentuja syntynyt	2 %	3 %
2010 - 2012	1447	29	43
2011 - 2013	1503	30	45
2012 - 2014	1585	32	48
2013 - 2015	1585	32	48
2014 - 2016	1532	31	46
2015 - 2017	1526	31	46
2016 - 2018	1472	29	44
2017 - 2019	1499	30	45
2018 - 2020	1400	28	42

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Muualta maailmasta voidaan edelleen tuoda kissoja, joilla on annettavanaan uutta geenipohjaa rodulle. Kasvattajien tulee tuonteja harkitessaan ottaa kuitenkin huomioon kokonaisuus. Ei ole rodun etu, jos tuonneissa keskitytään esimerkiksi vain ulkonäköön, sukutauluun tai kokonaissukusiitos prosenttiin. Lisäksi on aiheellista pidättäytyä tuomasta siitoskäyttöön niiden kissojen jälkeläisiä, jotka jo nykyisellään runsaasti esiintyvät suomalaisten ja eurooppalaisten Maine Coonin sukutauluissa.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja kasvatuspohjasta

Yksittäisiä poikkeuksia lukuunottamatta rodun populaation tilanne on Suomessa tällä hetkellä erittäin hyvä. Syntyneistä pennuista useamman voisi valita siitokseen ja siitosurosten ja -naaraiden suhdetta voisi vielä tasapainottaa.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen

Kissan luonteeseen vaikuttavat monet seikat sen elinkaareissa; perinnöllisyystekijät, ympäristötekijät, kasvuympäristö sisarusten ja emon kanssa kasvattajan luona ja ympäristö uudessa kodissa. Kissan käyttäytymisestä osa on aina viettien ja vaistojen sanelemaa sekä perinnöllistä. Ihminen voi omalta osaltaan vaikuttaa käyttäytymiseen luomalla kissalle rauhallisen ja lajityypillisen paineettoman kasvuympäristön. Uuden kodin vaikutusta kissan kehitykseen ei voida väheksyä, sillä se muovaa kissan luonnetta ja käyttäytymistä lopulliseen muotoonsa omalla toiminnallaan. Arasta pennusta saattaa tulla oikeanlaisessa kodissa rohkea ja rohkeasta voidaan saada vääränlaisella kohtelulla pelokas. Kissoille tyyppilliseen tapaan myös Maine Coon on omalle perheelleen eri persoona kuin vieraita kohtaan. Useimmiten Maine Coon on utelias ja kiinnostunut myös vieraista ja käyttää hyväkseen ylimääräiset hellittelyt ja hyvänä pidot.

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä

Rotumääritelmän mukaan Maine Coon on luonnollinen rotu, jolla on ihailtava luonne, jonka alkuperä on koillisen Amerikan maatalojen työkipsoissa. Tämä pätee tämänkin päivän Maine Cooneihin hyvin. Niiden luonne on lempeä sekä viisas ja edelleen ne tarvitsevat aktiviteetteja viettiensä tyydyttämiseen ja ”työntekoa” korvaamaan. Toki poikkeuksiakin on, kun jotkut yksilöt tykkäävät viettää aikaansa sohvaperunoina.

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Maine Coon on ystävällinen, älykäs, utelias ja leikkisä kissa. Kekseliäisyyden ja älykkyytensä vuoksi rotu on oppivainen ja suhteellisen helppo opettaa temppuilemaan ja tavoiltaan miellyttäväksi lemmikiksi. Maine Coon on sosiaalinen ja ekstrovertti kissa, joka antaa perheenjäsenilleen paljon huomiota ja myös kaipaa sitä itse. Ne ovat aina siellä missä ihmisetkin ja osallistuvat kaikkeen mitä perheessä tehdään. **Maine Coon viihtyy kodin tapahtumien keskipisteessä.**

Maine Coonit kulkevat usein perheestä valitsemansa oman ihmisensä mukana joka paikkaan, joten esim. yksityiset vessakäynnit saa tällöin unohtaa. Kissat saattavat näyttää hurjilta, mutta ne rakastavat ihmisiänsä ehdoitta. Maine Coon soveltuu erinomaisesti myös lapsiperheeseen. Kun yö saapuu, Maine Coon nukkuu usein kyljessä kiinni tai makaa jonkun talon väkeen kuuluvan päällä tai tyynyllä. Aamulla kissa huolehtii perheen hereille. Luonteeltaan seurallisena ne voivat pitkästyä yksin ollessaan ja usein Maine Coonilla onkin kissa- tai koirakaveri.

Maine Coonit pitävät siitä, että ympärillä on menoa ja vilskettä ja ne osaavat myös järjestää sitä itse. Onkin tärkeää, että innokkailla kiipeilijöillä on käytettävissään korkealla sijaitsevia tähytyspaikkoja ja hyvä kiipeily- ja raapimispuu. Maine Coon rakastaa kaikenlaisia takaa-ajo-, piilo- ja vaanimisleikkejä ja noutaa mielellään tavaroita. Se liikkuu vauhdikkaasti ja vaikka se on hyvin ketterä, vaatii kissa kokonsa vuoksi temmellystilaa. Särkyvät tavarat onkin syytä laittaa turvaan.

Eräänä alkukantaisena erikoispiirteenä rodulla on vedellä läträäminen. Maine Coonin hankkiessaan tulee varautua siihen, että vettä halutaan juoda normaalin vesikupin lisäksi esimerkiksi hanasta, vesikannusta, ämpäristä, löylykiulusta, tiskialtaasta ja kukkavaasista. Joskus vesikupista yksinkertaisesti kaivetaan vesi ulos. Osalla Maine Cooneista vesisuhde on kuitenkin normaali.



Maine Coon soveltuu mainiosti pelkästään sisäkissaksi, kunhan aktiviteetteja riittää. Mukavuudenhaluiset yksilöt eivät välttämättä kuitenkaan ulkoile, vaikka kotona olisi tarjolla vapaa pääsy ulkotarhaan. Useimmat kuitenkin pitävät ulkoilusta, ja tämä onkin järjestettävä valvotusti; lasitetulla tai verkotetulla parvekkeella tai ulkotarhassa. Nämä kissat on myös helppo opettaa kulkemaan valjaissa, joten nykyään onkin ihan tavallista nähdä Maine Coon ulkoiluttamassa omistajiaan.

Kuva 5. Tarhassa ulkoileva Maine Coon

Kun puhutaan lemmikki-cooneista eli kastroiduista ja steriloiduista kissoista, urosten- ja naaraiden luonne-erot eivät ole mainittavia. Molemmat sukupuolet ovat leikkisiä ja yleensä kovia juttelemaan.

Kissojen omistajat kertovat usein tarinoita höpöttävistä lemmikeistään, joilla tuntuu olevan mielipide joka asiaan. Maine Coonilla ei ole yhtä tietynlaista naukumaääntä, vaan ääni ja äänen käyttö vaihtelee paljon eri yksilöillä. Yhtenä tunnusmerkkinä on kuitenkin vieno kujertava ääni, mutta silti yksi sanoo krääh, toinen hyrisee, eräs sirkuttaa ja osa naukuu kuten muutkin kissat. Paljosta höpinästä huolimatta nämä lempeät jättikissat eivät ole kovaaäänisiä. Mikään äänetön tassuttelija Maine Coon ei kuitenkaan ole, ja kuulet missä kissa "tömistää", ellei se itse halua vaanien hiippailla.

Maine Cooneilla esiintyy hyvin vähän käytöshäiriöitä, kuten pakonomaista nuolemista tai puremista. Rodun seurallisuuden vuoksi ne haluavat nukkua makuuhuoneessa ja istua ruokapöydässä muun väen kanssa. Mikäli kissa suljetaan pois tämänkaltaisista tilanteista, pyrkii se usein mukaan ovia rämpyttämällä ja kielloista huolimatta pöydälle hyppimällä. Tämä ei ole kumminkaan käytöshäiriö, vaan kissa toteuttaa omaa luonnettaan.

Maine Coonit tulee totuttaa jo kasvattajan luona kynsien leikkaamiseen, turkinhoitoon pesuineen ja jatkaa tätä totuttamista säännöllisesti myös uusissa kodeissa. Näin välttyään turkin hoitoon liittyviltä ongelmatilanteilta, jotka joskus kuvataan käytöshäiriöinä. Käsittelyssä tulee olla pitkämielinen, jämäkkä, hellästi peräänantamaton ja johdonmukainen. Oppivaisena kissana Maine Coon huomaa nopeasti, jos käsittelystä pääsee pyörähtämään omiin leikkeihin, eikä käsittelyä enää jatketa.

4.2.3 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Rodun yksilöiden luonne vastaa pääsääntöisesti hyvin rodusta annettua kuvausta. Kasvattajien keskuudesta ei ole noussut esille sellaisia ongelmakohtia, jotka vaatisivat toimenpiteitä tai korjaamista.



Kuva 6. Maine Coon ja lapsi kissanäyttelyn tiimellyksessä Kuva Pauli Araneva



4.3 Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 Rodulla esiintyvät sairaudet ja viat

Suomesta löytyy kiitettävästi terveitä Maine Cooneja kasvatuskäyttöön. Jalostuskissojen testaamisen, vakavien perinnöllisten sairauksien varalta, ei ole havaittu kaventaneen populaatiota. Suomen Maine Coon –kissat ry:n aloitteesta Suomessa Kissaliiton alaisuudessa kasvattaville on rotukohtaisena lisätty pakolliseksi HCM geenitestaaminen sekä sydämen ultraäänitutkimus. Lisäksi yhdistys on antanut kasvattajilleen suosituksensa muista rodulle hyvistä terveystestauksista ja niiden tulkinnoista jalostukseen liittyen. Varsin monien terveydellisten seikkojen selvittäminen jalostuskissoista on edelleen kasvattajien omalla vastuulla.

Tutkittua tietoa tiettyjen sairauksien yleisyyksistä nimenomaan Suomessa kasvatetuilla Maine Cooneilla ei ole. Maailmanlaajuista tietoa löytyy jonkin verran. Tässä osiossa kuvataan sairauksia, joita tiedetään Maine Coon rodussa esiintyvän Suomessa ja muualla maailmalla sekä kerrotaan pakollisista ja suositelluista terveystesteistä.

4.3.2 Suomen Kissaliitto ry:n kasvatus- ja rekisteröintisäännöissä mainitut terveyteen liittyvät säännöt kaikille roduille

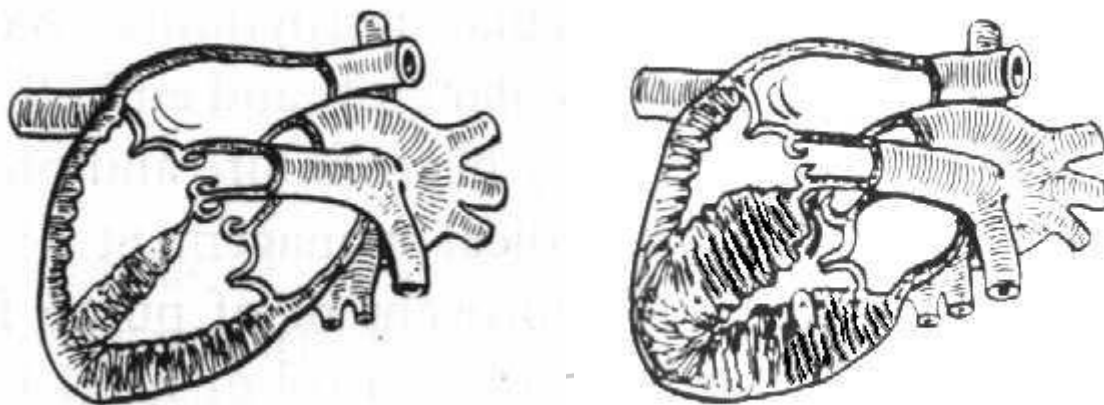
Rodusta riippumatta jalostukseen käytettävältä kissalta on selvitettävä seuraavia sääntömääräisiä terveyteen liittyviä asioita ennen ensimmäistä astutusta.

- Jalostukseen käytettävällä kissalla on oltava todistus napatyrrättömyydestä ennen ensimmäistä astutusta.
- Valkoisella kissalla on oltava todistus siitä, että kissa kuulee.
- Kahta valkoista kissaa ei saa yhdistää.
- Ennen kuin urosta saa käyttää siitoksen, siltä tulee yli 6 kk ikäisenä todeta että sen kivekset ovat laskeutuneet.
- Kissat, joilla on epänormaali raajat, esim. polydaktylia tai oligodaktylia (liikaa tai liian vähän varpaita) ei saa käyttää kasvatukseen.

4.3.3 Suomen Kissaliiton alaisuudessa kasvatettaville Maine Coon kissoille pakolliset tutkittavat ja poissuljettavat sairaudet

4.3.3.1 Hypertrofinen kardiomyopatia (HCM)

Kissojen yleisin sydänsairaus on hypertrofinen kardiomyopatia. Sairaus aiheuttaa sydänlihaksen paksuuntumista. HCM:n kehittyminen on tapauskohtaista ja sairaudesta esiintyy periytyvää sekä sekundaarista eli muusta syystä johtuvaa muotoa. Tavallisimmat toissijaisen sairauden aiheuttajat ovat kilpirauhasen liikatoiminta, kohonnut verenpaine, synnynnäinen sydänsairaus ja kasvuhormonin liikaeritys. Periytyvä muoto aktivoituu yleensä viimeistään 4-6 ikävuoteen mennessä ja sekundaarinen HCM voi tulla esiin vasta myöhemmin.



Kuva 7. Vasemmalla piirros terveestä sydäimestä ja oikealla HCM diagnosoidusta sydäimestä (Pawpeds).

Maine Cooneilla on tunnistettu vuonna 2005 perinnöllistä hypertrofista kardiomyopatiaa aiheuttava geenivirhe MyBPC3-geenissä, joka periytyy dominoivasti. Maine Cooneilla tämän geenin suhteen homotsygotilla (HCM/HCM) sairastumisriski nousee 18 kertaiseksi ja heterotsygooteilla (N/HCM) sairastuvuusriski on 1,8 kertaa korkeampi kuin N/N statuksen omaavalla yksilöllä.

4.3.3.2 Pakollinen HCM MyBPC3-geenin testaus

Maine Coon –pentueen rekisteröimiseksi on 1.7.2016 alkaen pitänyt toimittaa rotukirjaajalle pentueen vanhemmista virallinen DNA-testitulokset HCM (hypertrofinen kardiomyopatia) MyBPC3-geenin A31P-virheen varalta. Näytteen tulee olla eläinlääkärin ottama ja kissan tunnistusmerkitty. Tulos on oltava käytettävissä ennen ensimmäistä astutusta. Näytteenotosta tulee toimittaa rotukirjaajalle (omakissaan) tuloksen mukana erillinen todistus DNA näytteen otosta. Testiä ei tarvitse tehdä, mikäli kissa polveutuu tämän geenivirheen varalta virallisesti (N/N) testatuista vanhemmista.

Kasvatuksessa hyväksytyjä yhdistelmiä ovat:

- Kummatkin vanhemmat negatiiviset (N/N)
- N/HCM-testituloksen saaneen kissan saa astuttaa vain negatiivisen (N/N) kissan kanssa

Siitokseen ei saa käyttää kissaa, joka on perinyt geenivirheen molemmilta vanhemmiltaan (HCM/HCM).

Testauksella saadaan eliminoitua HCM/HCM kissat pois jalostuksesta, mikä suoraan vähentää ko. geenin aiheuttamia HCM sairauksia. Säännön pelättiin rajoittavan geenipoolia. Säännön voimaan tulon aikaan sukupolvien 2013-2015 tehokas populaatiokoko oli 288, ja 2018-2020 on ollut 249.

4.3.3.3 Pakollinen sydänultraustutkimus

Yhden HCM sairautta aiheuttavan geenin eliminoimisen lisäksi kissan sydämen terveyttä voidaan tutkia kattavasti sydänultraustutkimuksella. Sydänultraustutkimus riittävän tehokkaalla laitteella on osaavan lääkärin tekemänä luotettava menetelmä, kun halutaan tutkia kissan sydän terveeksi tai varmentaa oireilevan kissan sairaus sydänperäiseksi.

1.1.2020 alkaen Maine Coon –pentueen rekisteröimiseksi on rotukirjaajalle pitänyt toimittaa pentueen vanhemmista eläinlääkärin suorittama sydämultratutkimustodistus, jossa **tuloksen on oltava normaali sydänsairauksien osalta**. Tutkimus on tehtävä ennen ensimmäistä astutusta tunnistusmerkitystä kissasta. Sydämultrausta jatketaan läpi kissan jalostuskäytön.

Sydämultraustulos on voimassa seuraavasti:

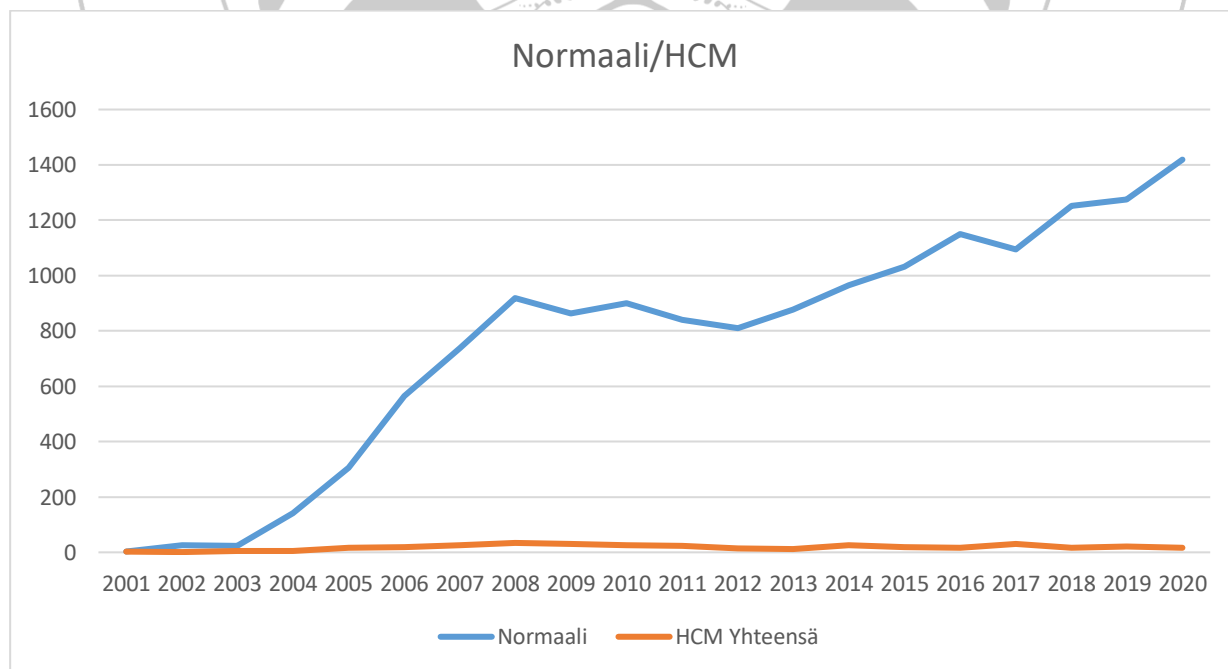
- alle 1 -vuotias kissa - tulos on voimassa yhden vuoden (12kk)
- 1- 5 -vuotias kissa - tulos on voimassa kaksi vuotta (24kk)
- 5 -vuotias ja sitä vanhempi kissa - tulos on voimassa eliniän.

HCM sairauden esiintyvyys tutkituissa Maine Coon kissoissa

Yhtenäistä tietoa suomalaisista Maine Coon kissoista ei vielä ole. Eräs tutkimustietoa tallentava taho on PawPeds, jonne Maine Coon kissojen omistajilta siirryy/lähetetään terveystietoja. PawPeds tilasto ei siis kerro kaikista testatuista kissoista, mutta on hyvä suuntaa antava lähde, jossa otanta on hyvän kokoinen. PawPeds tuloksista suuri osa on peräisin muualta kuin Suomesta ja enimmäkseen ne ovat kissoista, joita on tarkoitus käyttää jalostukseen. Nykyään kun sydämultraus on Suomessa jalostuskissoilla pakollinen (alkaen 2020), mm. PawPedsiin on saatu runsaasti lisää tuloksia Suomesta myös niiltä kasvattajilta, jotka eivät aiemmin ole kissojensa sydämiä ultrauttaneet.

Evidensian sivustolla on esitetty että, HCM:n tarkkaa yleisyyttä kissapopulaatioissa ei tunneta, koska sairaus esiintyy usein oireettomana, mutta eräässä tutkimuksessa esiintyvyyden kerrotaan olevan 1,6%. Vuonna 2020 Maine Coon rotuisilla kissoilla sairauden esiintyvyys on PawPedsiin tilastoituneen tiedon mukaan 1,19%.

Kaaviosta 13 on nähtävissä, että vaikka vuosittaiset testausmäärät ovat kymmenkertaistuneet, eriaisteiset HCM diagnoosimäärät ovat pysyneet maltillisina.



Kaavio 13. HCM-tutkimukset ja HCM-löydökset 2001–2020 (PawPeds)

Oheisesta lähtöaineistosta on jätetty huomiotta 1575 tulosta ajalta 2001-2020, koska tiedon on lähettänyt muu kuin klinikka tai kissan tunnistusmerkintää ei oltu tarkistettu.

Muita kissoilla esiintyviä kardiomyopatioita

Restriktiivinen kardiomyopatia (RCM) on sairaus, jossa lievään sydänlihaksen paksuuntumiseen liittyy lievä supistuvuuden alentuminen. Vasen eteinen on yleensä laajentunut. RCM johtaa sydänlihaksen jäykkyyden lisääntymiseen. RCM:n oireet, hoito ja ennuste ovat yhtenevät HCM:n kanssa. Restriktiivinen kardiomyopatia on tavallisempi löydös keski-ikäisillä ja ikääntyvillä kissoilla.

Dilatoiva kardiomyopatia (DCM) johtaa sydänlihaksen supistuvuuden alentumiseen. Sairaana yksilön sydänlihaksen toiminta heikkenee, eikä sydän enää kykene pumppaamaan verta kammioista verenkiertoon kunnolla. Veri alkaa kertyä kammioihin ja ne laajenevat. Verenkierron muutos nostaa keuhkosuoniston painetta ja aikaansaa keuhköpöhön. Sairas yksilö alkaa yskä, usein sillä todetaan myös sydämen rytmihäiriöitä. Varhainen diagnoosi ja aloitettu hoito mahdollistavat optimaalisen elinaikaennusteen. Taudin ennuste on heikko lääkityksestä huolimatta. **Kissalla tämä sairaus johtuu valtaosassa tapauksista tauriini-aminohapon puutteesta ravinnossa.** Tauriinin lisääminen valmisruokiin on tehnyt dilatiivisesta kardiomyopatiasta harvinaisen sairauden. DCM:llä ei katsota olevan jalostuksellista merkitystä kissalla.

4.3.4 Suomen Maine Coon -kissat ry:n suositukset tutkimuksille

4.3.4.1 Lonkkadysplasia (HD eli Hip Dysplasia)

Maine Coon -rodulla esiintyy lonkkavikaa eli lonkkadysplasiaa. Lonkkaniveldysplasia on synnynnäinen lonkkanivelen kehityshäiriö, jossa kissan lonkkanivel on löysä (nivelkapseli ja reisiluun pään side) ja reisiluun pää ei sovi täydellisesti lonkkamaljaan. Pitkälle edenneenä tämä sairaus on kissalle kivulias. Kissat voivat kärsiä kivusta, vaikka oirehtiminen (nilkutus, ontuminen) ei näkyisi päällepäin. Lonkista kipeä kissa voi liikkua vähemmän ja varovaisemmin. Lievissä tapauksissa kissa ei välttämättä kärsi kivusta lainkaan. Dysplasia altistaa usein nivelrikolle. HD periytyy polygeneettisesti ja resessiivisesti eli periytyvyyteen vaikuttavat useat vuorovaikutuksessa olevat geenit ja periytyminen voi olla peittyvää, vian ei tarvitse olla yksilöllä näkyvä, riittää, että se on perinyt taipumuksen siihen molemmilta vanhemmistaan. Kaksi normaalilonkkaista kissaa voi siis saada pennun, jolla esiintyy lonkkavikaa ja myös lonkkavikaiset kissat voivat saada tervelonkkaisia pentuja.

Nivelrikko on tila, jossa nivelen pehmusteena toimiva rusto kuluu ja aiheuttaa luiden hankaamista toisiinsa ja sitä kautta myös kipua. Nivelrikko on tyypillisin iäkkäillä kissoilla. Luustoperäiset ongelmat voivat olla myös sekundaarisia eli esimerkiksi ruokintaperäisiä (mm. yksipuolinen ruokavalio, liian vähäinen kalkinsaanti). Kissan nivelrikon oireita voi kokeilla helpottaa tukihoitoilla kuten esimerkiksi glukosamiinivalmisteilla, hyaluditiinihapolla, kalaöljyllä, venyttelyllä ja liikunnalla. Lisäksi kissan kanssa voi käydä esim. fysioterapiassa, laserhoidossa, akupunktiassa tai vaikka uimassa.

Lonkkaniveldysplasiaa ja nivelrikkoa voidaan hoitaa myös leikkauksella. Kissalta voidaan poistaa reisiluun pää ja kaula, jonka jälkeen poistetun reisiluun pään tilalle kasvaa valenivel, jonka kanssa kissa voi useimmiten elää normaalia kivutonta elämää. Aikuisille kissoille voidaan myös asentaa lonkkaproteesi ja yleensä lopputulos on erittäin hyvä.

Proteesia ei kannata asentaa, jos kissan kipu pysyy muilla keinoilla hallinnassa ja elämänlaatu hyvänä.

Yhdistys suositaa, että kaikkien kasvatukseen käytettävien kissojen lonkat tutkitaan röntgenkuvaamalla.



Kuva 8. Röntgenkuva vasemmalla terveistä lonkista, röntgenkuva oikealla molemminpuolinen vakava (Grade 3) lonkkadysplasia (Pawpeds).

Virallisen lausunnon röntgenkuvatuista lonkista voi pyytää joko OFA:sta ((Orthopedic Foundation for Animals) Yhdysvalloista tai Pawpeds yhteistyölääkäriltä Ruotsista. Virallisia lausuntoja haettaessa on hyvä huomioida, että viralliset tulokset on saatavissa Ruotsista 10 kuukautta täyttäneelle kissalle ja OFA:sta kaksi vuotta täyttäneelle kissalle. Tätä nuorempien kissojen tulokset ovat aina alustavia. OFA:n ja Pawpeds'in lausunnot poikkeavat sanamuodoiltaan ja suosituksiltaan hieman toisistaan (Taulukko 7). Lausunnon röntgenkuvista voi tällä hetkellä pyytää myös kotimaiselta ortopediltä.

Kasvatukseen suoraan soveltuvia tuloksia ovat Pawpedsin Normaali ja OFA:n Excellent, Good ja Fair sekä ortopedin toimesta normaaliksi todetut lonkat.

Borderline suositellaan uusintakuvattavaksi 24 kuukauden iässä ja päätös kasvatuksesta tehtäväksi vasta sen jälkeen.

Dysplaattisen tuloksen saaneen kissan käyttöä jalostukseen tulee miettiä tarkoin

ja mikäli käyttöön päädytään, ne tulisi yhdistää ainoastaan Normaali, Excellent- ja Good -tuloksen saaneen kissan kanssa. Kasvattaja voi huomioida päätöksessään myös kissan edeltävät sukupolvet ja niiden tulokset, mikäli sellaiset ovat käytettävissä.

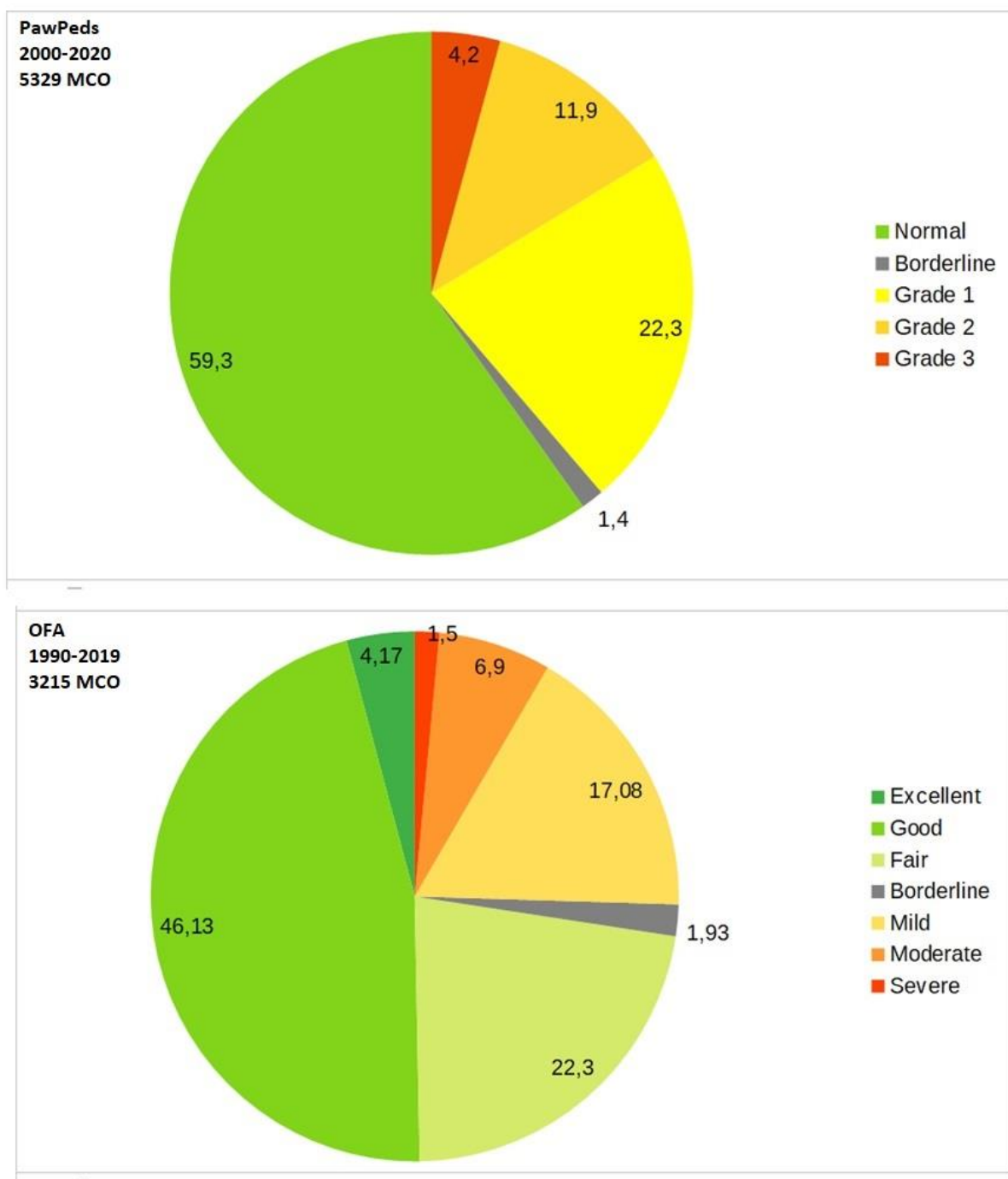
LONKKAKUVIEN LAUSUNNOT JA SUOSITUKET			
OFA	Suositus	PAWPEDS	Suositus
Excellent (Erinomainen)	Suositellaan kasvatuskäyttöön	Normal (Normaali) Pawpeds ei eritlele Normal tulosta useampaan tulosluokkaan.	Suositellaan kasvatuskäyttöön
Good (Hyvä)			
Fair (Kohtuullinen)	Suosittelaa yhdistettäväksi Erinomainen tai Hyvä – tuloksen saaneeseen kissaan.	Grade 1 (Lievä)	Suositellaan yhdistettäväksi Normaali –tuloksen saaneeseen kissaan
Preliminary fair (Alustava kohtuullinen tulos alle 24kk ikäiselle kissalle)	Suosituksena uusi kuvaus, kun kissa on täyttänyt 24kk, käyttöä ennen uutta kuvausta ei suositella.		
Borderlain (Rajatapaus)	Ei suositella käytettäväksi jalostuksessa	Grade 2 (Melko vakava)	Ei suositella käytettäväksi jalostuksessa
Mild (Lievä)			
Moderate (Melko vakava)			
Severe (Vakava)		Grade 3 (Vakava)	

Taulukko 7. Lonkkakuvien lausuja tahot ja niiden eroavaisuudet

FIFe:n terveys- ja hyvinvointikomission (HWC) suosituksena on tällä hetkellä, että Borderline, Mild, Moderate ja Severe tai Grade 2 ja 3 -tuloksen saanutta kissaa ei käytetä jalostukseen.

PawPedsissä ei ole enää käytössä rajatapaus tulosta (poistunut 07/2013 uusista lausunnoista).

Seuraavassa kaavioita lonkkatutkimusten tuloksista. Enimmäkseen nämä ovat tuloksia kissoista, joita on suunniteltu käytettävän jalostukseen.



Kaavio 14. OFA:n ja PawPedsin lonkkatutkimustulosten vertailua

4.3.4.2 Patellaluksaatio

Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla. I-asteen luksaatiot ovat tavallisesti oireettomia eivätkä kaipaa hoitoa. II- ja III-asteen luksaatioissa kissalla havaitaan selviä liikkumisvaikeuksia. Ravatessaan kissa koukistaa hetkittäin raajaansa sen sijaan, että tukeutuisi sillä maahan (polvilumpio on luiskahtanut pois paikaltaan) ja jatkaa sitten normaalia ravia (polvilumpio on palautunut paikalleen). IV-asteen luksaatiossa

polvilumpio on pysyvästi pois paikoiltaan. Usein oireet huomataan tapaturman jälkeen, vaikka kyseessä olisi synnynnäinenkin vika. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos välttämättä ole lopullinen. Polvet on helppo tutkituttaa kissan perusterveydestarkastuksen yhteydessä.

4.3.4.3 Perinnöllinen spinaalinen lihasatrofia (SMA)

SMA on Maine Coon kissoilla esiintyvä sairaus, joka on yleisempi rodun kotimaassa USA:ssa. SMA:ssa on kyse lihaksistoa käskyttävien hermosolujen tuhoutumisesta selkäytimessä, aiheuttaen lihasten surkastumista ja lihasheikkoutta. Sairaus voidaan havaita jo pennulla noin 3-4 kuukauden iässä hoippuvana kävelynä sekä huojuvana seisontana. Alle puolivuotiaana pentu alkaa olla jo liian heikko lihaksistoltaan hyppäämään huonekaluille ja laskeutuminen alas on kömpelöä. Lihaksiston katoaminen ei välttämättä näy päällepäin pitkästä turkista johtuen ja kissa pystyy usein peittämään sairautta, mutta lähempi tunnustelu osoittaa lihasmassan kadonneen.

Sairastuneet kissat eivät kärsi kivuista ja elävät suht normaalia elämää. Kissa saattaa elää mukavasti useita vuosia ja tiettävästi vanhimmat SMA:ta sairastaneet kissat ovat eläneet 8-9-vuotiaiksi. Tauti periytyy ilman sukupuolisidonnaisuutta (autosomaalisesti) ja sukupolvia yli hypäten (resessiivisesti), eli kummankin vanhemman piilevästi jälkeläisilleen välittämänä. Kantajuus voidaan testata dna-testillä, jonka avulla voidaan poistaa taudin kantajat kasvatuksesta.

Dna testin tulosten tulkitseminen

- genotyyppi N/N (molemmilta vanhemmilta normaali alleeli) ei kannata virheellistä alleeliä; ei kuulu riskiryhmään. Tällainen kissa jättää normaalia perimää jälkeläisilleen sairautteen altistavan geenin suhteen
- genotyyppi N/SMA (kantaja), heterotsygootti (normaali alleeli ja virheellinen alleeli) kantaa virheellistä ja tervettä alleeliä. Kissa siirtää virheellistä alleeliä jälkeläisilleen 50 %:n todennäköisyydellä
- genotyyppi SMA/SMA (homotsygootti, molemmilta vanhemmilta virheellinen alleeli) jolloin kissa sairastuu SMA:han. Kissa jättää ainoastaan virheellistä geeniä jälkeläisilleen.

4.3.4.4 Polykystinen munuaissairaus (PKD)

PKD on perinnöllinen varsin myöhään kehittyvä tauti. PKD muodostaa munuaisiin nestetäytteisiä rakkuloita (kystia), jotka valtaavat tilaa munuaisista ja aiheuttavat häiriötä kissan aineenvaihdunnassa. **Maine Coonilla sairaus voidaan todeta ainoastaan ultraäänitutkimuksessa.** Kissan PKD-taudin fenotypissä potilas on 3-10-vuotias kissa (keskiarvo kuusi vuotta), jolla on suurentuneet munuaiset ja vaihtelevan asteista munuaisten toiminnanvajausta, runsasta juomista, runsasta virtsaamista, pahoinvointia, painon menetystä, ruokahaluttomuutta, väsymystä, masennusta ja verivirtsaisuutta. Todennäköisesti oireita kissalle alkaa syntyä vasta siinä vaiheessa, kun kystat ovat vallanneet suurimman osan munuaisten perustoiminnoista. Munuaisarvoissa PKD:n aiheuttamat muutokset alkavat näkymään vasta kun 2/3 osaa munuaisten perustoiminnoista on menetetty. PKD on kissan oletettavaa elinikää lyhentävä, kuolemaan johtava tauti, mutta yksilölliset erot ovat suuret. Tautia tavataan molemmilla sukupuolilla ja se periytyy kummankin sukupuolen välittämänä. Tavallisesti sairaus esiintyy ainakin toisella sairaan yksilön vanhemmista. Sairaana yksilön jälkeläisillä on kullakin 50% riski periä sairaus.

4.3.4.5 Puryvaattikinaasin puutoksen aiheuttama anemia (PK Def)

Puryvaattikinaasi on tärkeä entsyymi punasolujen energia-aineenvaihdunnassa. Siksi sen puutos voi aiheuttaa hemolyyttistä anemiam. Kantajuus voidaan testata Maine Coon

kissalta dna-testillä. Anemian vakavuus voi vaihdella hyvin lievästä henkeä uhkaavan vakavaan. Se voi ilmetä myös vasta kissan ollessa vanhempi. Sairaus periytyy autosomaalisena resessiivisenä ominaisuutena, joten heterotsygootit kantajat ovat kliinisesti terveitä, mutta voivat periyttää geeniä jälkeläisilleen. **Vain homotsygootit yksilöt sairastuvat.**

Tulosten tulkinta:

- Genotyyppi N/N = Kissalla ei ole virheellistä alleelia ja jättää normaalia perimää jälkeläisilleen.
- Genotyyppi N/PKDef = Kissalla on virheellinen ja normaali alleeli. Kissalla itsellään ei ole pyruvaattikinaasin puutosta, mutta se siirtää sairauteen altistavaa geeniä jälkeläisilleen.
- Genotyyppi PKDef/PKDef = Kissan molemmat alleelit ovat virheellisiä ja yksilölle mitä todennäköisimmin kehittyy pyruvaattikinaasin puutos.

Kahta kantajaa ei tulisi yhdistää, eikä PKdef/Pkdef tuloksen saanutta kissaa tulisi käyttää jalostukseen.

4.3.4.6 Kissojen leukemiavirus (FeLV)

Kissojen leukemiavirus on retroviruksiin kuuluva, onkogeeninen eli syöpää aiheuttava virus. FeLV on erittäin yleinen, laajalle levinnyt ja helposti tarttuva patogeeni; jopa niin yleinen, että kaikki epäspesifisesti oireilevat kissat suositellaan testattaviksi leukoosin eli FeLV:in varalta. FeLV on siis kissan leukemiavirus, joka aiheuttaa kasvaimia sekä altistaa toissijaisille tulehduksille heikentäessään immuunijärjestelmää. FeLV-positiivinen kissa voi elää kuukausia – jopa vuosia. On kuitenkin oleellista, että FeLV-positiivinen kissa ei ole tekemisissä muiden kissojen kanssa, eikä liiku ulkona vapaana. Tämä estää sairauden leviämisen ja samalla suojaa FeLV-positiivista kissaa sairastumasta muihin sekundaarisiin sairauksiin.

4.3.4.7 Kissan immuunikato (FIV)

Kissan FIV on vastaavanlainen virus kuin ihmisen HIV. Kissan immuunikatovirus FIV (feline immunodeficiency virus) on lentivirus. Lentivirusten aiheuttamat sairaudet ovat tyypillisesti hitaasti eteneviä, joten sairastuneet kissat voivat olla terveitä useiden vuosien ajan ennen kuin oireet ilmenevät. FIV on kissan vastustuskykyä heikentävä virus ja se on verrattavissa ihmisen HI virukseen. Usein sairaus tunnetaankin nimellä ”kissa-AIDS”. FIV on vakava ja tarttuva, mutta lajikohtainen sairaus, joten virus voi tarttua kissasta toiseen, mutta ei ihmisiin tai muihin eläimiin. Terveelle kissalle vaarattomat sairaudet muuttuvat FIV-tartunnan saaneelle kissalle hengenvaarallisiksi heikentyneen vastustuskyvyn takia.

Verikokeilla tehtävät FeLV- ja FIV-testit otetaan ennen astutuksia. Samassa yhteydessä olisi hyvä tehdä veriryhmämääritys, jolla voidaan ehkäistä pentukuolleisuutta.

Ks. Veriryhmistä ja veriryhmämäärityksistä lisää sivulla 39

4.3.5 Muut rodulla todetut sairaudet tai viat

Maine Coon voi sairastua mihin tahansa kissoilla esiintyvään sairauteen. Tällä hetkellä ei ole tilastoitua tietoa Maine Coon kissoille tyypillisistä sairauksista. Alla lueteltu sairauksia ja vikoja, joita esiintyy kissoilla rotuun katsomatta:

- Allergiat, astma ja muut autoimmuunisairaudet.
- Anaalirauhasten ongelmat.
- Bakteeri- ja virusperäiset tulehdukset.
- Epilepsia.
- Erilaatuiset kasvaimet, kystat, ja polyypit.
- Hammas- ja suuongelmat.
- Kilpirauhasen ongelmat.
- Rokoteyliherkkyydet, mm. allergiset reaktiot, anafylaksia ja paikallisreaktiot.
- Silmäongelmat, mm. karsastus, luomien asentovirheet ja epämuodostuneet ripset.
- Sisäelinsairaudet.
- Suolitukos, suolitupos.
- Syöpäsairaudet.
- Tarttuva vatsakalvontulehdus eli FIP.
- Ulkoloiset ja sieni-infektiot.
- Verikorva.
- Virtsakivet, idiopaattinen kystiitti.
- Piilokives uroksella

4.3.6 Yleisimmät kuolinsyyt

Suomalaisen Maine Coon kissan kuolinsyistä ei ole tehty kattavia tutkimuksia. Elinajanodote vaihtelee lähteestä riippuen keskimäärin 10 – 17 vuoden välillä. Elinajanodotetta voidaan lisätä oikeaoppisilla ja vastuullisilla kasvatusvalinnoilla sekä laadukkaalla ruokinnalla ja huolellisella hoidolla läpi kissan eliniän.

Kaikenrotuisten kissojen yleisimpiä kuolinsyitä (omakissa)

- Vanhuus /luonnollinen kuolema
- Erilaiset syövät
- Suolisto-ongelmat (tukokset ja tupokset)
- Sydänsairaudet
- Munuais- ja maksasairaudet
- Tapaturmat

4.3.6.1 Kuolinsyyn ja kuolinajan ilmoittaminen

Kuolinajan ja -syyn ilmoittaminen Omakissaan tai sähköpostitse Suomen Kissaliittoon edesauttaa jatkossa rodun terveystietojen hyödyntämistä. Kasvattajan olisi hyvä opastaa kasvattien omistajia tähän.

Suomen Maine Coon -kissat ry kannustaa Maine Coon -kissojen kuolinsyyn selvittämistä osana rodun terveyden edistämiseen tähtäävää toimintaa. Tästä syystä yhdistys hyvittää jäsenilleen kulloinkin voimassa olevan ruumiinavauskorvauksen yli kuuden kuukauden ikäisten kissojen ruumiinavaustuloksista, jotka on luovutettu yhdistyksen terveystyöryhmän käyttöön. Korvausta on haettava kuuden kuukauden kuluessa avaustulosten saamisesta. Aiheesta tarkemmin yhdistyksen kotisivuilla www.mainecoon.fi/terveys/kuolinsyyn-tutkiminen/.

4.3.7 Lisääntyminen

Kissan lisääntyminen on yleensä vaivatonta ja Maine Coon ei tee tässä poikkeusta. Kasvattajien keskuudesta ei ole yhdistykselle tullut tietoa, että lisääntyminen olisi vaikeutunut tai että uusia ongelmia rodulla olisi ilmennyt.

Sukukypsyyteen herääminen on yksilöllistä. Naaraan kiimat saattavat alkaa alle puolen vuoden iässä, mutta yleisesti viimeistään yhteen ikävuoteen mennessä. Uroksilla sukukypsyyden vaihteluväli on alle vuoden ikäisestä parin vuoden ikäiseen.

Myös kiimojen väli ja kesto on yksilöllistä. Osalla kiimat tukevat 2-4 viikon välein ja osalla suuremmilla vaihteluväleillä. Kiiman kesto on yleensä 5–6 päivää (vaihteluväli 2–22 päivää).

Kissan keskimääräinen tiineysaika on 64 – 66 vuorokautta (vaihteluväli 59 - 71 vrk.).

Naaraat imettävät yleensä aktiivisesti siihen saakka, kunnes pennut oppivat syömään kiinteää ruokaa. Imettäminen ei kuitenkaan lopu kokonaan ja emot monesti imettävät vielä luovutusikäisiä pentujaan. Myös urosten tiedetään osallistuvan pentujen hoitoon.

Kuva 9. Norjalaisen kasvattajan Torhild Birkelandin NO*Vettekatten Percy Viking x NO*Sunitra's Kimi



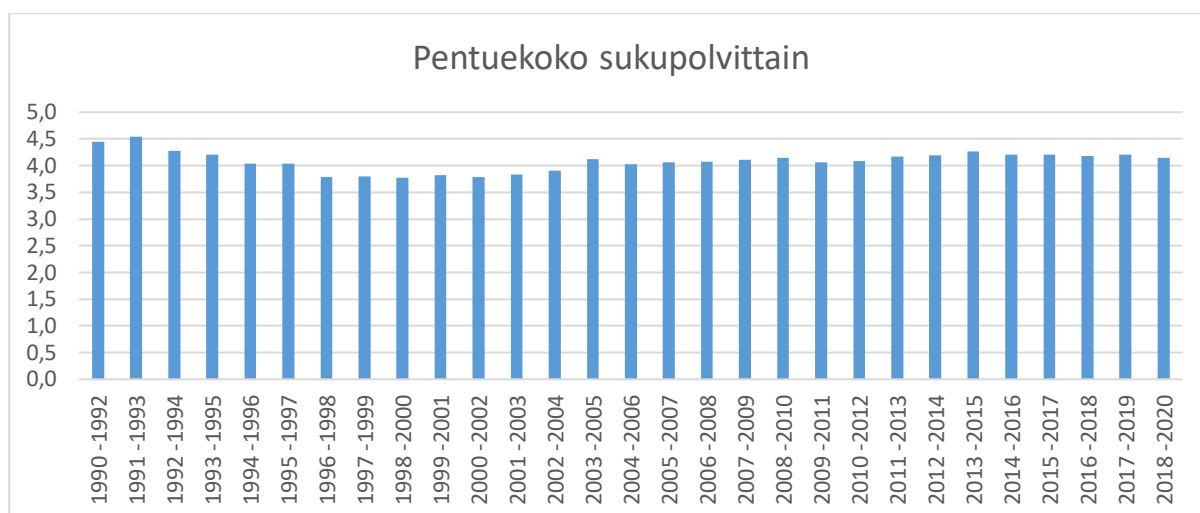
4.3.7.1 Lisääntymiskäyttäytyminen

Naaraskissalla on jatkuvasti kiimakierroja ja kollikissat ovat käytännössä sukukypsäksi tultuaan lisääntymiskykyisiä vuoden ympäri. Tuoreen kissojen lisääntymistä koskevan tutkimuksen mukaan Maine Coon rodulla on yleisempää ns. hiljainen kiima kuin muilla roduilla. **Em. syistä kaikki yksilöt, joita ei ole kasvattajan toimesta tarkoitus käyttää jalostukseen tulisi steriloida/kastroida.**

Sterilointi /kastroidi vähentävät myös sukukypsyyteen liittyviä ikäviä käyttäytymismalleja, kuten virtsamerkkailua ja levottomuutta. Jalostukseen osallistumatonta kissaa on myös turhaa vaivata kiiman aiheuttamilla vaivoilla ja tuntemuksilla.

4.3.7.2 Keskimääräinen pentuekoko

Suomessa syntyneiden Maine Coon pentueiden keskimääräinen pentuekoko sukupolvittain on viimeisen viidentoista vuoden aikana ollut hieman yli neljä.



Kuvio 15. Maine Coonien pentuekoot sukupolvittain vuosina 1990–2020

4.3.7.3 Astumisvaikeudet

- Stressi
- Asento-ongelmat (esim. naaraan kaatuminen)
- Kemiallisen kastraation /sterilisaation kesto tai siitä palautumattomuus
- Kollin astumisvaikeudet
- Sukukypsyyden saavuttaminen

4.3.7.4 Tiinehtymisvaikeudet

- Stressi
- Hiljainen kiima
- Emätintulehdus
- Kohdunsarven puuttuminen
- Kohdun endometrioosi
- Munasarjojenkystat, -kasvaimet ja -rakenneviat
- Munasarjojen alikehittyneisyys tai vain yksi toimiva munasarja
- Märkäkohtu
- Raskaushormonin liian vähäinen erittyminen (hypoluteoidismi)
- Valeraskaus

4.3.7.5 Tiineyden ennenaikainen keskeytyminen

Tiineyden tahaton keskeytyminen voi johtua infektiivisistä (virukset, bakteerit, alkueläimet) tai ei-infektiivisistä syistä (Taulukko 8).

Taulukko 8. Tiineyden keskeytymisen syitä

Infektiivisiä syitä voivat olla esim.	Ei infektiivisiä syitä voivat olla esim
➤ Herpes ➤ Felv ➤ Fiv ➤ Fip ➤ Kissarutto ➤ Salmonella typhimurium ➤ Brucella canis ➤ Mycoplasma spp ➤ Toksoplasma	➤ Hypoluteoidismi ➤ Kromosomaaliset kehityshäiriöt ➤ Ravintotekijät ➤ Lääkkeet.

4.3.7.6 Synnytysongelmat

Synnytysongelman syy voi olla lähtöisin joko emosta tai sikiöistä. Synnytysongelmien vuoksi voidaan päätyä keisarinleikkauksella avustettuun synnytykseen.

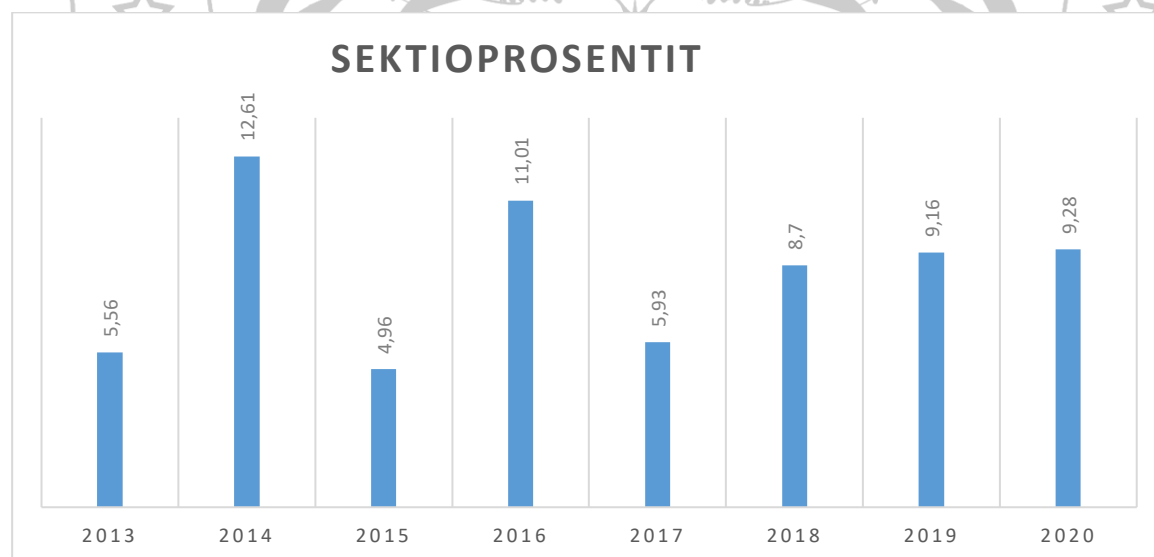
Emosta johtuvia syitä ovat

- ahdas lantio
- kohdun suu ei aukea
- kohdun supistumattomuus
- riittämätön kohdun stimulointi johtuen pienestä pentueesta
- kohdun ylivenyminen johtuen suuresta pentueesta
- kohdun epänormaaliudet esim. kohdun-kiertymä (torsio) tai kohdun repeämä (ruptuura)
- märkäkohtu
- korkea ikä
- ylipaino
- stressitekijät
- systeemisairaus

Sikiöstä johtuvia syitä ovat

- sikiön suuri koko
- sikiön ja lantion koon epäsuhta
- sikiön virheasento
- sikiön kuolema

Suomessa Kaisa Savolaisen tekemän kyselytutkimuksen mukaan Maine Coon kissojen sektioprosentit vuosina 2013 – 2020 olivat seuraavat.



Kaavio 16. Maine Coonien sektiot 2013–2020

Pentujen hoitamiseen liittyviä ongelmia naarailla

- kokematon emo, joka ei hoida pentujaan
- maito ei lähde nousemaan tai maidon tulo riittämätöntä
- emon hypokalsemia (veren kalsiumpitoisuus pienentynyt)
- emon sektio jälkeen sekava ja kivulias
- emo saa kohtutulehduksen
- emo saa maitorauhaskudoksen tulehduksen

4.3.8 Pentukuolleisuus

Valitsemalla jalostukseen terveiksi testatut kissat ja kiinnittämällä huomiota sukusiitosprosenttiin, pyritään vähentämään erilaisten kehityshäiriöiden ja muiden sairauksien esiintymistä. Naaraskissan hoito ja ruokinta vaikuttavat merkittävästi sikiöiden kehitykseen ja pentujen kasvuun. Näiden lisäksi nesteytyksellä on tärkeä vaikutus emon maidon tuotantoon. Synnytyshygienialla voidaan vaikuttaa bakteeriperäisten tulehdusten esiintymiseen pennussa. Eräillä infektiivisillä sairauksilla ja alkueläintartunnoilla on osuutta pentukuolleisuuteen.

Kissanpentujen yleisiä kuolinsyitä ovat

- Erilaiset infektiot keuhkoissa, navassa tai muualla elimistössä
 - Pentu voi tarvita lääkärin hoitoa ja antibioottikuurin.
- Yli- tai alilämpöisyys (hypertermia/hypotermia)
 - Pentu ei pysty säätelemään ruumiinlämpöään ensimmäisten elinviikkojensa aikana, siksi on hyvin tärkeää, että pentujen asuutilassa huolehditaan siitä, että lämpötila on sopiva.
- Pennun kuivuminen (dehydraatio). Pentujen kehitystä tulee seurata säännöllisillä punnituksilla ja painon laskiessa on viipymättä otettava yhteyttä eläinlääkäriin. Kuivunut pentu ei pysty hyödyntämään ravintoa suun kautta. On myös mahdollista, että pentu ei saa ravintoa emoltaan. Tilanteesta riippuen on pentua lisäruokittava, nesteytettävä ihonalaisesti tai molempia.
- Emon ja pennun toisistaan eroavat veriryhmät.

4.3.8.1 Veriryhmämäärityksellä voidaan estää pentukuolleisuutta

Kissoilla on omat veriryhmänsä (A, B ja AB), joista A on yleisin ja AB harvinaisin. Veriryhmä voidaan määrittää verinäytteestä, jolloin saadaan tietää, onko kissa A vai B-veriryhmää. Tieto kissan veren geneettisestä perimästä voidaan selvittää DNA-tekniikoilla (PCR, sekvensointi, qPCR). Geneettinen veriryhmä kertoo, onko kissa B-veriryhmä-alleelin kantaja (A/b tai AB/b) ja onko kissa veriryhmää B (b/b). Koska A alleeli on dominoiva, voi A veriryhmän kissa kantaa perimässään peittyvää b alleelia. Siksi kaksi A veriryhmän kissaa voi saada pentuja, joiden veriryhmä on B (b/b). Kahden B-kissan pentujen veriryhmä on aina B. B-veriryhmän kissoilla on veressään anti-A-vasta-aineita, jotka tunnistavat A- ja AB-veriryhmätekijät. Maine Cooneilla B-veriryhmän esiintyvyys on harvinaista, Minnesotan yliopiston tutkimuksen (1996) mukaan esiintyvyys on alle 5 %.

Testaa jalostukseen käytettävien kissojen veriryhmät ennen ensimmäistä astutusta.

Veriryhmillä on vaikutusta kissanpentujen hyvinvointiin, mikäli B-veriryhmän naaras on astutettu A-veriryhmän uroksella. Emon ollessa veriryhmältään A tai AB ongelmaa ei ole. B-ryhmän naaraan ternimaidon vasta-aineet kulkeutuvat A-ryhmän pennun verenkiertoon, jolloin punaiset verisolut hajoavat ja tämä aiheuttaa useimmiten pennun kuoleman. Tämä tila tunnetaan nimellä neonataali isoerytrolyysi. B-verisen naaraan pennut syntyvät täysin normaaleina, mutta melko pian sen jälkeen, kun aloittavat ternimaidon imemisen kaikki A-veriset pennut mitä todennäköisemmin näyttävät merkkejä neonataali isoerytrolyysi -tilasta. Tilan vakavuus on vaihteleva äkkikuolemasta hiljaiseen hiipumiseen, verevään virtsaan tai ruumiinosien kuolioihin ja riippuu pitkälti anti-A vasta-aineiden määrästä mitä pentu on saanut. Jotkut pennut eivät näytä mitään merkkejä ja voivat selviävät ilman seuraamuksia. Mikäli geneettinen yhteensopimattomuus on tiedossa etukäteen, voidaan tila välttää tarjoamalla pennuille keinoruokintaa tai siirtämällä ne A-ryhmään kuuluvan naaraan imetettäväksi ensimmäisen vuorokauden ajaksi.

A- ja B-veriryhmien periytyvyys taulukkomuodossa on seuraavanlainen: AA = A-veriryhmä, Ab = A-veriryhmä (kantaa B-veriryhmää), bb = B-veriryhmä

Taulukko 9. Punaisella merkityillä pentueilla emän veriryhmä on B (bb) ja isän A (AA tai Ab) - Nämä ovat riskiryhmää. Kaikilla B-verisillä kissoilla on luonnostaan veressä korkeat anti-A vasta-aineet.

Uros	AA	Ab	bb
Naaras			
AA	Kaikki pennut AA	Pennut joko AA tai Ab	Kaikki pennut Ab
Ab	Pennut joko AA tai Ab	Pennut AA, Ab tai bb	Pennut joko Ab tai bb
bb	Kaikki pennut Ab	Pennut joko Ab tai bb	Kaikki pennut bb

4.3.8.2 Kissoilla esiintyviä synnyynnäisiä vikoja ja epämuodostumia, joita tavataan myös Maine Coon rodussa

- napatyrä
- häntämutka
- piilokives
- kuurous valkoisilla kissoilla
- luomen kiertymä
- vatsa-aukile
- lattarinta
- rintalastakuoppa
- lastakoukku
- kitalakihalkio
- vatsa-aukile
- selkärankahalkio
- kalloaukile
- raajojen kehityshäiriöt
- ruokatorven laajentuma

4.3.9 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat rakenteelliset ominaisuudet

Rodulla ei tiedetä olevan ulkomuotoon liittyvät rakenteellisia piirteitä, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmiin. Pawpeds on tutkinut lonkkavian ja suuren koon sekä painon korrelaatiota ja sen mukaan suuri kokoisilla kissoilla on ollut enemmän taipumusta lonkkavikaan. Tällainen tutkimustieto on hyvä ottaa huomioon, kun tarkastellaan rodun koon kehitystä.

4.3.10 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Kautta aikojen Maine Coon rodun sydänongelmat ovat saaneet huomiota kuten myös lonkkadysplasia. Suomen Maine Coon -kissat ry on panostanut sydänsairauksien ehkäisemiseen suomalaisissa Maine Coon kissoissa mm. ajamalla olemassa olevat testit pakolliseksi. Yksi syy lonkkavikojen esiintymiselle on se, ettei jalostuskissoja tutkita. Yhdistyksen valvutuneimmat kasvattajat kuvaavat jalostuskissojensa lonkat säännöllisesti ja sokkona kissoja ei yhdistetä. Aiemmin esitettyjen lonkkalausuntotahojen eriytyvät, tavat tutkia ja lausua ovat syy miksi lonkkakuvausta ei ole voitu määrittää pakolliseksi. Pennun hankkijan vastuulle jää tiedustella pennun vanhempien lonkkien tutkimisen tila.

4.4 Ulkomuoto

Ulkomuoto osiossa kuvataan rodun ulkomuoto ja rotumääritelmä FIFe standardiin pohjautuen. Muiden kattojärjestöjen kuten TICA, CFA, ja WCF välillä ei rodun standardeissa ole mainittavia suuria ulkomuodollisia eroja. Muista järjestöistä tuodaan jatkuvasti kissoja siitoskäyttöön ja ne kissat mm. kisaavat FIFe näyttelyssä siinä missä Kissaliittoon rekisteröidyt. Eroja kattojärjestöjen rotumääritelmissä on lähinnä eri osien pisteytyksissä, joissain painotetaan esimerkiksi väriä ja kuviota enemmän. Kattojärjestöjen rotumääritelmien virheissä on pieniä eroja.

4.4.1 Ulkomuoto

Yleisilme

Raameiltaan Maine Coon on suuri kissa. Sen rintakehä on leveä ja luusto on vahva. Kissan vartalo on lihaksikas. Kokonaisuus on mittasuhteiltaan sopusuhtainen ja suorakaiteen muotoinen. Kissan jatkeena on pitkä liehuva häntä. Maine Coonilla kuuluisi olla ääriviivoiltaan neliömäinen pää, jossa on suuret korvat. Maine Coon kehittyy hitaasti ja usein se on ulkomuodollisesti täysin varttunut vasta noin neljän vuoden iässä.

Hyvä lihasmassa ja jäntevyys luovat vaikutelman voimakkaasta ja jyrkevästä kissasta.



Kuva 10. Raamikas ja tasapainoinen uros

Naaraat ovat uroksiin verrattuna usein pienempikokoisia, mutta sama lihaksikas, voimakas ja vahva yleisvaikutelma kissalla tulee olla sukupuolesta riippumatta (Kuva 11).



Kuva 11. Roteva nuori naaras

”mikään piirre ei pomppaa likaa esille, kissa on sopusuhtainen, harmoninen ja kaunis katsella”

Maine Coon on maailman suurin kesykissarotu. Ylipainoa ei kuitenkaan pidä sekoittaa suureen kokoon.

Painovaihtelut rodussa ovat ilman ylipainoakin suuria. Naaraat ovat yleensä pienempiä kuin urokset. Lisäksi on hyvä huomioida leikattujen ero hormonaalisesti aktiivisiin kissoihin. Kissan kiimakäyttäytyminen on energiaa kuluttavaa ja se vaikuttaa myös ruokahaluun. Tästä syystä ns. lemmikkikissojen lihasmassa ja jäntevyys ovat usein siitoskäytössä oleviin kissoihin verrattuna vahvempi. Kun kissa leikataan, turkki muuttuu usein tuuheammaksi ja karvat pidemmiksi, jolloin sen ulkoinen olemuskin muuttuu suuremmaksi.

Naaraiden painot vaihtelevat yleisesti 4 kg – 8 kg välillä ja urosten 6 - 12 kg välillä. Standardissa mitään painorajoja ei ole, joten jos kissa ei sovi yleiseen painon vaihteluväliin, se ei suoraan ole virhe. Luonnollisesti hentous, keveys ja pieni koko ovat yhteydessä alhaiseen painoon, jolloin se on standardin mukaan virhe..

Virheet: Epätasapainoiset mittasuhteet ja pieni koko.

Pää

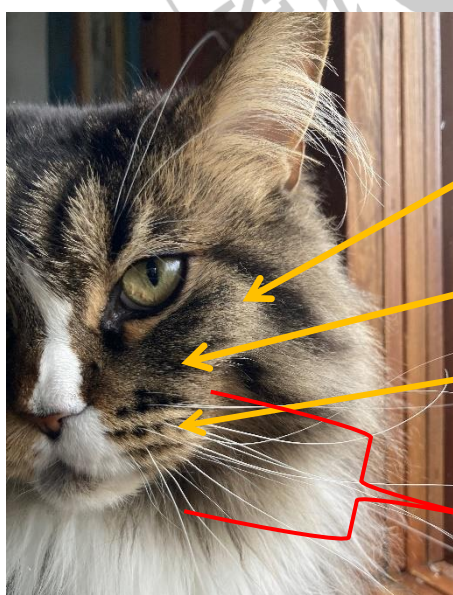
Pää on keskikokoinen ja ääriviivoiltaan neliömäinen.

Otsa on loivasti kaartuva. Profiilissa on loiva kovera kaari

Kuono on keskipitkä ja siinä on neliömäiset ääriviivat. Kuonon ja poskipäiden välillä on selvästi tuntuva siirtymä.

Leuka on vahva ja se on pystysuorassa linjassa nenän ja ylähuulten kanssa. Leuan tulee olla syvä ja riittävän leveä.

Kuva 12. Maine Coonin sivuprofiili



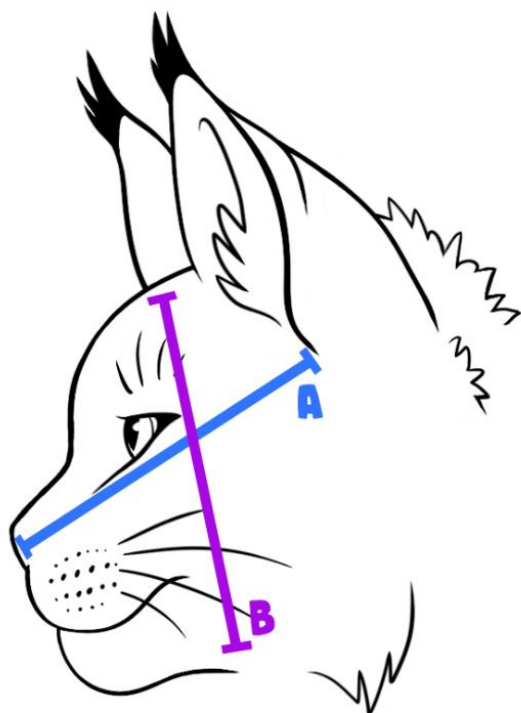
Poskipää

Siirtymäkohta

Viiksityyny

Kuono-osa

Kuva 13. Pään osien nimityksiä

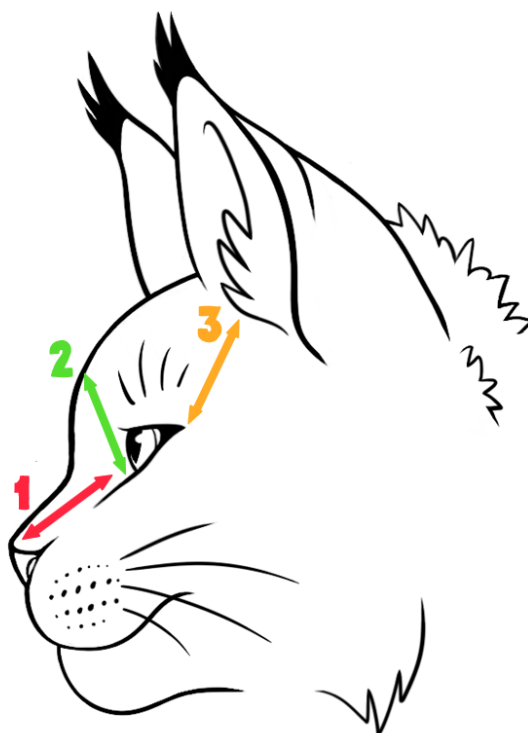


Etäisyyksien nenän päästä korvan ulkosyrjään ja pään korkeuden tulisi olla yhtäläiset.



Pään sivuprofiilista tulisi löytyä kolme samaa mittaa:

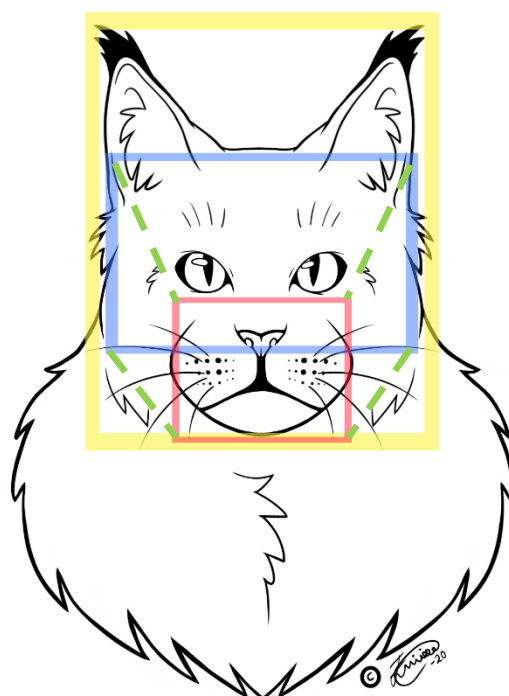
1. Nenän päästä silmän sisänurkkaan
2. Silmän sisänurkasta otsan kaaren loppuun
3. Silmän ulkosyrjästä korvan sisäsyryään.



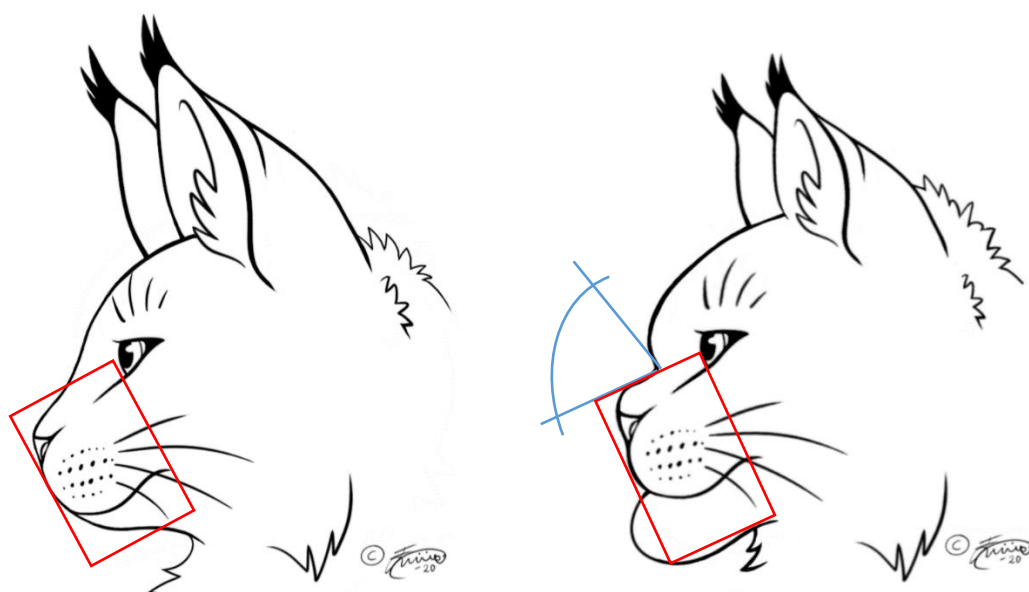
Laatikoita laatikon sisällä

Pään yhteydessä on joskus kuultu puhuttavan termistä "wedge" tai kiilamainen. Vaikka termi ei soviakaan standardiin, ajatus taustalla on, että kuono on kalloa kapeampi. Tällä ei tarkoiteta samaa kuin Norjalaisen metsäkissan kiilamaisella, kolmiomaisella pään ja kuonon muodolla ja sitä ei koskaan tule sekoittaa Maine Coonin pään muotoon.

Nykyään on trendinä nähtävissä myös tyyppiä, jossa kuonon leveys on sama kuin kallon leveys, mitä ei pidetä hyvänä suuntauksena.



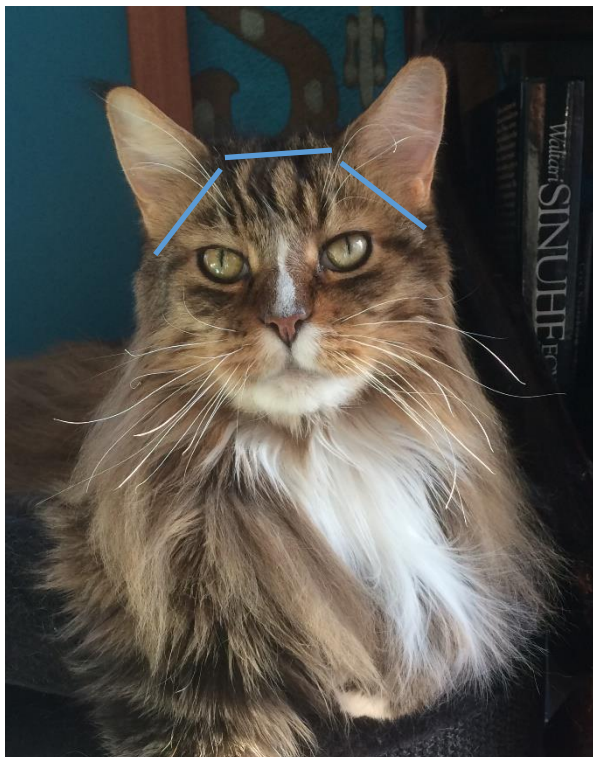
Virheitä: Pyöreä pää, suora tai kupera profiili, profiilin stoppi (≤ 90 astetta). Pyöreä tai terävä kuono sekä korostuneet viiksityynyt ja liian heikko leuka.



Kuva 14. Virheitä Maine Coonin profiilissa

Korvat

Korvat ovat suuret, tyvestä leveät ja kapenevat kärkeä kohti. Korvat ovat korkealla, hieman ulospäin sijoittuneet. Tasapainoisessa kokonaisuudessa, ei korvien koko saisi korostua liikaa kokonaisuudesta.



Korvien välissä tulisi olla korvan tyven leveys. Vanhemmilla kissoilla korvien väli voi leventyä hieman.

Pennuilla korvat vastaavasti voivat olla suhteettoman suuret ja sijaita lähempänä toisiaan, koska kallo ei ole vielä saavuttanut koko leveyttä.

Korvan tyven ulkoreuna on hieman tyven sisäreunaa taaempana.

Kuva 15. Kuvan 12-vuotiaan kissan korvat edelleen oikealla paikalla

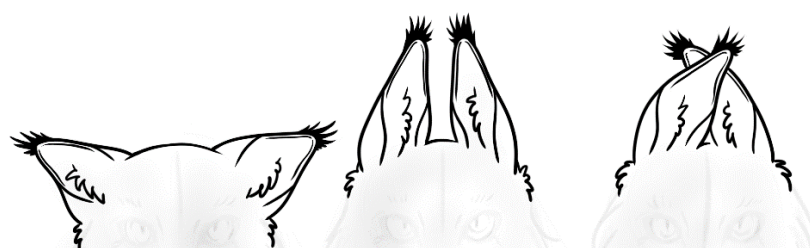
Ilvestupsuinen karvakorva

Korvan sisältä kasvavien karvojen tulisi ulottua korvan ulkopuolelle. Standardin mukaan tupsut korvien kärjissä ovat toivottavat. Maine Coonin tunnusmerkkejä ovatkin koon lisäksi "ilvestupsut" korvien päissä

Kuva 16. Lähikuva Maine Coonin korvakarvoista ja -tupsuista



Virheitä: Liian alas, leveälle sijoittuneet korvat.



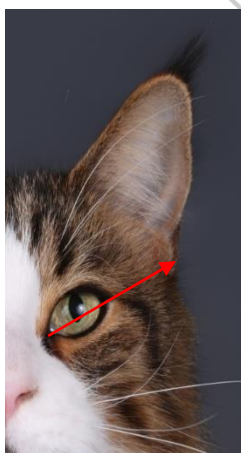
Kuva 17. Korvien sijoittumisen virheitä.

Silmät

Silmät ovat suuret ja leveälle sijoittuneet. Ne ovat hieman ovaalin muotoiset ja sijoittuneet hieman vinosti, kohti korvan ulkoreunaa. Kaikki värit ovat sallittuja eikä turkin ja silmien värillä ole yhteyttä. Leveälle sijoittunut tarkoittaa käytännössä vähintään silmän leveyttä silmien välissä. Silmien väri vaihtelee vaalean vihreästä, keltaiseen ja oranssiin. Vaikka silmien ja turkin väri ei ole riippuvaisia toisistaan, etenkin valkoisilla kissoilla nähdään sinisiä silmiä. 1.1.2022 astuu FIFe:ssä voimaan sääntö, jonka mukaan siniset silmät ovat sallitut vain valkoisille, bicolour, harlekiini tai van kissoille. Maine Coonin silmien kohdalla puhutaan "pöllön" katseesta ja ihaillaan tuimaa "killer" ilmettä. Maine Coon on erittäin ilmeikäs kissa (Kuva 18) ja kun Maine Coon on hämmästynyt tai huolissaan sen silmät voivat olla täysin avoimina pyöreät, mikä mainitaan myös standardissa.

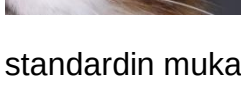


Kuva 18. Maine Coonien katseita

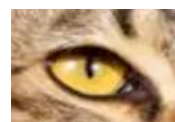


Silmät ovat sijoittuneet hiukan vinoon, silmänurkan osoittaessa kohti korvan tyven ulkoreunaa. Muodoltaan silmien tulisi olla hieman ovaalit, mutta eivät mantelin muotoiset.

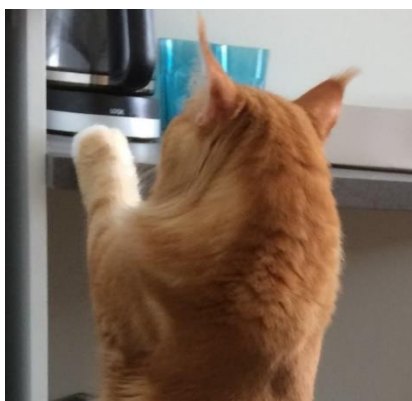
Kuva 19. Maine Coonin silmänurkan suunta korvan alareunaan



Kuva 20. Egyptin Mau, jolla pitäisi sen standardin mukaan olla mantelin muotoinen silmä.



Niska



Standardissa mainitaan erityisesti uros Maine Coonin vahva niska. Niskan vahvuus ja niskan jäntevyys sekä lihakset ovat silmin havaittavia ja tuntuvat selvästi.

Kuva 21. Maine Coonin jyrkevä niska

Vartalo

Suurimman kesykissarodun mandaattiin kuuluu ilmentää voimaa ollen samalla sopusuhtainen kokonaisuus. Maine Coonilla on härkämäisen leveä rinta ja kissaa kannattelee vahvat jalat. Vartalo on kauttaaltaan lihaksikas, pitkä ja kokonaisuutena suorakaiteen muotoinen. Jo nuorena kissa on raamikas, mittasuhteiltaan sopusuhtainen ja suorakaiteen muotoinen kokonaisuus (Kuvat 22 ja 23).

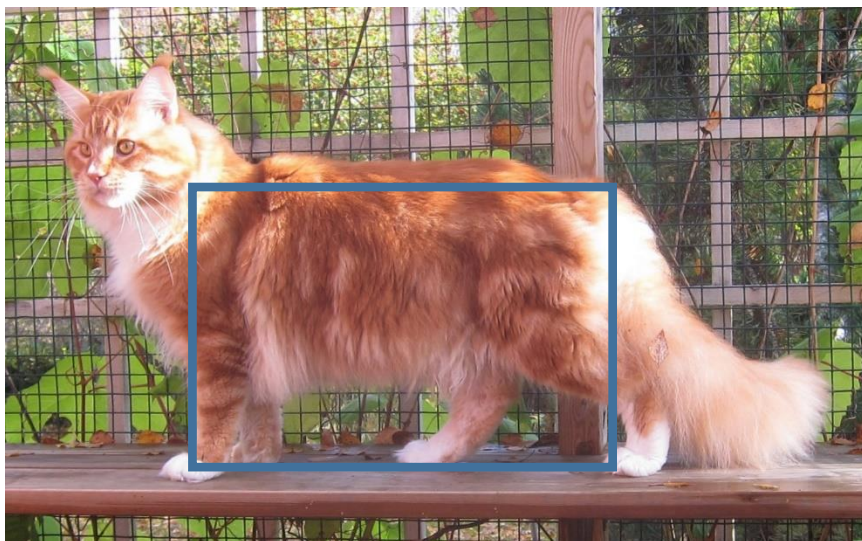


Kuva 22. Vahva Maine Coon uros

Virheitä: Hento/kevyt luusto, lyhyt tanakka runko

Jalat

Vahvat jalat tarvitaan kannattelemaan vahvaa vartaloa. Sopusuhtaisten jalkojen pituudet ovat keskipitkät ja ne muodostavat vartalon kanssa suorakulmion. Varsinkin nuorena jalat voivat olla liian pitkät suhteessa kokonaisuuteen, jolloin tasapainoinen kokonaisuus järkkyy.



Kuva 23. Maine Coonin suorakaiteen muotoinen vartalo



Kuvat 24 ja 25. Kuvia vahvoista jaloista



Tassut ovat suuret ja pyöreät ja varpaiden väleissä on tuuheat karvatupsut (Kuva 26).

Virheitä: Pitkät ohuet/kapeat hennot jalat (kaahlaajan koivet)

Kuva 26. Maine Coonin tassut

Häntä

Hännän tulee olla pitkä. Vähintään vartalon pituinen, ulottuen lapaluihin. Tyvestä leveä kaventuen kärkeä kohti, tuuhea, pitkäkarvainen ja hulmuava. Häntä on tällä rodulla tuuheimmillaan 8 - 10 kk:n iässä, jonka jälkeen se menettää osan volyymistään.



Kuva 27. Pitkähäntäinen ja standardin mukaisella turkilla varustettu Maine Coon

Virheet: liian lyhyt häntä

Turkki

Maine Coonin piti rodun synnyinmaassa kestää ankaria ja kylmiä oloja, joten selviytyjän turkin tuli olla säänkestävä ja tiheä. Turkinlaatu on silkkinen ja tiheä, mutta silti laskeutuva. Turkin tulee olla rakenteeltaan pitkä ja tuuhea vatsan ja pussihousujen kohdalta, mutta lyhyt pään ja olkapäiden kohdalta sekä jaloissa (Kuva 27). Myös tuuhea kauluri on toivottava. Pohjavilla on pehmeää ja hienoa, päällyskarvan ollessa vahvempaa ja sileämpää.

Tuuheus ja pituus vaihtelevat runsaasti vuodenaikojen ja hormoonitoiminnan mukaan. Hormonaalisesti aktiiviset kissat voivat olla ohuemmalla turkilla varustettuja, verrattuna leikattuihin kissoihin. Kasvatuksessa on hyvä kiinnittää huomiota turkin laatuun ja pituuteen, koska nämä ovat periytyviä ominaisuuksia.

Virheet: Tuuheiden vatsanaluskarvojen puuttuminen, joka puolelta tasainen turkin pituus, puuttuva pohjavilla

Väri

Maine Coon on syntynyt luonnon valinnan tuloksena ja kasvattajien tulisi aina pyrkiä säilyttämään kissan luonnollinen ulkonäkö ilman epätavallisia värejä tai kuvioita. Kaikki värimuunnokset, mukaan lukien hopeamuunnokset sekä diluutiovärit sekä valkolaikut ovat sallittuja, lukuun ottamatta naamiovärejä, sekä suklaata, lilaa, kanelia ja beigeä. Mikä tahansa valkoisen määrä hyväksytään, esim. valkoinen laukki, medaljonki, valkoista rinnassa/mahassa/tassuissa. Yhdistys toivoo, ettei tulevaisuudessakaan hyväksyttäisi värejä tai kuvioita, jotka poikkeavat nykyisestä.



Kuva 28. Kollaasi, jossa sininen Maine Coon ennen ja jälkeen pesun.

Kunto

Kunto ei varsinaisesti ole mikään yhteen rotuun linkittyvä ominaisuus. Standardin mukaan Maine Coonin tulee olla kokonaisuudessaan tasapainoinen, hyväkuntoinen ja sopusuhtainen kissa, puhdas ja hoidetun näköinen. Terve asianmukaisesti ruokittu ja hoidettu kissa on hyväkuntoinen. Hyvä kunto näkyy ulkomuodossa.

4.4.2 Rotumääritelmä (FIFe standardi)

Ohessa FIFe:n MCO-standardin vapaa suomennos. Alkuperäinen standardi on liitteenä nro 1.

ROTUMÄÄRITELMÄ		
Maine Coon on lempeäluonteinen luonnon muokkaama rotu, jonka juuret ovat Koillis-Amerikan maatilojen työkissoissa.		
Yleisilme	Ulkomuoto	Maine Coon on raameiltaan suuri rotu, jolla on ääriviivoiltaan neliömäinen pää, suuret korvat, leveä rintakehä, vahva luusto, pitkä, lihaksikas, suorakaiteen mallinen vartalo ja pitkä liehuva häntä. Hyvä lihasmassa ja jäntevyys antavat vaikutelman voimakkaasta ja jyrkävstä kissasta.
	Koko	Suuri
Pää (25 p.)	Muoto	Keskikokoinen ja neliömäiset ääriviivat. Profiilissa on loiva kövera kaari.
	Otsa	Loivasti kaartuva
	Posket	Poskipäät korkeat ja selkeästi ulkonevat
	Kasvot/ Nenä/ Kuono	Keskipitkät. Kuonossa neliömäiset ääriviivat. Selvästi tuntuva siirtymä kuonon ja poskipäiden välillä.
	Leuka	Vahva, pystysuorassa linjassa nenän ja ylähuulten kanssa.
Korvat (10 p.)	Muoto	Suuret ja tyvestä leveät. Hieman teräväkärkiset. Tupsut korvien kärjissä ovat toivottavat. Korvan sisältä kasvavien karvojen tulisi ulottua korvan ulkopuolelle.
	Sijainti	Asettuneet pään päälle, hieman ulospäin nojaten. Korvien tulisi sijaita korvan tyven leveyden verran toisistaan. Vanhemmilla kissoilla korvien väli voi olla leventynyt. Korvan tyven ulkoreuna on hieman tyven sisäreunaa taaempaa.
Silmät (5 p.)	Muoto	Suuret ja leveälle sijoittuneet. Hieman ovaalit, mutta eivät mantelin muotoiset. Täysin avoimina muoto on pyöreä. Sijoittuneet hiukan vinoon, kohti korvan tyven ulkoreunaa.
	Väri	Silmien ja turkin väri eivät ole riippuvaisia toisistaan.
Niska		Uroksilla on erittäin vahva ja lihaksikas niska
Vartalo (25 p.)	Rakenne	Vartalon tulisi olla pitkä ja vahvaluustoinen. Lihaksikas, voimakas ja leveärintainen. Raamikas, mittasuhteiltaan sopusuhtainen ja suorakaiteen muotoinen kokonaisuus.
Jalat		Huomattavan vankat ja pituudeltaan keskipitkät. Muodostavat vartalon kanssa suorakulmion.
	Tassut	Suuret ja pyöreät, varpaiden väleissä on tuuheat karvatupsut.

Häntä (10 p.)		Hännän tulisi olla pitkä ja ulottua ainakin lapaluihin asti. Tyvestä leveä, kaventuen kärkeä kohti. Tuuhea ja ilmastavasti laskeutuva. Häntäkarvat ovat aina pitkät ja ilmastavasti "hulmuavat".
Turkki	Rakenne (15 p.)	Säänkestävä ja tiheä. Turkki on lyhyttä päässä, olkapäissä ja jaloissa, pidentyen kohti selkää ja kylkiä. Karvat ovat pitkät ja tuuheat vatsan alla ja takajaloissa on pussihousut. Kaulus on toivottava. Silkkinen turkin laatu. Turkissa on selkeä rakenne, laskeutuu pehmeästi. Pohjavilla on pehmeää ja hienoa, päällyskarvan ollessa vahvempaa ja sileämpää.
	Väri (5 p.)	Kaikki värimuunnokset valkolaikut mukaan lukein ovat sallittuja, paitsi naamiovärit, suklaa, lila, kaneli ja beige. Valkoisen määrää ei ole rajattu. Väri variaatiot löytyvät alla olevasta taulukosta.
Kunto (5 p.)		Maine Coonin tulee olla tasapainoinen, hyväkuntoinen ja sopusuhtainen.

Huomioitavaa	• Tyypin on aina mentävä värin edelle. • Rodun erittäin hidas kehitys täysikasvuiseksi ja -kokoiseksi tulisi ottaa huomioon. • Täysikasvuisilla uroksilla voi olla naaraista suurempi ja leveämpi pää. • Naaraat ovat pienempiä suhteessa uroksiin. Huomattava kokoero sukupuolten välillä on sallittua. • Turkin pituus ja aluskarva(pohjavilla) tiheys vaihtelee vuodenaikojen mukaan.
---------------------	--

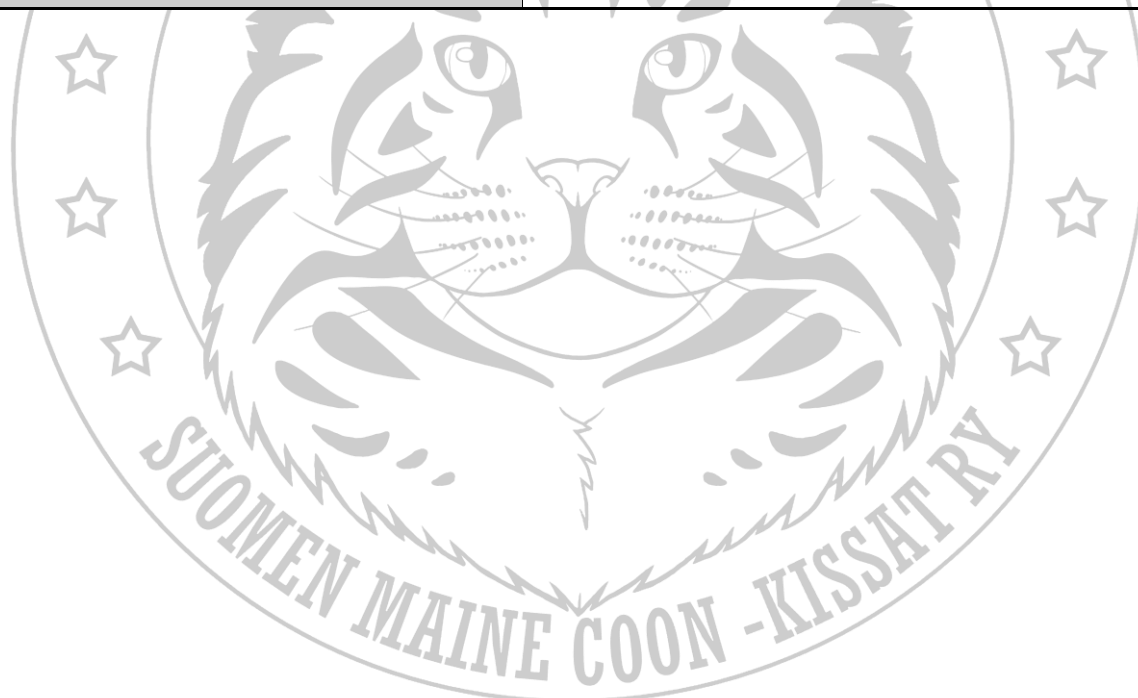
Virheet	Yleiset	• Epätasapainoiset mittasuhteet • Pieni koko
	Pää	• Pyöreä pää • Suora tai kupera profiili
	Nenä	• Stoppi (≤ 90 astetta)
	Kuono	• Korostuneet viiksityyny • Pyöreä tai terävä kuono
	Leuka	• Liian heikko leuka
	Korvat	• Liian alas, leveälle sijoittuneet korvat
	Silmät	• Vinot, mantelinmuotoiset silmät
	Vartalo	• Hento/kevyt luusto • Lyhyt tanakka runko
	Jalat	• Pitkät ohuet/kapeat hennot jalat (kaahlaajan koivet)
	Häntä	• Lyhyt häntä
	Turkki	• Tuuheiden vatsanaluskarvojen puuttuminen • Joka puolelta tasainen turkin pituus • Puuttuva pohjavilla

Pistetaulukko			
Pää	Yleinen muoto, kuono-osan ja poskien muoto, hampaat, leuka ja otsa	25	40
	Korvien muoto ja sijainti	10	
	Silmien muoto ja sijainti	5	
Vartalo	Muoto, koko, luusto, jalat ja tassujen muoto	25	35
	Hännän muoto ja pituus	10	
Turkki	Laatu ja rakenne	10	20
	Pituus	5	
	Väri/kuvio	5	
Kunto			5
Yhteensä			100

Hyväksytyt väriveriaatiot ryhmittäin	
Huomioitavaa	Maine Coonit arvostellaan väriryhmittäin. Jokaisesta väriryhmästä on mahdollisuus saada sertifikaatti.
Väri	EMS-koodi
Väriryhmä 1:	
Musta	MCO n
Sininen	MCO a
Väriryhmä 2:	
Musta valkoisella	MCO n 01/02 61/62/63/64 MCO n 03/09
Sininen valkoisella	MCO a 01/02 61/62/63/64 MCO a 03/09
Väriryhmä 3:	
Musta(ruskea)tabby/tiikeri/täplikäs/ticked	MCO n 22/23/24/25
Sinitabby/tiikeri/täplikäs/ticked	MCO a 22/23/24/25
Väriryhmä 4:	
Musta(ruskea)tabby/tiikeri/täplikäs/ticked valkoisella	MCO n 01/02 21 61/62/63/64 MCO n 03/09 22/23/24/25
Sinitabby/tiikeri/täplikäs/ticked valkoisella	MCO a 01/02 21 61/62/63/64 MCO a 03/09 22/23/24/25
Väriryhmä 5:	
Punainen	MCO d
Creme	MCO e
Kilpikonna	MCO f
Sinikilpikonna	MCO g
Punatabby/tiikeri/täplikäs/ticked	MCO d 22/23/24/25
Cremetabby/tiikeri/täplikäs/ticked	MCO e 22/23/24/25
Kilpikonnatabby/tiikeri/täplikäs/ticked	MCO f 22/23/24/25

Sinikilpikonnatabby/tiikeri/täplikäs/ticked	MCO g 22/23/24/25
Väriyhmä 6:	
Punainen valkoisella	MCO d 01/02 61/62/63/64 MCO d 03/09
Creme valkoisella	MCO e 01/02 61/62/63/64 MCO e 03/09
Kilpikonna valkoisella	MCO f 01/02 61/62/63/64 MCO f 03/09
Sinikilpikonna valkoisella	MCO g 01/02 61/62/63/64 MCO g 03/09
Punatabby/tiikeri/täplikäs/ticked valkoisella	MCO d 01/02 21 61/62/63/64 MCO d 03/09 22/23/24/25
Cremetabby/tiikeri/täplikäs/ticked valkoisella	MCO e 01/02 21 61/62/63/64 MCO e 03/09 22/23/24/25
Kilpikonnatabby/tiikeri/täplikäs/ticked valkoisella	MCO f 01/02 21 61/62/63/64 MCO f 03/09 22/23/24/25
Sinikilpikonnatabby/tiikeri/täplikäs/ticked valkoisella	MCO g 01/02 21 61/62/63/64 MCO g 03/09 22/23/24/25
Väriyhmä 7:	
Mustasavu	MCO ns
Sinisavu	MCO as
Punasavu	MCO ds
Creμεςavu	MCO es
Kilpikonnasavu	MCO fs
Sinikilpikonnasavu	MCO gs
Hopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell)	MCO ns 22/23/24/25 (11/12)
Sinihopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell)	MCO as 22/23/24/25 (11/12)
Punahopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell)	MCO ds 22/23/24/25 (11/12)
Creમેhopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell)	MCO es 22/23/24/25 (11/12)
Kilpikonnahopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell)	MCO fs 22/23/24/25 (11/12)
Sinikilpikonnahopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell)	MCO gs 22/23/24/25 (11/12)
Väriyhmä 8:	
Mustasavu valkoisella	MCO ns 01/02 61/62/63/64 MCO ns 03/09
Sinisavu valkoisella	MCO as 01/02 61/62/63/64 MCO as 03/09
Punasavu valkoisella	MCO ds 01/02 61/62/63/64 MCO ds 03/09

Cremesavu valkoisella	MCO es 01/02 61/62/63/64 MCO es 03/09
Kilpikonnasavu valkoisella	MCO fs 01/02 61/62/63/64 MCO fs 03/09
Sinikilpikonnasavu valkoisella	MCO gs 01/02 61/62/63/64 MCO gs 03/09
Hopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell) valkoisella	MCO ns 01/02 21 61/62/63/64 MCO ns 03/09 22/23/24/25 (11/12)
Sinihopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell) valkoisella	MCO as 01/02 21 61/62/63/64 MCO as 03/09 22/23/24/25 (11/12)
Punahopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell) valkoisella	MCO ds 01/02 21 61/62/63/64 MCO ds 03/09 22/23/24/25 (11/12)
Cremehopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell) valkoisella	MCO es 01/02 21 61/62/63/64 MCO es 03/09 22/23/24/25 (11/12)
Kilpikonnanhopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell) valkoisella	MCO fs 01/02 21 61/62/63/64 MCO fs 03/09 22/23/24/25 (11/12)
Sinikilpikonnanhopeatabby/tiikeri/täplikäs/ticked (shaded/shell) valkoisella	MCO gs 01/02 21 61/62/63/64 MCO gs 03/09 22/23/24/25 (11/12)
Väriyhmä 9:	
Valkoinen	MCO w 61/62/63/64



4.4.3 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keväällä 2020 suomalaisille Maine Coon kissan kasvattajille toteutetun kyselyn tuloksissa ei mikään yksittäinen asia merkittävästi korostunut ja suurin osa kasvattajista ei nähnyt suuria ongelmakohtia. Terveiden kohdalla huolta aiheutti suuren koon mahdolliset terveysriskit sekä korostuneen alaleuan alapurentaan mahdollisesti johtava terveysriski.

Mitä kasvattajat kommentoivat

Seuraavassa vastauksia keskeisimpiin ongelmakotiin ulkomuodossa:

- ei suuria ongelmakohtia
- extremet, ylityypitykset
- korvat liian ylhäällä
- silmät syvällä ja pienet
- liian heikot leuat, liian korostunut alaleuka(alapurenta)
- suora profiili
- pieni koko, liian suuri koko, kapea koko
- tulevat trendit sinisistä silmistä ja naamioväreistä

Yhteistyö

Vastauksena mitä asialle tulisi tehdä, oli yksiselitteisesti yhteistyö.

Kommenttien perusteella standardia tulkitaan eri tavoin ja liian moninaisesti ja ylityypityksen ihannoitua pidettiin ei toivottavana piirteenä.

Toivottiin yhteistyötä näyttelytuomareiden kanssa ja saada heidät mahdollisimman samaan linjaan tyypin kanssa omissa arvosteluissaan ja standardin tulkinnoissaan.

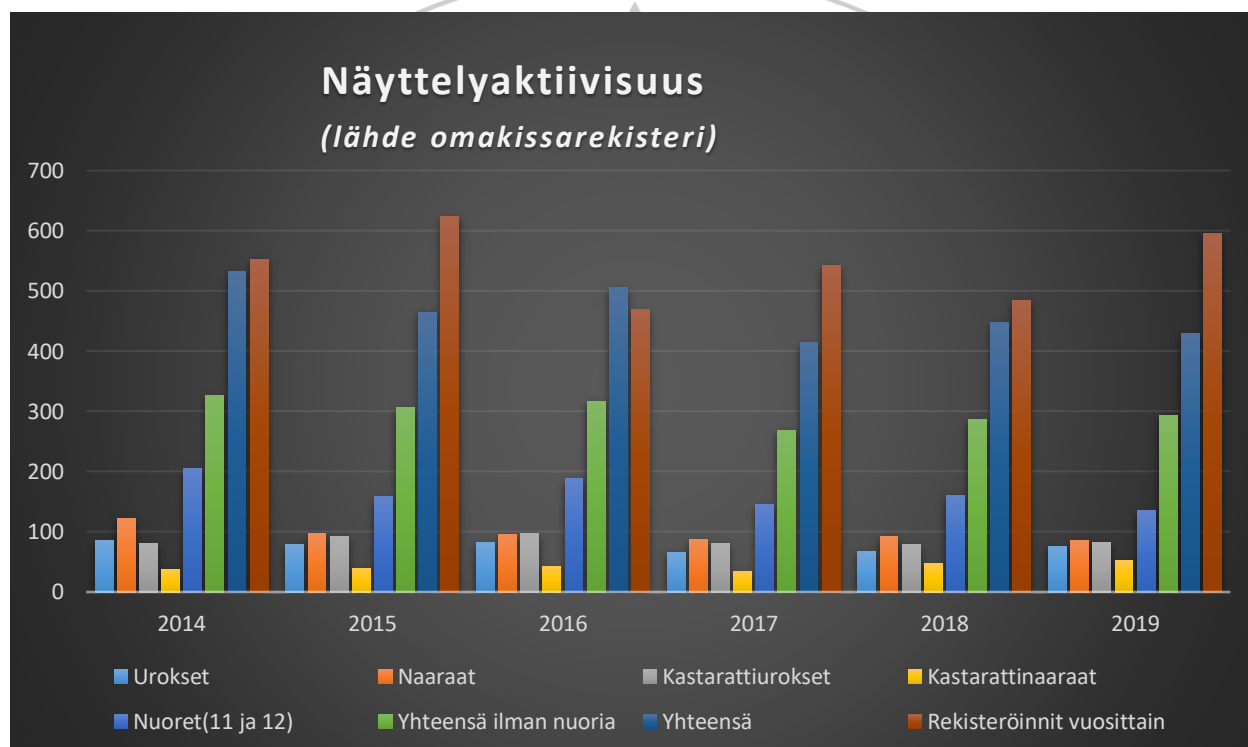
"tässä täytyisi kasvattajien ja tuomareiden olla samoilla linjoilla, mutta aina on näitä, jotka haluavat toteuttaa itseään"

- näyttelyssä tämä korostuu, sillä tuomarista riippuen kissa voi olla joko hyvä tai huono
- mikäli tuomarit arvottavat mitään standardista poikkeavaa, lisääntyy automaattisesti tuon virheen /tyypin tavoittelu myös kasvatuksessa
- tuomareiden ihannoitua ylityypitykseen täytyisi ohjeistuksen ja standardista muistuttamisen kautta saada loppu.

4.4.4 Näyttelyt

Suomalaiset ja/tai suomalaisomituksessa olevat Maine Coonit ovat käyneet ahkerasti näyttelyissä. Ensimmäinen ulkomaantuontikissa, Guldsfakse's Tequila Sunrise, valmistui Eurooppa Championiksi 6.9.1993. Vuoden 2020 loppuun katsottuna Suomen kissaliiton tilastosta löytyy 250 Maine Coonia, joilla on FIFe:n näyttelyistä titteleinä Eurooppa Champion, Supreme Champion, Eurooppa Premior, Supreme Premior, WW, BW tai NW.

Maailmanvoittajia on neljä: WW02 GIC Escape's Izabella Coonzales, WW02 IP EC Gyllenetigerns Gertrud Coon, WW12 NW SC Hello Dolly Maccala ja WW13 NW SC Pikkumetsän Khal Drogo. Rotuyhdistys on pyrkinyt järjestämään Breed BIS näyttelyitä, joista viimeisin oli vuonna 2019.



Kaavio 17: Näyttelyaktiivisuus suhteessa rekisteröinteihin

Taulukko 10. Näyttelyaktiivisuus luvut numeroina

Näyttelyaktiivisuus	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Urokset	85	79	82	66	68	75
Naaraat	122	97	95	88	93	85
Kastraattiurokset	81	92	97	81	79	82
Kastraattinaaraat	38	39	43	34	47	52
Nuoret(11 ja 12)	206	158	188	146	160	135
Yhteensä ilman nuoria	326	307	317	269	287	294
Yhteensä	532	465	505	415	447	429
Rekisteröinnit vuosittain	553	624	469	542	485	595

5 YHTEENVETO AIKAISEMPIEN TOIMENPITEIDEN / TAVOITEOHJELMIEN TOTEUTUMISESTA

Aikaisempia kasvatuksen tavoiteohjelmia ei ole. Vuosien varrella yhdistys on kannustanut pitämään yllä rodun terveyttä ja toiminnallaan tukenut kasvattajia terveen ja kauniin Maine Coon kissarodun ylläpitämisessä.

Yhdistyksen terveystyöryhmä on toiminut vuodesta 2008 alkaen ja yhdistys on ollut aktiivisesti mukana edistämässä rotunsa etua Kissaliitossa (Taulukko 11). Yhdistys on myös kannustanut korvauksen avulla lähettämään kissat ruumiinavaukseen, niiden kuolinsyyn selvittämiseksi. Jo ennen sydänultrastutkimuksen tuloa pakolliseksi, yhdistys on järjestänyt joukkotutkimuspäiviä, joissa sydän- ja munuaisultrastutkimuksen on saanut edullisemmin.

Yhdistyksen rotua edistävänä toimenpiteenä voidaan pitää myös sitä, että valmistuneita kissoja on palkittu ja vuosittain järjestetään oma vuoden Maine Coon kilpailu, jossa näyttelyissä menestyneimmät palkitaan. Näin on kannustettu käyttämään kissoja näyttelyissä, jota kautta saadaan palautetta suomalaisten Maine Coonien ulkomuodosta.

Taulukko 11. Suomen Maine Coon kissojen terveyden edistämiseksi tehtyjä toimia

Aikaisempia tavoitteita, joissa toimenpiteitä	Toimenpide	Tulos
FELV ja FIV eliminointi	Yhdistys julkaisee vain FELV/FIV testattujen vanhempien pentuetiedot	Kannustaa testaamiseen ja FELV/FIV neg/neg pysyy
Kuolinsyiden selvittäminen	Korvaus raportin yhdistykselle toimittaneille	Kannustaa kuolemansyyn tutkintaan - ei kovin tehokas
HCM geenin eliminointi rodusta	2016 Pakollinen geenitestaus, tai todettu N/N perimä	HCM/HCM poistuneet siitoskäytöstä
Sydänsairauksien minimointi, sydänsairaat pois jalostuskäytöstä	2020 Pakollinen sydänultrastutkimus	Sydänsairaaksi todetut poistuneet jalostuskäytöstä
Sinisilmäisyyden rajoittaminen	Tuki BC:n ehdotukselle 2021	Sääntöihin muutos

6 KASVATUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Kasvatustoiminnan visiot

Rodun ulkomuodon kehityssuunnassa ei mitään mullistavaa muutosta ole odotettavissa, jos kasvattajat, tuomarit, yhdistykset, kattojärjestöt pitävät yhtä linjaa sen suhteen, ettei uusille ilmiölle ja muotivirtauksille anneta rodussa sijaa. Lemmikkiä etsivät haluavat suurempaa, eksoottisempaa, jännittävämmän väristä Maine Coonia, ymmärtämättä näihin ominaisuuksiin liittyviä terveysriskejä. Eräänä haasteena ovat kasvattajat, jotka pyrkivät miellyttämään näitä markkinoiden ihanteita ja trendejä. Ilmiö on näkyvämpi ulkomailla, josta pentuja tuodaan Suomeen myös siitoskäyttöön. Vapautunut, vilkastunut ja joskus harkitsematon tuonti voi tuoda ongelmia rodulle, ellei asiasta tiedoteta ja kasvattajia opasteta esim. mentoroinnin avulla.

Kasvattajien tavoitteena tulisi olla rodun alkuperäisen ”luonnon muovaaman” olemuksen, hyvän terveyden ja miellyttävän luonteen säilyttäminen sekä kasvatusharrastuksensa kehittäminen ja eteenpäin vienti. Hyvä kasvattaja pyrkii jalostamaan rotua sen alkuperää kunnioittaen, ei markkinoiden toiveita tyydyttäen. Huolimatta siitä, että rodun suosio on korkea ja pentujen kysyntä on vilkasta ei ole rodun etu, että kasvatusta lisätään holtittomasti. Kasvattaja voisi miettiä onko rodun edun mukaista kasvattaa lähtökohtaisesti lemmikkipentua, vailla halua kehittää rotua.

6.1.1 Lonkkalausuntoja Suomesta

Yhdistyksen eräänä tavoitteena on olla lonkkatestauksen edelläkävijä ja saada Suomeen yhtenäinen kissan anatomiaan pohjautuva lonkkakuvien tulkinta. Ihannetapauksessa saisimme oman viralliseksi koulutetun lonkkakuvien lausujan(lausujia).

6.1.2 Standardin yhtenäisempi tulkinta

Vuonna 2021 pidetty rotuwebinaari kasvattajille oli suosittu ja se sai hyvää palautetta. Yhdistyksen tulee jatkossa jatkaa webinaarien pitoa ja yhdessä mentoroinnin kanssa tavoitteena on standardin yhtenäinen tulkinta niin kasvattajien kuin harrastajienkin keskuudessa.

6.1.3 Kasvattaja mentorointi

Jokainen aloitteleva kasvattaja hyötyy saadessaan tuekseen kokeneen kasvattajan tai kasvattajia. Tämä siitäkin huolimatta, että on kasvatuksen aloittaakseen käynyt Kissaliiton järjestämän kasvattajakurssin ja sitoutunut noudattamaan Kissaliiton sääntöjä kasvatuksessaan. Kasvattajalla on paljon vastuita ja suuri määrä kissatietoutta omaksuttavana. Yhdistyksen tavoitteena on aktivoida mentorointi toimintaa ja siten samalla perehdyttää uusia kasvattajia tuleviin tavoitteisiin.

Hyvä kasvattaja kantaa vastuuta kasvateistaan. Kasvattajan tehtävä on opastaa pennunostaja kaikkeen mikä liittyy kissan hoitoon. Kasvattajan kiinnostus kasvattiansa kohtaan tulee jatkua läpi koko kissan elämän.

Kitkeäksemme kissalle vahingollista vapaana ulkoilua, kissan kauppasopimuksessakin on hyvä mainita, että kissaa ei saa päästää vapaana ulkoilemaan. Rodun terveen maineen ylläpitämiseksi, pentujen tulee ehdottomasti olla luovutettaessa terveitä, eläinlääkäriin tarkastamia ja siitä tulee olla todistus, jonka voi luovuttaa pennunostajalle.

6.2 Mahdolliset uhat sekä varautuminen ongelmiin

Mitään erityisen vakavia uhkia rodulla ei tällä hetkellä ole. Rodun tilanne Kissaliiton alaisuudessa kasvatetuilla Maine Cooneilla on nykytilaisena erittäin hyvä. Tätä ensimmäistä KTO-versiota varten toteutettiin syksyllä 2021 kasvattajille suunnattu SWOT (Vahvuudet -Heikkoudet -Mahdollisuudet-Uhat) kysely ja ohessa on siitä tuloksia, jotka ovat suoraan ja sensuroimattomina kasvattajilta tulleita, joitakin on tiivistetty ja samaa tarkoittavia on yhdistetty.

6.2.1 Kasvattajakyselyn SWOT tulokset

ULKOMUOTO	
VAHVUUDET - Suomessa on paljon rodunomaisia siitoskissoja - Suomessa luetaan /tulkitaan FIFe standardia suhteellisen tasaisesti - Terveystenkin kannalta ulkomuoto on hyvä	HEIKKOUDET - Tyypin hajanaisuus - Standardin tulkinnanvaraisuus – useita näkemyksiä - Markkinavetoinen kasvattaminen - Tavoite ylisuurista yksilöistä. Ylisuuri koko voi altistaa sairauksiin - Ihmisen mieltymykset(trendit) vaikuttavat alkuperäiseen ulkomuotoon - Ei tunneta värejä eikä kuvioita
MAHDOLLISUUDET - Eväät tasapainoiseen luonnonmuovaamaan rodunomaiseen kissaan ovat olemassa - Yhdistetään vahvuuksia - Suomessa on paljon asiasta kiinnostuneita kasvattajia ja valveutuneita pennunostajia	UHAT - Päämäärättömät yhdistelmät, pentujen tekeminen pentujen tekemisen ilosta -> yhdistelmällä tulisi olla tavoite. - Tuotetaan vain lemmikkipentutasoisia pentuja, eikä välitetä tyypistä, luonteesta, taustoista eikä terveydestä. - Standardin tulkinnanvaraisuudet - Trendit muovaavat ulkomuotoa - Siitoskissoissa tehdään valintaa pelkästään esim. terveys- tai sukusiitosprosenttien perusteella
TERVEYS	
VAHVUUDET - Rodun terveyttä tukeva kasvatusohjelma niin kissaliitossa (pakolliset terveystestit) kuin myös FIFen ja rotuyhdistyksen antamat laajat terveystestaussuosituksiset.	HEIKKOUDET - Kaikki MCO-kasvattajat eivät tee isona ryhmänä avointa yhteistyötä. - Lonkkien kuvauksia pitäisi tehdä vielä laajemmin/enemmän. (PawPeds) - Jonkin verran tietämättömyyttä esiintyy
MAHDOLLISUUDET - Testaamisen ja valintojen kautta terveitä jälkeläisiä. Kasvattajana teet valinnat käytätkö riskiä yksilöä vai et ja jos käytät niin mihin sen yhdistät. - Sukutaulujen tutkiminen, pidemmälle kuin nyt yhdistettävä pariskunta eli tutkimus esi-vanhemmista esim. linjojen aiempien kasvattajien sivustoilta ja/tai Pawpedsistä. - Pyrkimys lonkkatestauksen edelläkäviijyyteen ja yhtenäiseen kissan anatomiaan pohjautuvaan tulkitseminen. Suomeen oma virallinen lausuja - Jatkuvalle testaamisella ja tiedonkeruulla opitaan koko ajan uutta. - Rodun omat terveyspäivät - PKDef testien ottaminen mukaan terveysohjelmaan	UHAT - Terveysviallisia lemmikkipentuja harkitsemattomilla terveysviallisilla yhdistelmillä / kasvattajan vastuu rodun maineesta. - Ei tutustuta sukutauluihin, liian läheinen sukulaisuus (in-breeding). Coonin sukutaulun kissojen huono tuntemus kasvattajilla (Ei tiedetä yhtä sukupolvea kauemmas kissojen terveydestä) - Ylisuuret yksilöt - Lonkkakuvien epätasalaatuisuus jo kuvaus tilanteessa. - Ei välitetä yhdistettyjen kissojen tyypistä, luonteesta, taustoista eikä terveydestä - Uudet muoti-ilmiöt, joiden taustalla voi olla ihan uusia terveysvitsauksia - Uusia kasvattajia tulee kuin sieniä sateella

LUONNE	
VAHVUUDET - Yleisesti seurallinen, sopeutuva rotu, soveltuu monenlaisiin perheisiin - Suurin osa on reippaita ja sosiaalisia kissoja	HEIKKOUEDET - Yksilöissä ilmenevä omaehtoisuus, voi ottaa johtajan aseman jopa yli ihmisen, mikäli saa siihen tilaisuuden tai voi ottaa laumassa liian vahvan /kiusaajan aseman.
MAHDOLLISUUDET - Hyväluonteinen populaatio - Huomioidaan kasvatuksessa kissojen luonteiden vahva periytyminen ja mitä yhdistetään mihinkin	UHAT - Kasvatetaan aroilla, ujoilla, aggressiivisilla tai muuten negatiivisilla luonneominaisuuksilla olevilla kissoilla - Kasvattaja ei tunnista tai myönnä kissoissaan luonneongelmaa - Itsevarman luonteen menettäminen kiltteyttä tavoitellessa

POPULAATIO	
VAHVUUDET - Suomessa on runsaasti rodun kasvattajia ja laaja geenipooli - Sekä Suomesta että ulkomailta löytyy mukavasti erilinjaisia rodun edustajia. - Kasvattajat pitävät hyvin käsissään omia linjoja ja ei ole kovin paljon siitosmatadorikissoja	HEIKKOUEDET - Suljetut sisäpiirit kasvattajien kesken -> kertautuvat ongelmat. - Harkitsemattomat yhdistelmät. Pentujen teettäminen pennutuksen ilosta /tienaustarkoituksessa. - Liian tiukkoja ja turhia rajoituksia siitokseen myydyille pennuille - Euroopassa kasvatuskissojen takana on usein samoja vuosina 1990-2010 paljon käytettyjä kissoja, jolloin tuontikissoina voidaan tuoda suurella COI% ja kloonin% olevia kissoja
MAHDOLLISUUDET - Laaja geenipooli - Yhteistyön laajennus kasvattajien kesken, niin kotimaassa kuin ulkomaistenkin kasvattajien kesken. - Kasvattajien omat päivät (esim. yhdistyksen organisoimana), sisältönä kurssittamista ja ryhmätoita ajankohtaisista aiheista -> tavoitteena tiedon lisäämisen lisäksi keskinäinen verkostoituminen. - Pennunostajien tiedottaminen kasvatuksessa oleellisista asioista, myös lemmikkipennun kohdalla. - Sukutaulujen tutkimiseen opastusta - Varhaiskastroinnin käyttö, ettei kissoja päädy lemmikkipentutehtäisiin	UHAT - Matadori urokset - Sisäsiittoisuus - Kasvattajan heikko tieto-taito tai kunnianhimon /kiinnostuksen puute kasvattamiseen liittyvissä asioissa. - Värvillitykset, joiden seurauksena geenipoolissa tiedetään varmuudella olevan "puhdasrotuisia" kissoja, joiden sukutaulu on todennäköisesti väärennetty - Ei katsota prosentteja yhdistelmää suunniteltaessa eikä klooniprosentteja. - Kasvattajien eriytyminen pieniksi joukkioiksi / vanhoihin ja uusiin kasvattajiin, tällöin lisäuhkana vanhemman hiljaisen tiedon häviäminen ja vastaavasti tuoreen näkökulman huomiotta jättäminen kaavoihin kangistumisen myötä. - Varhaiskastroinnin käyttö

6.2.2 Yhteenveto rotuun kohdistuvista riskeistä

Seuraavaan taulukkoon on koottu todennäköisimmät riskit suomalaisilla Maine Coon kissoilla ja miten niihin varaudutaan. Miten niiden toteutumista voidaan välttää sekä mitä ne toteutuessaan merkitsevät rodulle. Esimerkkinä pennunkyselijöille liikaa ”markkinoitu jättikissa” suuri kissarotu, joka ohittaa rodun muut ihailtavat piirteet. Suositettu piirre pyrkii ohjaamaan kasvattajia jalostuvalinnoissaan ääripäitä kohti, kun pitäisi pysyä maltillisena.

Taulukko 12. Rotuun kohdistuvia riskejä/toimenpiteitä niiden toteutumisen eliminoimiseksi

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Pentutehtailu yleistyy	Kysyntä	Pennunostajille infoa	Pennunostajille infoa	Sairaudet lisääntyvät, rodun maine kärsii
Lonkan sairaudet	Siitoskissoja ei edelleen aktiivisesti testata	Informaatiota kasvattajille	Yhdistys suosittaa tutkimaan Yhdistys voisi suosia aktiivisesti tutkivia kasvattajia ja opastaa pennunostajia huomiomaan asian	Lonkkasairaudet yleistyvät
Liian suuri koko	Pennun ostajat toivovat	Tiedotus	Kysyntä ei saa ohjata, ohjaus ja neuvonta	Lonkkasairaudet voivat yleistyä (PawPeds)
Trendi- ja muoti-ilmiöt	Pennun ostajat toivovat, osa kasvattajista haluaa	Nopea reagointi, yhteistyö	Haetaan sääntöä standardiin yms. vrt. sinisilmäisyys ja noviisisääntö	Alkuperäisyys kärsii, tuntemattomat terveysriskit
Jalostuspohja kapenee	Liian suppea siitoseläinten käyttö	Informaatiota kasvattajille	Laajempi käyttö	Pentukuolleisuus nousee, sairaudet lisääntyvät

6.3 Suositukset siitoskissoille ja yhdistelmille

Geneettisen monimuotoisuus

- Yhden kollin maksimi jälkeläismäärä on 40
- sukusiitosmaksimi neljässä polvessa 0%
- yhdistelmän sukukatkeroin neljässä polvessa 100
- Tavoitteellinen sukusiitoksen aste säilytetään alle 0,5
- Kasvatukseen käytettävien urosten ja naaraiden suhdeluku pitäisi saada lähemmäs yhtä. Esim. käyttämällä siitokseen pentueen yhden uroksen sijaan veljeksiä. Tällöin myös kasvatuskissojen osuutta voisi saada lähemmäs ideaalia
- Complete Inbreeding (PawPeds) suositus 15% tai alle
- Maltillinen klooniprosentti

Luonne

- Siitokseen käytetään vain kissoja, joiden käyttäytymisessä ja luonteessa ei normaalioloissa ole aggressioita ja arkuutta

Terveys

- Suositellaan että siitokseen käytetään vain kissoja, joiden lonkat on kuvattu ja, joille on tehty suositellut terveystestit

Ulkomuoto

- Tavoitteena tulee pitää standardin mukaista kissaa, siksi suositellaan, että kaikki jalostukseen suunnitellut kissat käytetään näyttelyssä



Kuva 29. Maine Coon naaras kissanäyttelyn Best In Show paneelissa.

6.4 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Kasvatuksen tavoiteohjelman täydentämiseksi ja päivittämiseksi tehtävät uudet versiot laaditaan, kun merkittäviä uusia aihe- tai tietokokonaisuuksia saadaan valmiiksi. Toisena päivittämisen ajankohtana voisi olla sukupolvittain. Mikäli nähtävissä ei ole suuria muutoksia populaatiossa ei pelkkien tilastojen päivittämisen vuoksi, joka sukupolvi tavoiteohjelmaa kannata päivittää.

KTO työryhmä ja Suomen Maine Coon -kissat ry hallitus tarkastelee päivittämistarvetta joka toinen vuosi ja uudistamistarpeet käsitellään kevätkokouksissa, joissa myös versiopäivitysten teemoja päivitetään (Taulukko 17). Ohjelmaa voidaan päivittää myös tätä useammin, mikäli siihen tarvetta esiintyy.

Versio (vuosi)	Tehtävä tai projekti
Versio 1– (2021)	Olemassa olevan tiedon koonti ja niiden perusteella päätelty tarpeet
Versio X– (2023)	Terveyskysely kasvattajille 2022 ja tulosten tulkinta
Versio X– (2025)	HCM tilanne, lonkkatilanne vaikutukset geenipooliin
Versio X– (2027)	

Taulukko 17. Kasvatuksen tavoiteohjelman päivitystarpeet ja uudet tutkimustulokset

7 LÄHTEET

CFA org <https://cfa.org/cfa-manuals/> . Viitattu 12.10.2021

Fédération International Féline, http://fifeweb.org/wp/org/org_intro.php . Viitattu 12.10.2021

Hornidge, Marilis: That Yankee Cat (Tilbury House Publishers. 2002).

Internet-sivut <https://mainecoon.org/> . Viitattu 12.10.2021

Internet-sivut <https://www.petplan.co.uk/> . Viitattu 12.10.2021

Kahdenkymmenen yhden koirarodun perinnöllinen monimuotoisuus ja erilaistuminen <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/42631/J%C3%A4ntti.pdf?sequence=1&sAllowed=y> . Viitattu 12.10.2021

Kissalehti 4/2018 artikkeli Onko kasvatuskissoja tarpeeksi

Kissalehti 4/2021, artikkeli Pentukoppa tyhjänä

Kissojen lisääntymisen erityispiirteet, kirjallisuuskatsaus, <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/40040/Heikkil%E4?sequence=1> . Viitattu 12.10.2021

Ortopedic Foundation for Animals, <https://www.ofa.org/> . Viitattu 12.10.2021

PawPeds <https://www.pawpeds.com/cms/index.php/en/> . Viitattu 30.11.2021

Simpson Francis. 1903. The Book of the cat, <https://www.pawpeds.com/cms/index.php/en/education/articles/history/book-of-the-cat-en> Viitattu 12.10.2021

Suomen Maine Coon - kissat ry, <https://www.mainecoon.fi/> . Viitattu 12.10.2021

Suomen Kissaliitto ry, <https://www.kissaliitto.fi/> . Viitattu 12.10.2021

Suomen Kissaliiton omakissarekisteritietokanta

The Maine Coon Standard in FIFe in history and present; Henning Mueller-Rech, Das Maine Coon Kompendium / IG Maine Coon i.1.DEKZV e.V.; Nina Weigel-Tichy 1992 rev. BC MCO/Henning Mueller-Rech 2012

TICA org <https://tica.org/> . Viitattu 12.10.2021

WCF <http://www.wcf-online.de/WCF-EN/wcf/wcf.html> . Viitattu 12.10.2021

FIFE- Maine Coon standardi <http://www1.fifeweb.org/dnld/std/MCO.pdf> . Viitattu 30.11.2021